

**RECULL DE PÒSTERS
PRESENTATS A LA JORNADA
«CONSTRUINT UNA
UNIVERSITAT COMPROMESA I
CRÍTICA: APRENENTATGE
SERVEI I OBJECTIUS DE
DESENVOLUPAMENT
SOSTENIBLE»**

ORGANITZADA PEL GRUP ApS (UB) AMB LA
COL·LABORACIÓ DE L'ICE

Fotografia 1. Sessió inaugural de la jornada

El divendres 13 d'abril va tenir lloc la jornada «Construint una universitat compromesa i crítica: aprenentatge servei i objectius de desenvolupament sostenible», organitzada pel Grup d'Aprenentatge Servei de la Universitat de Barcelona a la Facultat de Filologia amb la col·laboració de l'ICE. El propòsit de la jornada, amb més d'un centenar d'assistents, era reflexionar sobre el paper de les universitats en la transformació social i el desenvolupament sostenible amb l'objectiu de construir una ciutadania global crítica, activa i socialment compromesa amb un desenvolupament humà just i equitatiu.

La inauguració va ser a càrrec de l'Anna Moya, vicedegana d'Ordenació Acadèmica de la Facultat de Filologia, i Àngels Massip i Mònica Rius, membres del Grup ApS (UB). Durant la jornada, el secretari executiu de l'ACUP i director de GUNi, Josep Maria Vilalta, va emfasitzar el paper de la universitat i la responsabilitat social que aquesta té per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible, tant a escala local com internacional.

Fotografia 2. Intercanvi de pòsters

També va tenir lloc una sessió per presentar 42 pòsters d'alumnat, de professorat i d'investigadors pertanyents a àrees molt diverses de coneixement. Les contribucions de la jornada estaran properament disponibles al CRAI. La taula rodona que va tancar l'acte la van compartir Mònica Figueras, vicerectora de Projectes per al Compromís Social i Igualtat de la Universitat Pompeu Fabra; Jordi Prat, director de la Fundació Autònoma Solidària; Raúl Ramos, vicedegà de la Facultat d'Economia i Empresa, i Maite Vilalta, vicerectora d'Igualtat i Acció Social de la Universitat de Barcelona. Les seves aportacions van servir per emmarcar l'aprenentatge servei així com les iniciatives en què treballen per fomentar el compromís social de la universitat.

La cloenda, a càrrec de Conxita Amat i Cristina Poblet, del Grup ApS (UB), va posar en relleu que cal seguir treballant perquè la universitat connecti amb la societat i ajudi a la consecució dels ODS. Podeu consultar els vídeos de la jornada a través dels enllaços següents:

- Vídeo de la conferència inaugural: «Aprenentatge servei i objectius de desenvolupament sostenible»: <http://www.ub.edu/ubtv/video/aprenentatge-servei-i-objectius>
- Vídeo de la sessió de pòsters: «Pòsters objectius de desenvolupament sostenible»: <http://www.ub.edu/ubtv/video/posters-objectius-de-desenvolupament-sostenible>
- Vídeo de la taula rodona i cloenda: <http://www.ub.edu/ubtv/video/taula-rodona-aprenentatge-i-servei>

ÍNDEX

1. La lluita contra la Incineradora	1
Ferran Crespo, David Fernández, Pau Fornós i Gemma Mas	
2. Art, llum, música, aigua	2
José Antonio Asensio Fernández, Marga Madrigal Criado i Raquel Sánchez Álvarez	
3. La recuperació del Rec Comtal	3
Abdelrahim Chelh El Azzaoui, Zaarai de Diego, Raquel Ramírez i Sílvia Puigarnau	
4. Joves de medi obert i aprenentatge-servei: una relació innovadora per a la millora de la convivència i la inclusió social	4
Esther Luna, Carme Panchón i M. Pau Sandín	
5. Interfícies: Una experiencia de aprendizaje servicio a través de la cultura y salud comunitaria	5
Moises Carmona, Ruben David Fernandez, Javier Rodrigo i Raul Solano	
6. LA RECERCA EN SALUT A LA UPF. ODS3 - Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats	6
Lídia Fosalba. Coordinadora de l'Àmbit de Responsabilitat Social de la Universitat Pompeu Fabra. Unitat de Comunicació i Projecció Institucionals.	
7. Educació a pacients amb la glicèmia basal alterada: projecte d'aprenentatge i servei d'infermeria comunitària	7
Andrea Cantos Priego i Laia Ahojes Asensio	
8. L'assignatura troncal Desenvolupament Sostenible al grau de Ciències Ambientals: ApS per l'ensenyament dels ODS	8
Mireia Esparza, M ^a Àngels Alió, Mar Grasa, Enric Tello i Roc Padró	
9. Aulas de arena	9-10
Oriol Hosta, Alba Medina, Míriam Nassim, Laura Gomà, Laura Bautista, Dani Jarrod, Muntsa Tarrès, Sandra Rius i Miquel Tèrmens, Ma Àngels García, Lydia Sánchez	
10. Microeconomia, ODS i banca ètica	11
Natalia Codina, Sandra Baró, Alba Pérez, Carla Funez, Samantha López i Cristina Poblet	
11. Actividad innovadora en la formación del Máster y su puesta en práctica en la comunidad: Primera experiencia en el proyecto "Compartir ideas"	12
E. Mora Forero, A. Jaramillo Vélez, D. Zayas Rodríguez, C. Vela Torres, E. Rodríguez-García, P. Modamio, C.F. Lastra, E.L. Mariño. Unidad de Farmacia Clínica y Farmacoterapia. Facultad de Farmacia y Ciencias de la Alimentación. Universitat de Barcelona.	
12. L'agenda 2030 a l'educació secundària	13
Laura Carrillo, Guillem Granel, Maria Reynés i Marc Santasusagna	

13. Recuperació de la dignitat i la memòria històrica del barri de la Mina i el Camp de la Bota.....	14
Sara de Castro, Aitor Fernández, Patrícia Solórzano i Laura Ulibarri	
14. Artquímia, experimentem i provem tintes medievals.....	15
Rafael Romero, M. Isabel Garcia Vilà, Mar Gironella Lladó, Guadalupe Briceño Torres, Helena Antesquera Ordoñez, Irene Castillo Huertas i Agata Brunet Muñoz	
15. Contribuint a l'objectiu 4 dels ODS des de l'Oficina d'ApS de la Facultat d'Educació.....	16
Joan Casas, Clara de las Heras, Anna Escofet i Laura Rubio	
16. Antibiótics: consum responsable.....	17
Andrea Fernández, Tatiana Ignotova, Oleg Yashenco, Marta González, Víctor Granados, Judit Morgó, Mar Sabaté, Berta Salvat, Joel Solé, Eloi Trullàs, Noemí Vacas, Jaume-Elies Vilaseca, Laura Cuffí i M. Ángeles García Asensio	
17. Optimització de la gestió de residus al menjador social de Canpedró.....	18
Aitor Martínez, Carlos Alises, Manuel Pastor i Iraidia Argullós	
18. Xarxa educativa Recerca per a la ciutadania global.....	19
Nuria González Floriano. Coordinadora de Fundació Solidaritat UB	
19. Treball Final de Grau en Infermeria-Aprenentatge Servei. Anàlisi de l'experiència col·laborativa entre professionals i professorat.....	20
Victoria Morín Fraile, Elena Maestre González, Montse Vázquez Archilla, Miguel Carreiro Alonso, Lorena Villa García, Montse Suriñach Pérez, Adela Gejo Bartolomé, Sofía Berlanga Fernández, M. Ángeles Sanz Cano i Montse Blanco Rodríguez	
20. Més enllà del 0.7% del PIB: vinculant mercat i donació a través de la societat civil.....	21
Laura Pérez de Tudela Maldonado	
21. Compliment dels acords per la sostenibilitat en serveis contractats a la UB....	22
Óscar Cubota, Marta Jaramillo, Alícia García i David Mateo	
22. Use of compost and biochar for the improvement of the quality of urban soils in the framework of an exhibition with public participation.....	23
Sara Cabrero, Teresa Sauras-Yera i Anna Rigol	
23. Trencant sostres.....	24
Marina Botí, Laura Burló, Conxa Planas, Josep Rovira i Lydia Sánchez	
24. Aproximació al territori: centres esplai, organitzacions i primeres anàlisis dels projectes d'aprenentatge servei.....	25
Graell, M.; Quirós, C.; Ramón, A.; Fuertes, M. T.; Fuentes, M.; Escardíbul, S.; Mena,C. i Pica, S.	

25. BiDes.....	26
Bàrbara Prohens, Edgar Ortiz, Iria Louzao, Àngela Muñoz, Eva Gómez, María Navarro, Berta Cotrina, Mercedes Cantos, Josep Rovira i M. Ángeles García Asensio	
26. Upcycling en clave de ApS.....	27
Joan Miquel Porquer Rigo, Eulàlia Grau Costa, Juancho Pacheco Puig, Laia Moretó Alvarado, Rafael Romero Pineda, Jaume Ros Vallverdú, José Antonio Asensio Fernández i Alaitz Sasiain Camarero-Núñez	
27. ApS interuniversitari. Mànecs adaptats a persones amb deficiències motrius severes.....	28
Mònica Martínez, Mercè Segarra i Adela Svobodoba	
28. Experiències d'aprenentatge servei (APS) en els estudis de doctorat: promoció d'hàbits i entorns saludables en nens i ancians.....	29
Andreu Farran-Codina, Ana M. Arcila Agudelo i Patricia Elena Garrido Carrasco	
29. Divulgació del tractament d'úlceres neuropàtiques en diabètics.....	30
Francesc Álvarez, Helena Colom, Irene Forment, Patrícia García, Marta Martín, Thiago Rizardi, Pau Solà, M. Elies, M. Jiménez, Laura Cuffí, Jaume-Elies Vilaseca i M. Ángeles García Asensio	
30. D'estudiant a estudiant: millorar la pronunciació del català per a una major eficàcia comunicativa.....	31
Josefina Carrera-Sabaté. Grup d'innovació docent consolidat FONCAT.	
31. Identificació i caracterització dels Objectius pel Desenvolupament Sostenible i de la metodologia Aprenentatge-Servei (ApS) en els Treballs Fi de Grau de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona.....	32
Mar Grasa, Teresa Sauras-Yera, Marina Blas, Silvia Busquets, Josep Maria de Anta, Marta Camps, Francesc Oliva, Gustavo A. Llorente	
32. Programa d'Aprenentatge Servei en Treball Social.....	33
M. Antonia Buenaventura, Ferran Cortés, Violeta Quiroga, Paula Duran i Òscar Coll	
33. Contenedores de aromas. Un proyecto de Land Art en clave APS en el día mundial de las artes.....	34
Laia Moretó Alvarado, Oscar Otero Leal, Albert Cantero Aznar, Andrea Martínez Arroyo, Júlia Edo Serrano, Lidia Ayala Rebull, Marina Lozano Triay, Marta Cerdà Fernández, Pol Oliva Fàbrega, Eulàlia Grau Costa, Jaume Ros Vallverdú, Joan Miquel Porquer	
34. Anàlisi d'estratègies d'entitats internacionals que lluiten contra el malbaratament alimentari.....	35
Alejandro García, Marc Martín, Joan Targas i Anna Victoria Gómez	

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

DSambApS
Desenvolupament Sostenible
a Ciències Ambientals amb
Aprentatge Servei

La lluita contra la Incineradora

Ferran Crespo, David Fernández, Pau Fornós i Gemma Mas
Desenvolupament Sostenible al grau de Ciències Ambientals
Curs 2016-17

L'OBJECTIU

L'ENTITAT

L'AVV Can Sant Joan de Montcada i Reixac va néixer al 1960 com a eina per solucionar algunes de les mancances del barri. Actualment compta amb més de 4000 socis i segueix lluitant per millorar la qualitat de vida dels veïns en aspectes com l'educació, la sanitat, la pol·lució o les infraestructures.

L'AVV Can Sant Joan porta ja anys intentant tancar la cimeterra Lafarge i acabar amb la Incineració de residus, evitant així l'emissió de gasos i altres substàncies contaminants que afecten a la salut, especialment a la dels veïns del barri. Aquesta mobilització, però, ha agafat un caire més global i l'AVV col·labora amb organitzacions d'àmbit nacional, estatal i internacional, mirant de conscienciar la població dels perills de la incineració.

El projecte volia fer difusió del conflicte entre l'AVV i la Cimeterra, especialment entre els veïns més joves, per tal d'implicar-los en l'entitat. A més s'incorporaven aspectes d'educació mediambiental per fer-los arribar a la població.

Es van preparar i dur a terme intervencions i xerrades a l'escola d'adults de Montcada i a l'IES la Ribera, i preparar un audiollibre i unes fitxes de treball per als infants del CEIP El Viver.

ELS ODS EN JOC

EL PROJECTE

CONSTRUINT UNA UNIVERSITAT COMPROMESA I CRÍTICA: APRENTATGE SERVEI I OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

13 d'abril de 2018

Aula Capella de la Facultat de Filologia

Art, llum, música, aigua...

L'Aprenentatge i Servei, te com a objectiu comprometre els individus en activitats que relacionin l'aprenentatge acadèmic i el servei a la comunitat.

Aquestes diferents connotacions es poden trobar a les nostres propostes:

Amb el reflexos del flux de l'aigua acompanyats de la llum i unes composicions musicals, dotem de vida una fantasia cromàtica on el concepte de fragilitat dins de l'aigua fa revivre moments i sensacions.

Des d'Universitat es crea donant l'oportunitat a la comunitat que comparteix aquestes creacions, de millorar en la seva formació amb una implicació emocional i social.

El pensament, en la seva mobilitat constant, canviant, unes vegades en silenci, i en altres amb tumultuós soroll, fa participar l'espectador per tal que pugui treure profit d'aquesta interrelacionalitat.

L'aplicació d'aquests conceptes recull resultats favorables on l'APS és l'instrument per millorar en qüestió de metodologia i professionalitat.

Asensio, José Antonio
Madrigal, Marga
Sánchez, Raquel

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

DSambApS
Desenvolupament Sostenible
a Ciències Ambientals amb
Aprentatge Servei

La recuperació del Rec Comtal

Abdelrahim Chelh El Azzaoui, Zaarai de Diego,
Raquel Ramírez i Sílvia Puigarnau
Desenvolupament Sostenible al grau de Ciències Ambientals
Curs 2016-17

L'OBJECTIU

L'ENTITAT

L'AVV Can Sant Joan de Montcada i Reixac va néixer al 1960 com a eina per a solucionar algunes de les mancances del barri. Actualment compta amb més de 4000 socis i segueix lluitant per millorar la qualitat de vida dels veïns en aspectes com l'educació, la sanitat, la pol·lució o les infraestructures.

El Rec Comtal (segle X-XI) era un canal construït amb la finalitat de fer arribar aigua a Barcelona. L'any 1823 el Rec va començar a estar en desús i des de llavors ha estat sec i abandonat.

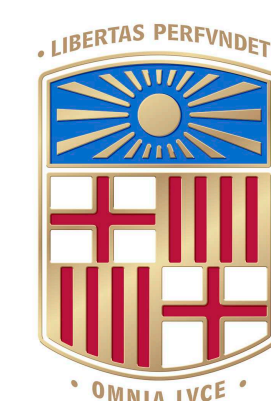
El projecte del Rec Comtal va néixer de la necessitat de millorar la situació urbanística i de comunicació entre barris. L'AVV ha iniciat un projecte socioeducatiu, en referència al Rec, per educar en valors, donar a conèixer l'espai que recorre el Rec comtal i inculcar la seva història i cultura en la societat alhora que se'n fa un ús respectiu i adequat.

El projecte va consistir en incloure en la programació didàctica dels cursos una ruta pel rec comtal, al barri de Can Sant Joan del municipi de Montcada i Reixac. Es pretén que els nens i nenes adquireixin coneixements sobre el patrimoni del barri, civisme i relació societat-medi ambient. També es vol fer divulgació ambiental i sobre el patrimoni entre els veïns del barri a partir d'un documental de creació pròpia.

ELS ODS EN JOC

EL PROJECTE

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

gredi

Generalitat de Catalunya
**Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada**

Joves de medi obert i aprenentatge servei: una relació innovadora per a la millora de la convivència i la inclusió social

Esther Luna, Carme Panchón i M. Paz Sandín
eluna@ub.edu

Validar l'aprenentatge servei com una metodologia en el treball amb joves de medi obert per a la millora de la convivència i la cohesió social a partir d'una experiència pilot

CONTEXT

Manresa, EMO 3 de Barcelona

Tècnic i coordinador EMO 3 i professorat investigador Facultat Educació UB

Investigació avaluativa participativa
- Constitució equip de treball-

Avaluació inicial

- Estat inicial joves
- *Entrevista
- *Dinàmica
- *Grups discussió
- *Reunió equip treball

2 Projectes ApS

- "Entrenem a futbol!" amb la Fundació AMPANS
- "Formadors de futures pedagogues i pedagogs" amb el Curs de Cultura marroquí

Avaluació procés

- Grau assoliment dimensions
- *Observacions
- *Valoracions (joves i dinamitzadors)
- *Diari reflexius
- *Reunions equip treball

Clima positiu, motivació, participació, empatia, lideratge, respecte normes grup, acceptació punts de vista diferents propis, arguments raonats i canvis opinió, reflexió, autoconfiança, competències socials (interacció, cognitiva i afectiva) i integració

Avaluació resultats

- Canvis
- Bones pràctiques
- *Entrevistes
- *Grups discussió
- *Reunions equip treball

- Canvis: Competències socials), integració, impacte, satisfacció i utilitat
- Bones pràctiques: Èxit: Potencialitats, motivació, protagonisme i treball en xarxa
Dificultats: eficiència i nombre sessions

Conclusions

- Integració (dimensió estructural, cognitiva-cultural, social i identitat)
- Competències socials (afectiva, cognitiva i interacció)
- Prosocialitat
- Reflexió
- Empoderament joves
- Relació amb els altres, comunitat

Una experiencia de aprendizaje servicio a través de la cultura y salud comunitaria

Moises Carmona, Rubén Fernandez (GRICS, Universidad de Barcelona) Javier Rodrigo (Coordinador de Interficies, Transductores) y Raúl Solano (Facultad de Psicología, Universidad de Barcelona)

1. ¿Qué es Interficies?

Programa de innovación docente a partir de trabajar aprendizaje-servicio con estudiantes de grado de Psicología Comunitaria de la Facultad de Psicología de la Universidad de Barcelona. Este programa se desarrolla en relación a los barrios y redes activas de Barcelona de **Raval** y **Roquetes** relacionados con la salud comunitaria.

Punto de partida: Ante la necesidad de afrontar la salud comunitaria como una parte integral de la vida en los barrios y del derecho de construir territorios más saludables, se propone un programa de investigación-acción y aprendizaje servicio que incorpore colectivos y grupos de creadoras/es que intervengan en los ámbitos de cultura y salud comunitaria a partir de estrategias y herramientas artísticas.

Propuesta de trabajo: Así mediante un **equipo interdisciplinar** (docentes, estudiantes, investigadores, mediadores, y grupos de creadoras), se creará una plataforma de aprendizaje- servicio en cultura y salud comunitaria que experimente otras pedagogías y modelos de trabajo en barrios desde una mirada transversal. Esta plataforma relaciona entidades sociales, equipamientos, el centro de arte y la comunidad universitaria a partir de talleres, proyectos comunitarios, eventos, intervenciones, jornadas y espacios de socialización tanto en los territorios como en centros de arte. Pretende ser una experiencia que pueda ser estudiada y replicada en otras asignaturas o contextos.

Actores Comunitarios implicados:

- **Context Roquetes:** Iniciativas locales> Centre Cultural Ton i Guida, Mesa de Salud del Plan Comunitario Roquetes, CAP Roquetes-Canteres, Agencia de Salut Publica de Barcelona, Grupo de creadoras> Teleduca, especializada en videocomunitario y edu-comunicación.
- **Context Raval:** Iniciativas locales> Fundació Tot Raval, Salut Comunitària El Raval, Agencia de Salut Publica de Barcelona, Mediateca Raval, Casal Folch i Torres, Pla de Barris, Grupo de creadoras> Territoris Oblidats, especializada en espacio público, memorias comunitarias y prácticas feministas.

Los objetivos de desarrollo sostenible (ODS) a los que se quiere contribuir:

- Salud y bienestar (3).
- Ciudades y comunidades sostenibles (11).

2. Proceso de trabajo en Barrios y proceso de aprendizaje -servicio: laboratorio práctico en comunidad.

El trabajo de Barrios para construir los contextos de actuación se ha desarrollado en dos fases.

- **Primera Fase (Septiembre - Enero):** Presentación del proyecto a las mesas de salud y referentes comunitarios de cada territorio. Dialogo y adaptación del proyecto a las necesidades específicas de cada barrio, teniendo en cuenta la sostenibilidad, los ritmos y el desarrollo de modos de trabajo que sean sinérgicos con el territorio

Proceso de aprendizaje-servicio: dentro de la asignatura “Psicología comunitaria” (optativa de 4º curso de Psicología) 30 estudiantes han desarrollado un trabajo sobre los dos barrios donde se intervendrá a partir de la pregunta motor: que es un barrio saludable. Se han desarrollado mapas, discusiones, grupos de trabajo que han desarrollado análisis de discurso sobre los barrios, derivas, trabajo de campo, mapeos, photovoice, y entrevistas en la calle. Durante este proceso se han generado talleres y espacios de trabajo con el equipo de Interficies y las creadoras, para generar espacios de aprendizaje de metodologías relacionadas con las artes comunitarias y la investigación etnográfica experimental.

Taller de cultura comunitaria y metodologías de investigación. Noviembre- Des 2017.

Taller de cultura comunitaria y metodologías de investigación. Noviembre- Des 2017.

Taller de cultura comunitaria y metodologías de investigación. Noviembre- Des 2017.

Taller de cultura comunitaria y metodologías de investigación. Noviembre- Des 2017.

Taller de cultura comunitaria y metodologías de investigación. Noviembre- Des 2017.

Presentación de proyectos de trabajo de asignatura Psicología comunitaria. 18 Enero. 2018.

Presentación de proyectos de trabajo de asignatura Psicología comunitaria. 18 Enero. 2018.

- **Segunda Fase (Febrero – Junio):** Diseño y desarrollo de las propuestas por equipos de trabajo con grupos de estudiantes que se han organizado como equipos de trabajo en laboratorios de gestión, implementación y acompañamiento de los dos procesos comunitarios. Los equipos de creadoras han generado los diseños finales y se han coordinado y gestionado con los grupos de estudiantes, en dos procesos de trabajo en barrio

Taller de contextos de trabajo: diseño de equipos de trabajo en barrios. 16 Febrero. 2018.

Taller de contextos de trabajo: diseño de equipos de trabajo en barrios. 16 Febrero. 2018.

Proceso de aprendizaje-servicio: 9 estudiantes se han organizado en el marco de la asignatura de Trabajo práctico (optativa de 4º curso de Psicología), y de este modo continuar el trabajo iniciado en el primer semestre. Los estudiantes están desarrollando labores de investigación, entrevistas a espacios, acompañamiento en reunión con los grupos de creadoras, diseño e implementación de talleres conjuntos. Simultáneamente un grupo de 3 estudiantes está llevando a cabo su Trabajo de Fin de Grado, evaluando diversos aspectos del programa.

El grupo de estudiantes se coordinan en tres niveles:

1. Entre ellos, como grupo de trabajo y los grupos de creadoras en reuniones, talleres y procesos de reuniones.
2. El grupo, el equipo docente y la coordinación de Interficies: con reuniones cada mes para seguir el proceso de trabajo y poder marcar aprendizajes y elementos de trabajo.
3. Con el grupo de evaluación, como grupo activo del proceso de trabajo, a partir de herramientas de evaluación como cuestionarios y entrevistas abiertas.

3. Procesos comunitarios activados en barrios.

Territorios que curan (Territoris Oblidats/ Raval)

Este proceso se plantea como una exploración sobre prácticas y saberes populares vinculados a la medicina natural en el barrio del Raval. Cuenta con la colaboración de Tot Raval y la mesa de salud comunitaria como entidad que da soporte territorial en el barrio. Todo ellos a través de 5 actividades: recorridos por los huertos urbanos próximos, mapeo de herbolarios, ruedas de saberes entre diversos colectivos, Tarde de Té, y finalmente una creación de infografía sobre el armario casero para aliviar malestares leves y que sirva de artefacto de salud comunitaria y doméstica entre diversos grupos.

Roquetes, barrio saludable (Teeluca, Roquetes)

Esta iniciativa pretende buscar y reconocer los activos informales de salud comunitaria que hay en el territorio de Roquetes para identificarlos, reflexionar, dotarlos de visibilidad y darles a conocer a partir de metodologías de mapeado, sonoras y visuales, y siempre partiendo de la mirada de las comunidades.

En un primer momento, pretendemos organizar una dinámica de identificación y recopilación de activos informales que se muestran blog y / o mapa. Para llevarlo a cabo, formaremos equipos de SalutReports especializados en sistematizarlos.

En un segundo momento, se promoverán espacios de reflexión entre diferentes grupos y personas identificados con la idea de dar visibilidad a los activos de salud comunitaria y darles a conocer por todo el territorio. En un tercer momento, buscamos organizar 4 rutas saludables por Roquetes: 3 por el barrio y 1 de montaña, para conectar los activos e interrelacionar los espacios

4. Preguntas y líneas de acción

- De los estudiantes como comunidad reflexiva:

¿Que aprendizajes se generan en estos contextos? ¿Qué herramientas y metodologías son necesarias en la psicología comunitaria? ¿Cómo aprendemos en equipo y en grupo con creadoras, entidades de barrios y metodologías experimentales?

- De los contextos como comunidades colaboradoras:

¿Qué experiencias innovadoras se producen en estos contextos? ¿Qué impactos y espacios de transformación generan los procesos de cultura comunitaria y aprendizaje-servicio? ¿Qué sostenibilidad y dialogo se genera con el contexto a largo plazo?

- Del proyecto como red de trabajo entre comunidad de práctica, barrios, iniciativas de cultura comunitaria y aprendizaje servicio :

¿Cómo se estructuran estos procesos y que puntos débiles y fuertes generan? ¿Se producen aprendizajes significativos, tanto para los estudiantes involucrados, como los equipos docentes y de coordinación? ¿Es posible sistematizar y transferir estos procesos como métodos de trabajo y metodologías de aprendizaje-servicio basados en cultura comunitaria y investigación-acción?

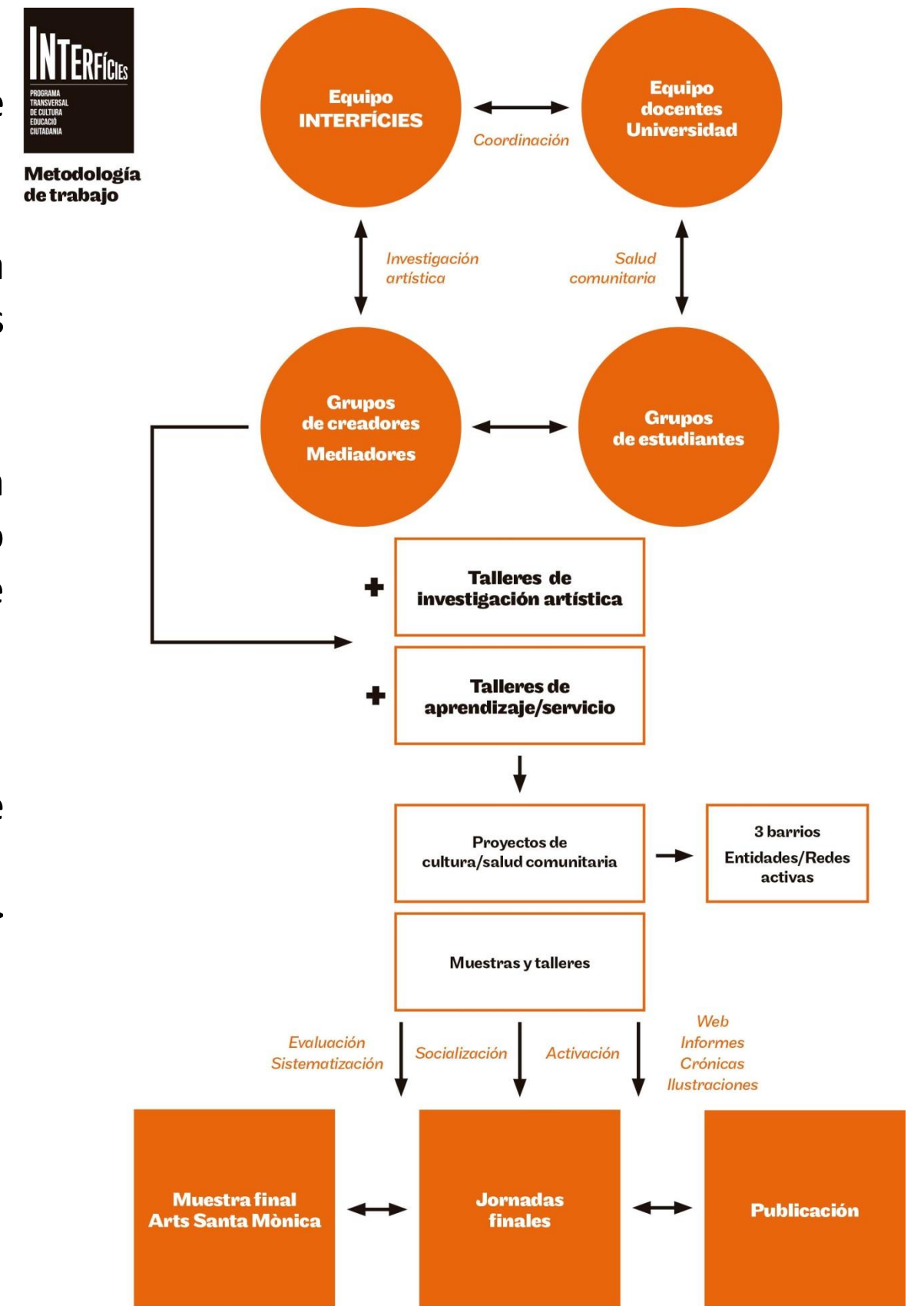
5. Créditos

Proyecto producido por:

- Arts Santa Monica. Generalitat de Catalunya (2017).
- GRICS (Grup de Recerca en Interacció i Canvi Social). Facultat de Psicologia. Universitat de Barcelona.

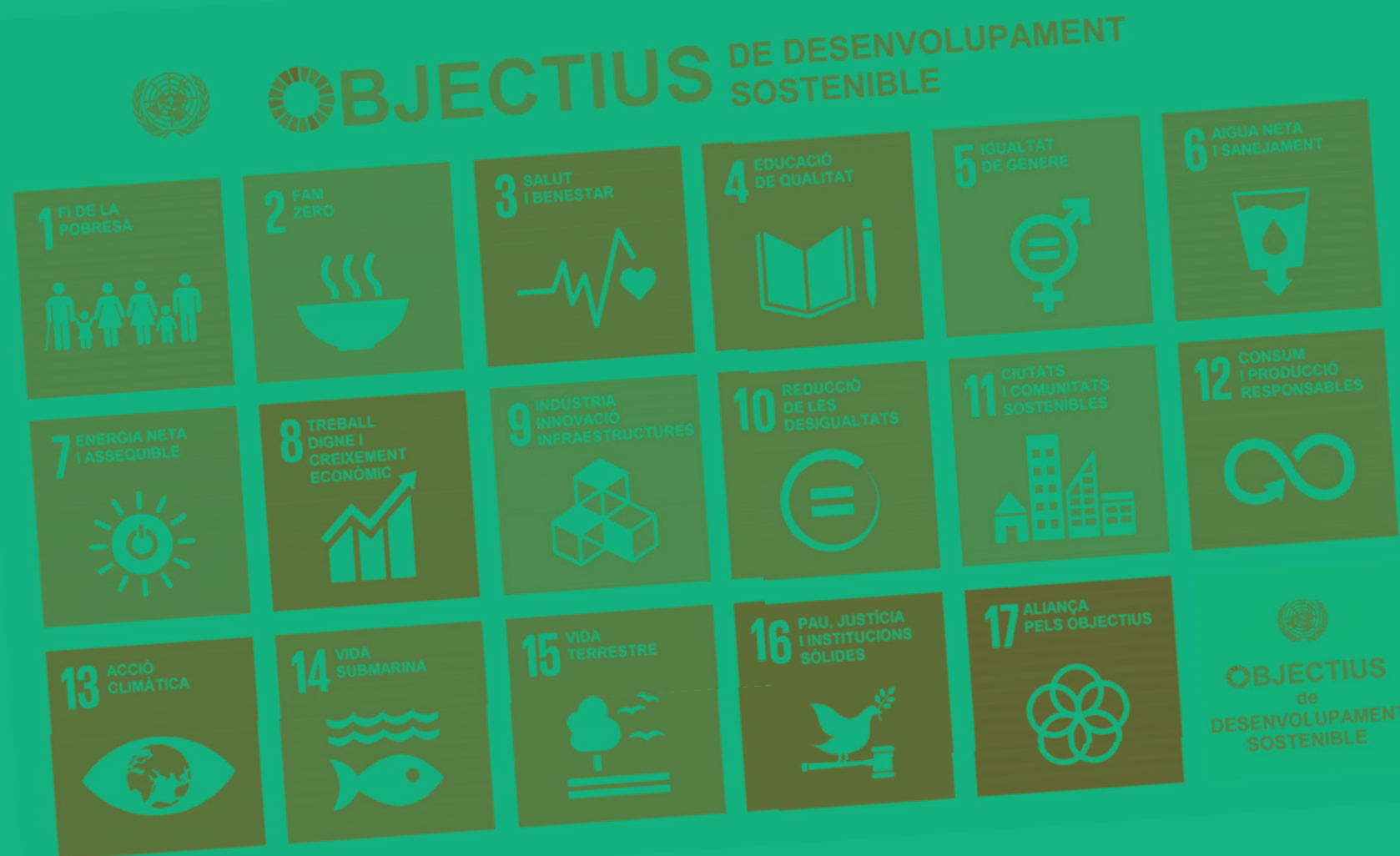
Con el apoyo de:

Fundación Nina y Daniel Carasso.

LA RECERCA EN SALUT A LA UPF

ODS3 - Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats

Per assolir els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) cal garantir una vida saludable i el benestar.

La salut:

- és un mitjà per assolir la resta d'objectius;
- és un bon indicador dels guanys aconseguits en relació amb el desenvolupament sostenible;
- es pot millorar si es milloren els entorns de vida, de treball, d'estudi i de lleure.

PAPER DE LES UNIVERSITATS

- Ampliar la base científica fomentant l'actuació multisectorial.
- Estudiar i promocinar bones pràctiques i donar-ne exemples.
- Elaborar i millorar metodologies de recerca.
- Crear eines vàlides i fiables d'avaluació
- Contribuir al progrés de la societat.

Exemples de projectes de recerca a la UPF en el marc de l'ODS3

Evaluación de los efectos de la edad legal de consumo de alcohol sobre el consumo de drogas legales e ilegales y sobre la salud

L'objectiu general d'aquest projecte és identificar polítiques que ajudin les autoritats responsables de la lluita contra el consum de drogues a minimitzar el nombre d'adolescents que consumeixen alcohol i cànnabis

<https://www.upf.edu/cres/>

(Ramon Areces PR08716)

Libertad reproductiva y formación de relaciones familiares

El projecte explora el concepte de llibertat reproductiva i pretén precisar-ne el marc d'exercici, els límits i conseqüències i, particularment, les implicacions legals que té l'ús de tècniques de reproducció assistida en l'establiment de relacions familiars i parentals.

<https://www.upf.edu/web/dret-patrimonial>

(MINECO DER2014-55573-R)

Care, Retirement & Wellbeing of Older People across Different Welfare Regimes

Millorar les polítiques públiques amb l'estudi de la relació entre jubilació, cura i benestar de la gent gran. Un dels eixos del projecte estudiarà els aspectes que determinen la salut i el benestar sobre la tercera edat.

<https://crew-more-years-better-lives.org/>

(Joint Programming Initiative "More Years Better Lives" 2017-2020)

JUNTS. Superant barreres socioeducatives i afavorint l'alfabetització en salut

El projecte té el repte d'acostar la informació medicosanitària a les famílies que tenen infants que pateixen malalties minoritàries, per tal d'afavorir-ne l'apoderament en un model de comunicació més simètric entre metge-pacient.

Per això, entre altres resultats, ha elaborat el primer diccionari il·lustrat per a nens i nenes, i ha creat l'aplicació JUNTS per ajudar les famílies a transitar per situacions comunicatives amb els professionals de la salut.

https://www.upf.edu/web/medicina_comunicacio/junts

(Recercaixa PR01116)

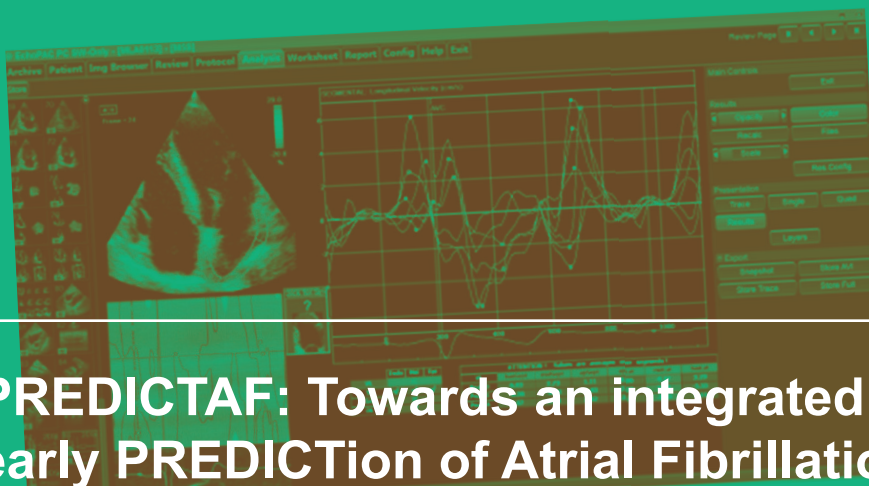
Stroke, Brain Networks, and Behavior

L'objectiu d'aquest projecte és utilitzar tècniques avançades de neuroimatge per poder comprendre de quina manera canvia un ictus la fisiologia a gran escala del cervell, i quina relació tenen al seu torn aquests canvis amb els problemes de comportament causats per l'ictus.

Utilitzem tècniques que ens permeten mesurar com perjudica un ictus la connectivitat del cervell, tant perjudicant els paquets de fibres que transmeten informació entre regions cerebrals com canviant la comunicació funcional en moltes regions cerebrals. Testem hipòtesis sobre els aspectes següents: 1) com afecta el dany en diferents parts del cervell aquestes mesures de connectivitat; 2) com ens poden ajudar les mesures de connectivitat a predir el resultat dels pacients amb un ictus individual; i, 3) si el modelatge computacional de la connectivitat ens pot ajudar a entendre els déficits conductuals causats per un ictus.

<https://www.upf.edu/web/cns/>

(National Institute of Health (NIH), Projecte # 1R01NS095741-01)

PREDICTAF: Towards an integrated personalized approach for the early PREDICTION of Atrial Fibrillation in patients at risk

L'objectiu de PREDICTAF és identificar i integrar marcadors basats en determinacions sanguínies, imatge i simulacions computacionals que puguin predir el desenvolupament de fibril·lació auricular en població de risc per tal de permetre la detecció precoç de l'arítmia. Projecte en col·laboració amb l'Hospital Clínic de Barcelona i subvencionat per la Fundació La Marató de TV3.

<https://www.upf.edu/web/simbiosys>

(La Marató 20154031)

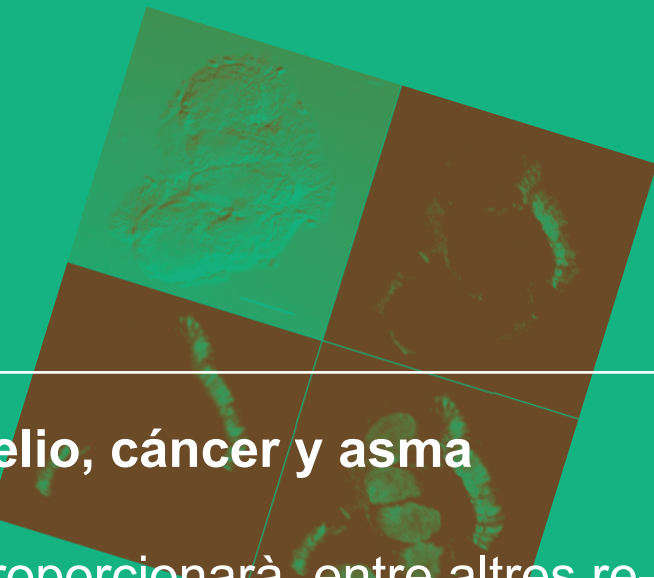
Cardiofunxion

Towards a novel paradigm for cardiac function assessment from imaging

Aquest projecte contribuirà al desenvolupament d'un nou paradigma d'avaluació integrada, que combinarà les mesures (image-based) amb la incorporació de coneixements fisiològics i les pautes clíniques (model-based). Els resultats del projecte inclouran la validació i millora de la reproductibilitat i la integració d'eines de valoració de la funció cardíaca, cosa que facilitarà la simplificació de la seva interpretació.

<https://www.upf.edu/web/cardiofunxion/>

(H2020-MSCA-ITN)

Canales mecano/osmosensibles en el epitelio, cáncer y asma

El desenvolupament d'aquesta investigació proporcionarà, entre altres resultats, una millor comprensió dels mecanismes patològics en malalties comunes com l'asma i la metastasi cerebral dels càncers de mama; noves direccions en la recerca clínica sobre la promoció de la salut i la gestió de la comorbiditat d'aquestes condicions cròniques; noves eines de cribratge genètic, i noves dianes terapèutiques per al desenvolupament de fàrmacs per a la prevenció de la metastasi cerebral.

<https://www.upf.edu/web/lmp/>

(MINECO SAF2015-69762-R)

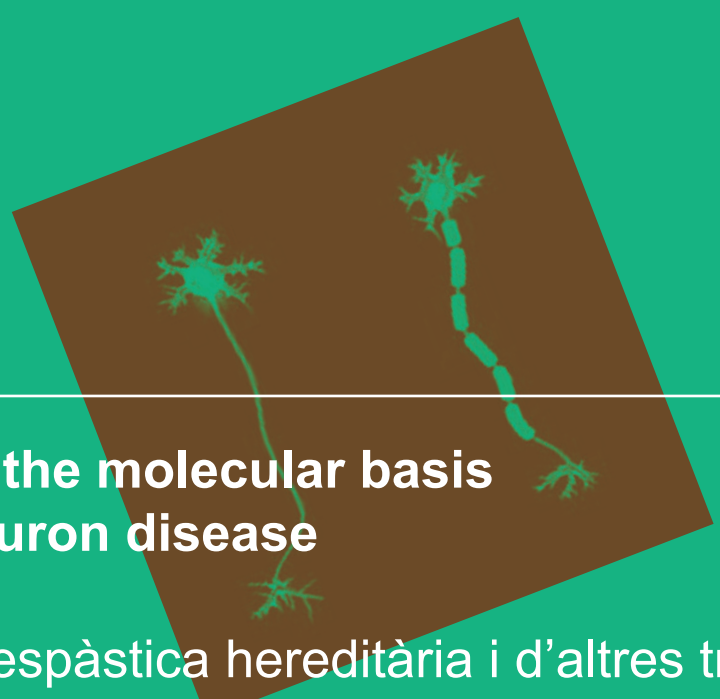

Estudio de mecanismos transcripcionales que reprimen la expresión de los interferones de tipo I y las respuestas asociadas

El control adequat de les respostes d'interferó de tipus I resulta de gran rellevància en la defensa contra patògens com els virus, en malalties autoimmunes, en la resposta immunitària antitumoral i en la mobilització de cèl·lules mare hematopoètiques. Aquest projecte aporta informació d'utilitat per optimitzar tractaments que modulen les respostes de l'IFN de tipus I en diferents situacions patològiques.

<https://www.upf.edu/web/genimmune>

(MINECO SAF2015-71363-R)

Systems biomedicine for unravelling the molecular basis and modelling corticospinal motoneuron disease

El coneixement actual de la paraplegia espàstica hereditària i d'altres trastorns que afecten les motoneurons suggereix que la degeneració dels axons és una conseqüència de l'alteració de processos molt diversos que van de la composició de la mielina fins al metabolisme dels lípids.

L'objectiu d'aquest projecte és caracteritzar aquest tipus d'afeccions des de la medicina de sistemes, integrant dades moleculars, clíniques i d'imatge per tal de contribuir a una major comprensió de les vies comunes que afecten la neurodegeneració motora.

<https://www.upf.edu/web/devbiol/>

(La Marató 20140832)

MediaCorp. Representación mediática de la imagen corporal no saludable. Desarrollo de una herramienta de prevención en niños y niñas de 5 a 8 años: Mi cuerpo me gusta

El projecte centra la seva recerca en infants d'entre 6 i 9 anys, amb l'objectiu de desenvolupar una mirada crítica sobre la publicitat i els estereotips que difon, a fi de prevenir futurs trastorns de la imatge corporal i potencials trastorns alimentaris.

Mitjançant la plataforma en línia "Mi cuerpo me gusta", encara en elaboració, MediaCorp pretén oferir eines pedagògiques per treballar en la construcció saludable de la imatge corporal, ja sigui en l'àmbit familiar i a l'escola com en diferents centres o institucions.

www.micuerpomegusta.com

Twitter i Facebook: @micuerpomegusta

(MINECO CSO2014-58220-R)

Universitat Pompeu Fabra Barcelona

Unitat de Comunicació i Projecció Institucionals
Àmbit de Responsabilitat Social
responsabilitat.social@upf.edu
<https://www.upf.edu/web/responsabilitat-social>

Educació a pacients amb la glicèmia basal alterada: projecte d'aprenentatge i servei d'infermeria comunitària.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Escola d'Infermeria
Facultat de Medicina i Ciències de la Salut

Autors: Andrea Cantos Priego i Laia Ahojes Asensio

Tutors: Victoria Morin Fraile i Maria Montserrat Vázquez Archilla

RESUM: Realitzem una intervenció de salut en el barri de Bellvitge, a pacients d'edat mitjana 65 anys, en 4 sessions. En aquestes es tracten diferents temes sobre la salut i la diabetis.

OBJECTIU: Augmentar un 10% l'activitat física dels pacients i disminuir un 10% la quantitat de sucre de la seva dieta, a través del canvi d'hàbits i un augment de coneixement en el camp de la diabetis, la nutrició i l'esport. Això facilitarà una major implicació en la seva situació de salut i facilitarà adhesió a hàbits més saludables.

NECESSITAT SOCIAL: Donada la alta incidència de la diabetis tipus 2 en les persones d'edat avançada, i el fet que patir una glicèmia basal alterada (GBA) és un factor de risc pel que fa a la diabetis de tipus 2, s'inicia una empenta educativa en pacients prediabètics per la millora dels seus hàbits de vida tant alimentaris com esportius.

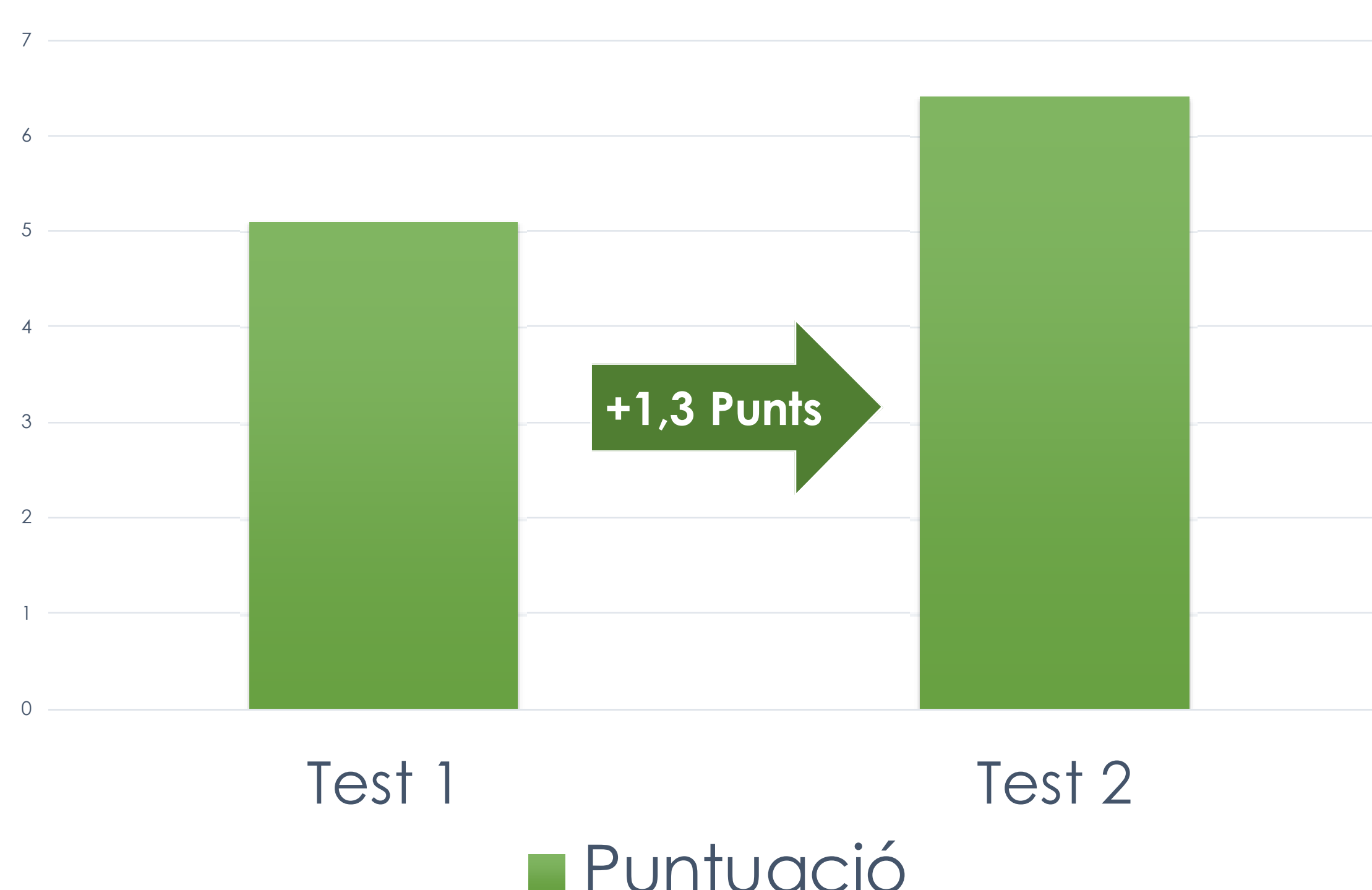
SERVEI: Realització de 4 sessions educatives al CAP Bellvitge amb la intenció d'ensenyar com menjar correctament segons el seu estat actual, quina activitat física necessitaven i perquè i clarificar conceptes confusos.

APRENTATGE

A nivell propi: coneixements relacionats amb la patologia diabètica i amb l'ensenyament a persones grans.

Els pacients: Pel que fa a la seva avaluació mitjançant un test inicial i final es va comprovar que el seu coneixement va augmentar ja que la Mitjana d'encerts es va veure ascendida en 1,3 punts.

RESULTATS:

L'objectiu del treball coincideix amb el tercer objectiu de Desenvolupament Sostenible de la UNESCO

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOAL 3
Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages

SESSIONS

ice

Institut de Ciències de l'Educació

APS UB

L'assignatura troncal Desenvolupament Sostenible al grau de Ciències Ambientals: ApS per l'ensenyament dels ODS

Mireia Esparza¹, M^aÀngels Alió², Mar Grasa³, Enric Tello⁴ i Roc Padró⁴

¹Departament de Biologia Evolutiva, Ecologia i Ciències Ambientals, ²Departament de Geografia,

³Departament de Bioquímica i Biomedicina Molecular, ⁴Departament d'Història Econòmica, Institucions, Política i Economia Mundial

mesparza@ub.edu alio@ub.edu mgrasa@ub.edu tello@ub.edu roc.padro@gmail.com

Desenvolupament sostenible és una assignatura troncal del 3r curs del grau de CCAA de la UB. És una assignatura de 6 crèdits ECTS, multidisciplinar, amb una visió complexa dels diferents aspectes implicats en el desenvolupament sostenible de les poblacions.

Des del curs 2016-17, l'assignatura funciona como un projecte global d'ApS en el que els estudiants planifiquen un projecte en col·laboració amb una entitat social d'àmbit local. Els projectes cobreixen una necessitat detectada amb l'entitat i relacionada amb els ODS establerts per l'ONU per l'any 2030.

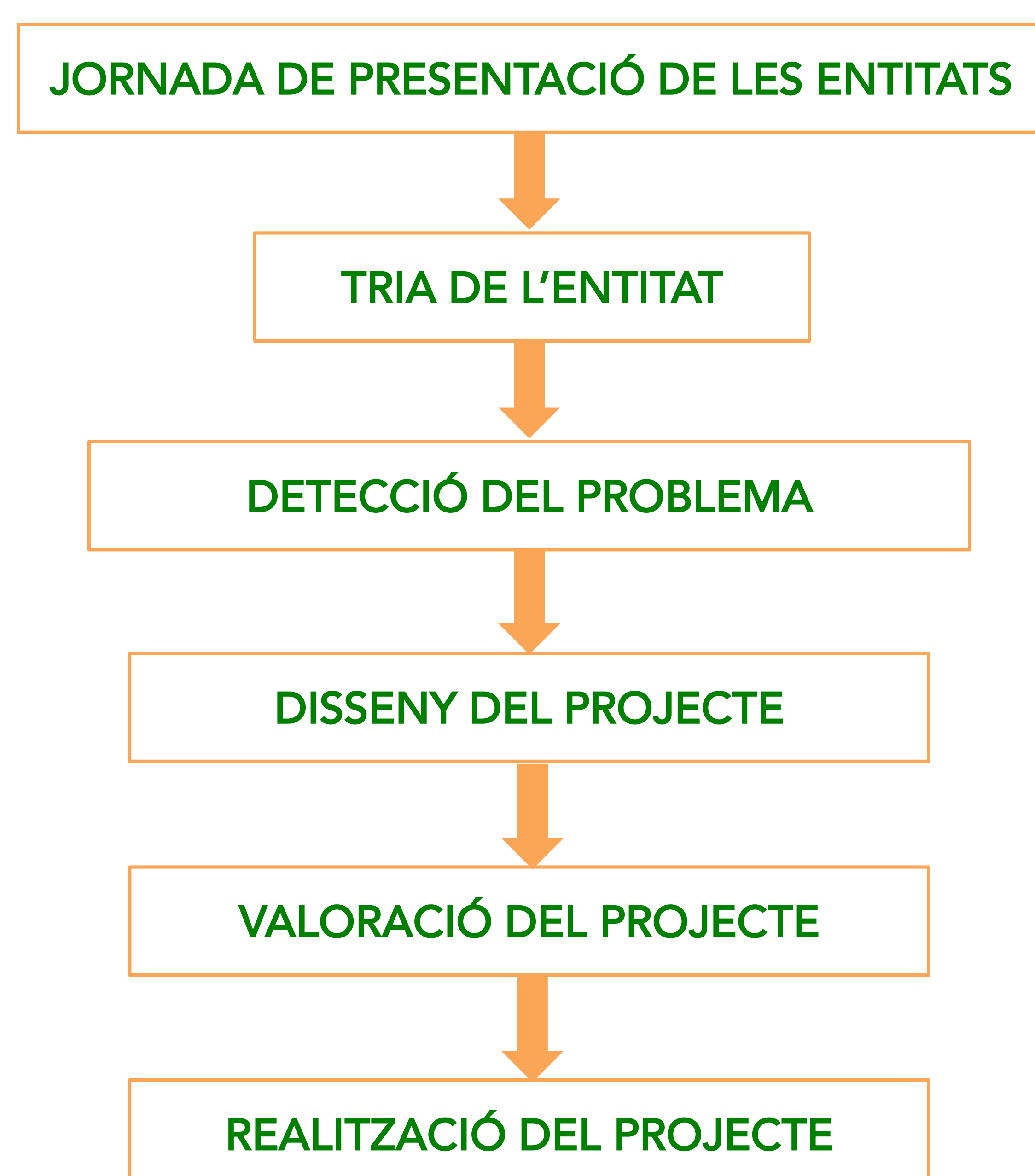

Aquest planetjament pretén:

- ✓ Incrementar i millorar el contacte dels estudiants amb la societat que els envolta i amb el seu futur món laboral.
- ✓ Oferir a la societat el potencial dels estudiants de CCAA en la planificació de projectes de millora de la sostenibilitat social i mediambiental.
- ✓ Millorar l'adquisició per part dels estudiants de les competències i continguts de l'assignatura:
 - a) Compromís ètic
 - b) Consideració multidisciplinar d'un problema ambiental
 - c) Capacitat comunicativa
 - d) Coneixement i aplicació dels ODS.

Durant el curs 2016-17, van ser 72 els estudiants involucrats (68 el 2017-18) i vam comptar amb la participació de 14 entitats de diversa índole, a les que se n'han incorporat 4 més aquest any

Resultats de la rúbrica de valoració per part dels estudiants del curs 2016-17, en una comparativa amb els obtinguts en finalitzar el curs anterior:

	2015-16	2016-17
Competències de l'assignatura		
Crítica i autocrítica	7,6	8,0
Expressió oral	6,8	7,7
Cerca d'informació	6,8	8,0
Relació entre consum i salut	7,7	8,2
Causes i conseqüències dels impactes	7,1	8,0
Relació coneixement-població i repercusió	7,8	8,3
Condicions locals urbanes	6,9	8,0
Coneixements de l'assignatura		
Conceptes clau	7,7	7,7
Taxes i indicadors	7,1	6,8
Metodologies	7,1	8,2
Processos participatius	7,1	8,3
Problemes interacció societat-medi ambient	7,6	8,8
Instruments i fonts de referència	6,6	7,8
Impressió general de l'assignatura		
Grau de cohesió entre blocs	6,3	7,5
Satisfacció amb l'assignatura	7,9	8,6

AULAS DE ARENA

AL MARGEN PRODUCTIONS PRESENTA UN DOCUMENTAL ESCRITO Y DIRIGIDO POR URI HOSTA EN ASOCIACIÓN CON LA UNIVERSIDAD DE BARCELONA CON EL PRESIDENTE JOSEP Mª MONTFERRER DEL ARXIU HISTÒRIC DE LA MINA. "AULAS DE ARENA" PRODUCIDA POR ALBA MEDINA Y MIRIAM NASSIM EDITADA POR LAURA GOMÀ DISEÑO Y WEB LARA BAUTISTA.

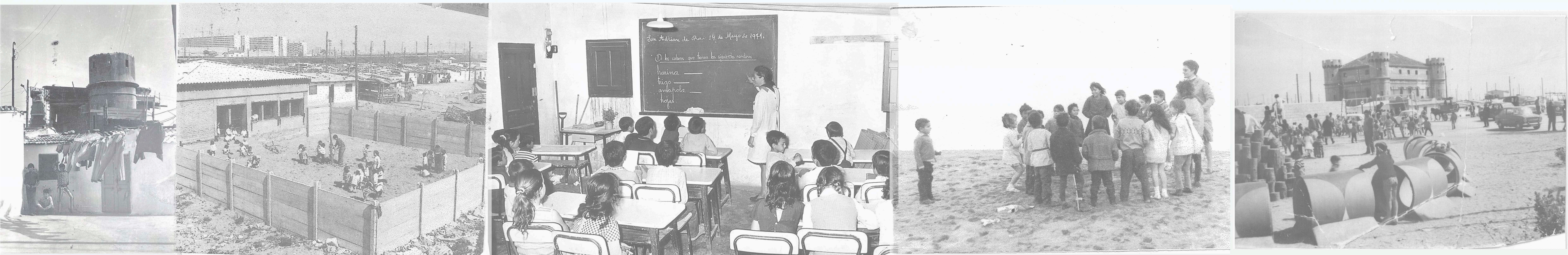
AL MARGEN PRODUCTIONS

Plan de Cooperació amb Tercer Sector
UNIVERSITAT DE BARCELONA
Fondata el 1994

10 REDUCCIÓ DE LA
DESGASTA
4 EDUCACIÓ
DE LA CIUTAT

AULAS DE ARENA

UN VIAJE DOCUMENTAL HACIA EL PASADO PEDAGÓGICO DEL CAMPO DE LA BOTA

OBJETIVOS

- CONOCER EL ESPACIO Y EL CONTEXTO HISTÓRICO DEL CAMPO DE LA BOTA
- HACER PROTAGONISTAS LAS CARAS Y LAS HISTORIAS
- INDAGAR EN LA METODOLOGIA PEDAGÓGICA EMPRADA POR LOS EDUCADORES
- PROVOCAR LA REFLEXIÓN DEL ESPECTADOR
- CREAR SINÉRGIES INFORMATIVES I LA DIFUSIÓ DEL DOCUMENTAL
- HACER SENTIR AL ESPECTADOR PARTÍCIPO ACTIVO
- PROPORCIONAR CONTENIDOS EXCLUIDOS DEL DOCUMENTAL (FOTOGRAFÍAS, BIOGRAFÍAS)

PROYECTO

- FORMATO: MEDIOETRAJE Y DOCWEB
- DURACIÓN: 20 MIN

AL MARGEN PRODUCCIONES PRESENTA UN DOCUMENTAL ESCRITO Y DIRIGIDO POR **URI HOSTA** EN ASOCIACIÓN CON LA **UNIVERSIDAD DE BARCELONA** CON EL DIRECTOR **JOSEP Mª MONTFERRER**
DEL ARCHIVO HISTÓRICO DE LA MINA "AULAS DE ARENA" PRODUCIDO POR **ALBA MEDINA Y MIRIAM NASSIM** EDITADO POR **LAURA GOMÀ**
PLATAFORMA WEB **LARA BAUTISTA** PROYECTO TUTORIZADO POR **DANIEL JARIOD, MUNTSA TARRÈS, SANDRA RIUS Y MIQUEL TÈRMENS**
LAURA CUFFÍ, JOSEP ROVIRA, JAUME VILASECA, Mª ÀNGELS GARCÍA Y LYDIA SÁNCHEZ

Grau de Comunicació Audiovisual

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia
i Documentació

2016PID-UB/026

G. Álvarez, M. Artigas, S. Baró, M. Blanquer, N. Codina, C. Fúnez, T. Gutierrez, S. López, A. Pérez, A. Rodríguez, M. Rubis i A. Sánchez
Microeconomia. Doble grau ADE-Dret
Curs 2017-18

Jornada ICE Construint una universitat compromesa i crítica. 13 d'abril de 2018

L'entitat

El projecte

Els objectius

FETS-Finançament Ètic i Solidari és una associació de segon nivell que agrupa entitats catalanes del Tercer Sector i l'Economia Social i Solidària. Des de la seva creació l'any 1999, FETS treballa per visualitzar que la banca ètica va més enllà d'una idea o d'un etern projecte i que és quelcom tangible i real.

Els estudiants, en grups, estan dissenyant unes plantilles on:

- Reflexionen sobre quins continguts teòrics de l'assignatura de Microeconomia estan relacionats i poden incidir sobre els ODS .
- Analitzen com la banca ètica també pot incidir sobre els mateixos.
- A partir d'aquesta exploració, es demana als estudiants que formulin indicadors alternatius als que s'han proposat des de Nacions Unides per aconseguir aquests objectius.

Promoure el coneixement de les finances ètiques entre els estudiants universitaris de primer del grau d'ADE i el doble grau ADE-Dret.

Explorar els Objectius del Desenvolupament Sostenible tot relacionant-los amb els continguts teòrics de la Microeconomia que es treballen a classe.

Concepte d'economia (lleis, model, etc.)	Autors i teories amb visions diferents a la neoclàssica	Sobre quin ODS podem incidir	Proposes indicadors diferents als de l'ONU?	Què pot fer la Banca ètica per millorar aquest ODS?	Comentaris i observacions
Fitxes realitzades pels estudiants, en grups					

Respecte els continguts acadèmics de l'assignatura Microeconomia:
Quins conceptes de l'economia (lleis, models, etc.) explicats a classe estan relacionats amb els ODS que hem escollit.

Quins autors i teories amb visions diferents a la neoclàssica, que és la que s'estudia a l'assignatura, ens ajuden a entendre millor els ODS.

Respecte els propis ODS:
Pots proposar indicadors diferents als establerts per l'ONU?

Respecte la banca ètica:
Què pot fer la banca ètica per afavorir l'acompliment dels ODS?

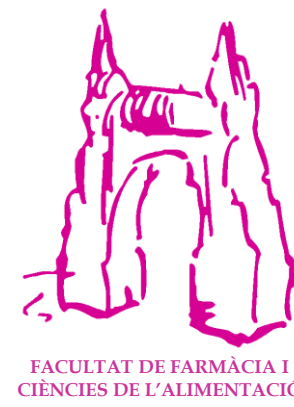
El coneixement i promoció de la Banca ètica s'ha reforçat amb la presentació d'una conferència a l'aula per part de l'Associació FETS-Finançament ètic i solidari. Aquesta experiència té el suport del Centre Promotor d'APS i Oikocrèdit.

Actividad innovadora en la formación del Máster y su puesta en práctica en la comunidad:

Primera experiencia en el proyecto “Compartir ideas”

E. Mora Forero, A. Jaramillo Vélez, D. Zayas Rodríguez, C. Vela Torres, E. Rodríguez-García, P. Modamio, C.F. Lastra, E.L. Mariño
Unidad de Farmacia Clínica y Farmacoterapia. Facultad de Farmacia y Ciencias de la Alimentación. Universitat de Barcelona.

INTRODUCCIÓN

Actualmente (curso 2017-18) se está impartiendo la 4ª edición del **Máster Oficial Medicamentos, Salud y Sistema Sanitario**, que tiene como objeto adquirir competencias con relación al medicamento en los sistemas de salud, desde una visión interdisciplinaria, procurando satisfacer así nuevas necesidades sociales y profesionales (1).

Entre las metodologías docentes empleadas y definidas en la asignatura del Máster **“Estilos de Vida, Salud y sus Determinantes”** (2), se incorpora por primera vez el Aprendizaje Servicio (ApS) dentro del proyecto de innovación docente ‘Compartir ideas. Conferències-taller dels i de les estudiants’ (3).

OBJETIVOS

- Desarrollar una metodología y actividad innovadoras que además sirva de instrumento de evaluación del aprendizaje de los estudiantes dentro del **Máster Medicamentos, Salud y Sistema Sanitario**, asignatura **“Estilos de vida, salud y sus determinantes”** que permita alcanzar los objetivos de aprendizaje.
- Vincular el aprendizaje académico con la puesta en práctica en la comunidad, aportando valor social.

MATERIAL Y MÉTODOS

✓ Protocolo proyecto “Compartir ideas”:

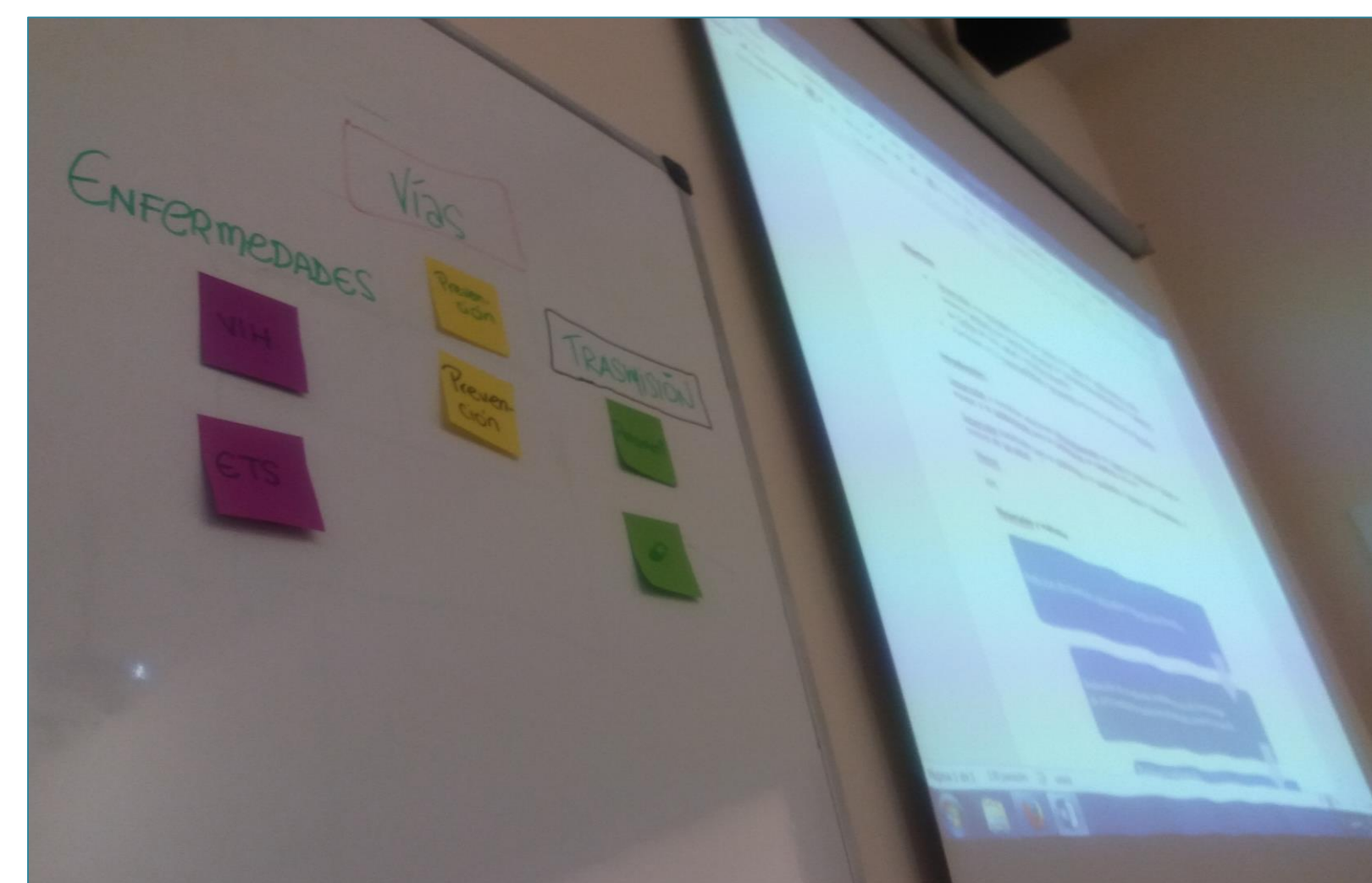
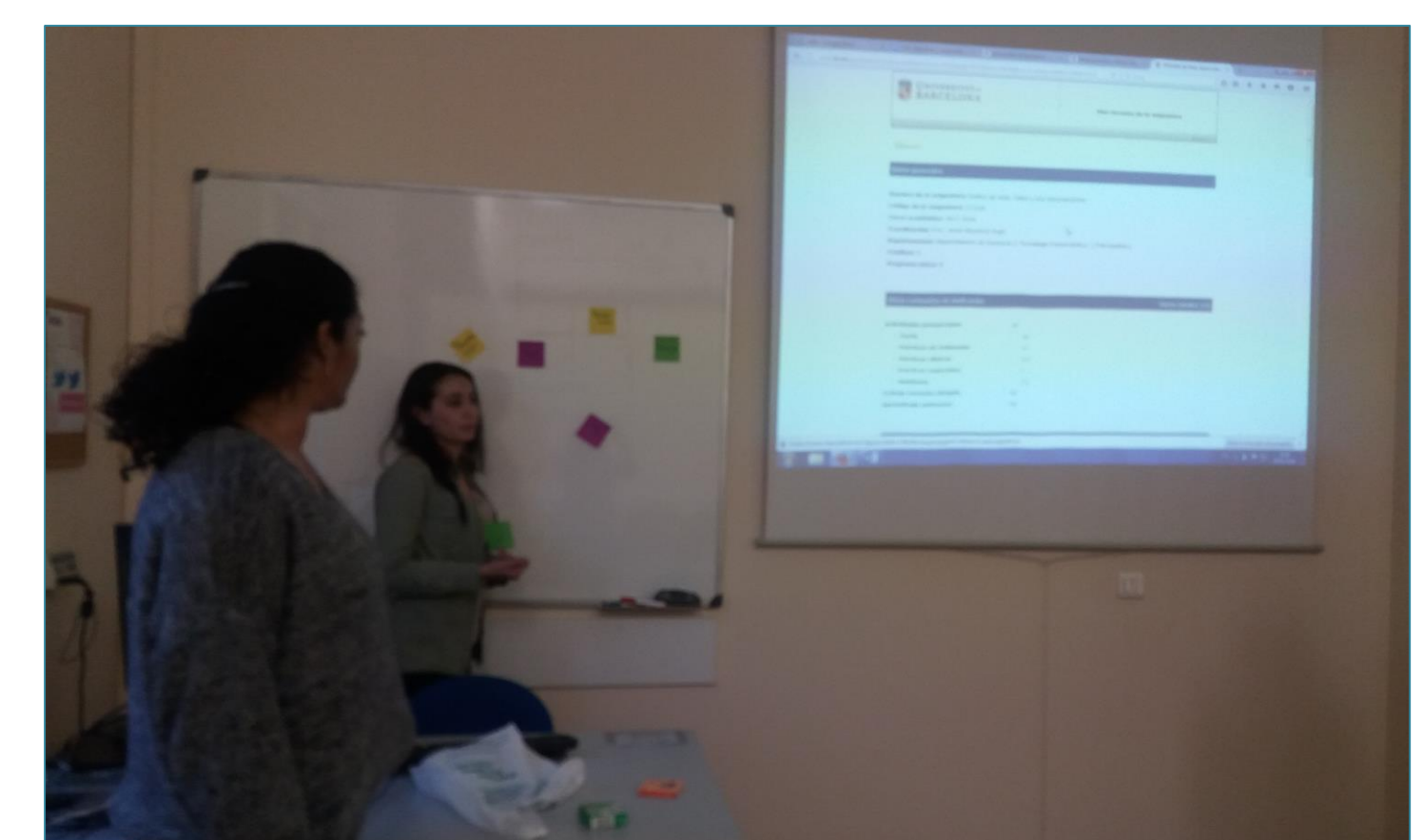
- ❑ **Recepción de la solicitud de la actividad por parte del centro de secundaria.** Título de la sesión: **“Enfermedades de transmisión sexual (ETS). ¿Qué hay que saber?”**
- ❑ **Gestiones de la coordinación.** Paso final: Confirmación de la aceptación de la propuesta y notificación del profesor y estudiantes implicados.
- ❑ **Formación previa en oratoria y dinámicas participativas** por parte de los estudiantes implicados.
- ❑ **Gestiones del profesorado:** Visita al instituto para concretar la actividad juntamente con los estudiantes y firma del plan formativo y/o convenio con el centro.
- ❑ **Realización de las conferencias-taller** en el centro de secundaria.
- ❑ **Evaluación de la actividad:** Memoria reflexiva individual del estudiante, valoraciones por parte del equipo de trabajo y con el alumnado participante.

RESULTADOS

✓ Reuniones grupales, trabajo colaborativo, con una visión interprofesional, para consensuar las actividades a desarrollar en la conferencia-taller.

✓ Planificación de la sesión: Síntesis de la información teórica e ideación de las dinámicas para motivar a los estudiantes de secundaria.

✓ Elaboración del material de soporte (presentación Power Point®) y para las dinámicas, con estructura organizada.

✓ Ensayo de la sesión previo a su implementación en el centro de secundaria, con feedback para reforzar el liderazgo y aumentar la comunicación.

CONCLUSIONES

- Los objetivos de aprendizaje de la asignatura **“Estilos de vida, salud y sus determinantes”** están siendo ya evaluados de forma continua mediante la metodología/actividad innovadoras introducidas en el Máster (proyecto *Compartir ideas*).
- El aprendizaje, según la opinión de los estudiantes, resulta mejor cuando se comunican los conocimientos teóricos.
- La implicación en el desarrollo del presente proyecto de enseñanza-aprendizaje permitirá incidir de manera directa en la sociedad, remarcando la responsabilidad que se tiene como estudiantes y como profesionales de la salud.

BIBLIOGRAFÍA

1. Universitat de Barcelona. Máster de Medicamentos, Salud y Sistema Sanitario. Disponible en: http://www.ub.edu/web/ub/es/estudis/oferta_formativa/master_universitari/fitxa/M/M2304/informacioGeneral/index.html. (24/03/2018).
2. Universitat de Barcelona. Plan docente de la asignatura 'Estilos de vida, Salud y sus determinantes'. Disponible en: <http://www.ub.edu/grad/plae/AccessInformePDInfes?curs=2017&assig=571326&ens=M2304&recurs=pladocent&n2=1&idioma=ESP>. (24/03/2018)
3. Recerca, Innovació i Millora de la Docència i l'Aprenentatge. Compartir ideas. Conferències-taller dels i de les estudiants. Disponible en: <http://mid.ub.edu/webpmid/content/compartir-idees-confer%C3%A8ncies-taller-dels-i-les-estudiants-de-la-ub> (24/03/2018)

L'agenda 2030 a l'educació secundària

Laura Carrillo, Guillem Granel, Maria Reynés i Marc Santasusagna
Desenvolupament Sostenible al grau de Ciències Ambientals
Curs 2016-17

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

DSambApS
Desenvolupament Sostenible
a Ciències Ambientals amb
Aprentatge Servei

L'OBJECTIU

L'ENTITAT

La Fundació Solidaritat UB té com a funció la cooperació universitària envers el desenvolupament i la promoció dels drets humans i l'acció social.

Gestiona diversos projectes socials en àmbits com l'educació per la pau, els drets socials i l'educació per a la ciutadania, el suport a les persones refugiades o el programa d'agricultura social de l'Àrea Metropolitana, entre d'altres.

El programa d'educació per la pau, els drets humans i la ciutadania global (PAULA) realitza tallers i xerrades a instituts per tal de que els i les alumnes incorporin els ODS en el seu treball de recerca. Es vol fer veure als alumnes que els ODS són un camp transversal que pot tenir cabuda a treballs de diferents àmbits. A més, s'ofereix seguiment i assessorament de professorat i professionals durant la realització del treball.

També duen a terme projectes de difusió dels conflictes que hi ha a nivell mundial i com estan relacionats entre si.

El projecte ha desenvolupat un taller per a estudiants de secundària sobre els ODS. El taller es basa en un trivial amb preguntes sobre diversos aspectes d'aquests objectius, amb dades i idees que poden cridar l'atenció dels alumnes i fer-los reflexionar. Abans de començar es fa una breu introducció a la sostenibilitat social i mediambiental i al final del taller es duu a terme una posta en comú d'aspectes que els han cridat l'atenció, a partir de la qual es determinen unes pautes a seguir per assolir un desenvolupament més sostenible.

ELS ODS EN JOC

EL PROJECTE

Recuperació de la dignitat i la memòria històrica del barri de la Mina i el Camp de la Bota

Sara de Castro, Aitor Fernández, Patrícia Solórzano i Laura Ulibarri
Desenvolupament Sostenible al grau de Ciències Ambientals
Curs 2016-17

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

L'ENTITAT

L'Arxiu Històric del Barri de la Mina i Camp de la Bota

recull des de fa anys material fotogràfic i transmissió oral de la memòria històrica del Camp de la Bota, camp de barraques horitzontals que es va transformar posteriorment en el barri de barraques verticals de la Mina.

El seu objectiu, a part de recollir el testimoni d'una època i un barri, és recuperar l'orgull de pertànyer a un barri maltractat però lluitador, recuperar la cohesió entre les entitats i la dignitat dels veïns a la qual tot ciutadà té dret.

L'OBJECTIU

Un moment important de la vida al barri de la Mina és la Setmana Cultural. Té lloc la darrera setmana de maig de cada any i constitueix un espai únic de trobada on les pròpies entitats del barri organitzen activitats lúdiques i culturals per a tots els veïns. La Setmana Cultural pretén fomentar la cohesió entre el veïnat, revitalitzar la vida al barri i fer palès dintre i fora del barri que la Mina lluita per la seva dignitat i que pot aspirar a tot.

EL PROJECTE

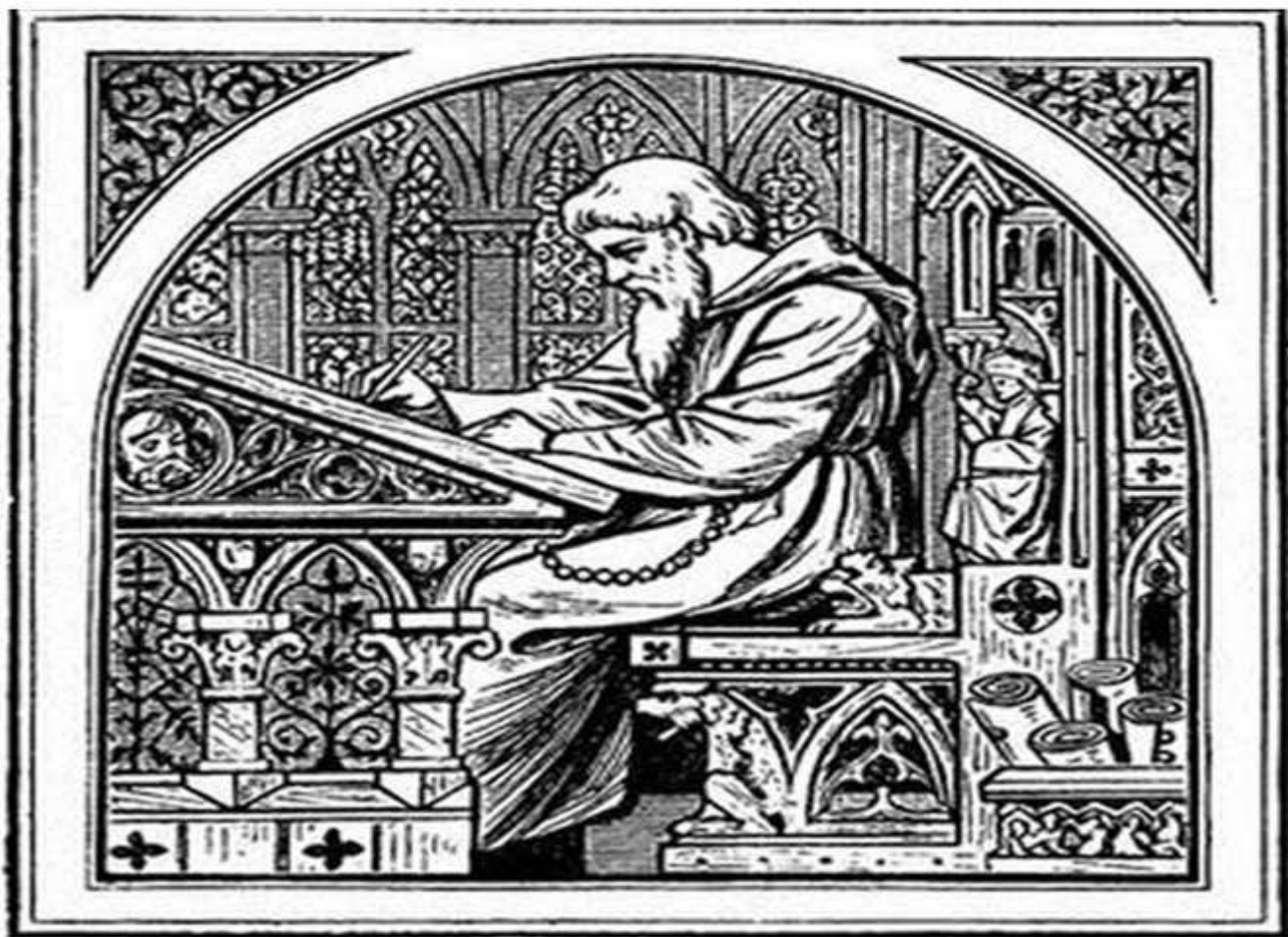
El projecte va consistir en col·laborar amb el director de l'Arxiu, Josep Maria Monferrer, en l'organització de l'exposició d'una selecció de fotografies del Camp de la Bota que mostraven la vida als barris de Pekin i el Parapeto, els rols de gènere, la vida al carrer, l'educació i l'escola innovadora impulsada pel Francesc Botey, la gran redada i els enderrocs que van posar fi al barri de barraques i van fer néixer la Mina.

L'exposició es va presentar durant la Setmana Cultural del 2017.

ELS ODS EN JOC

ARTQUIMIA, EXPERIMENTEM I PROVEM LES TINTES MEDIEVALS

Autor: Rafael Romero Pineda.
Professor del Departament d'Arts i Conservació-Restauració.
Co-autores: Ma Isabel García Vilà, Mar Gironella Lladó, Guadalupe Briceño Torres, Helena Antequera Ordoñez, Irene Castillo Huertas, Agata Brunet Muñoz. Estudiants del Grau en Conservació-Restauració.

Facultat de Belles Arts. Universitat de Barcelona.

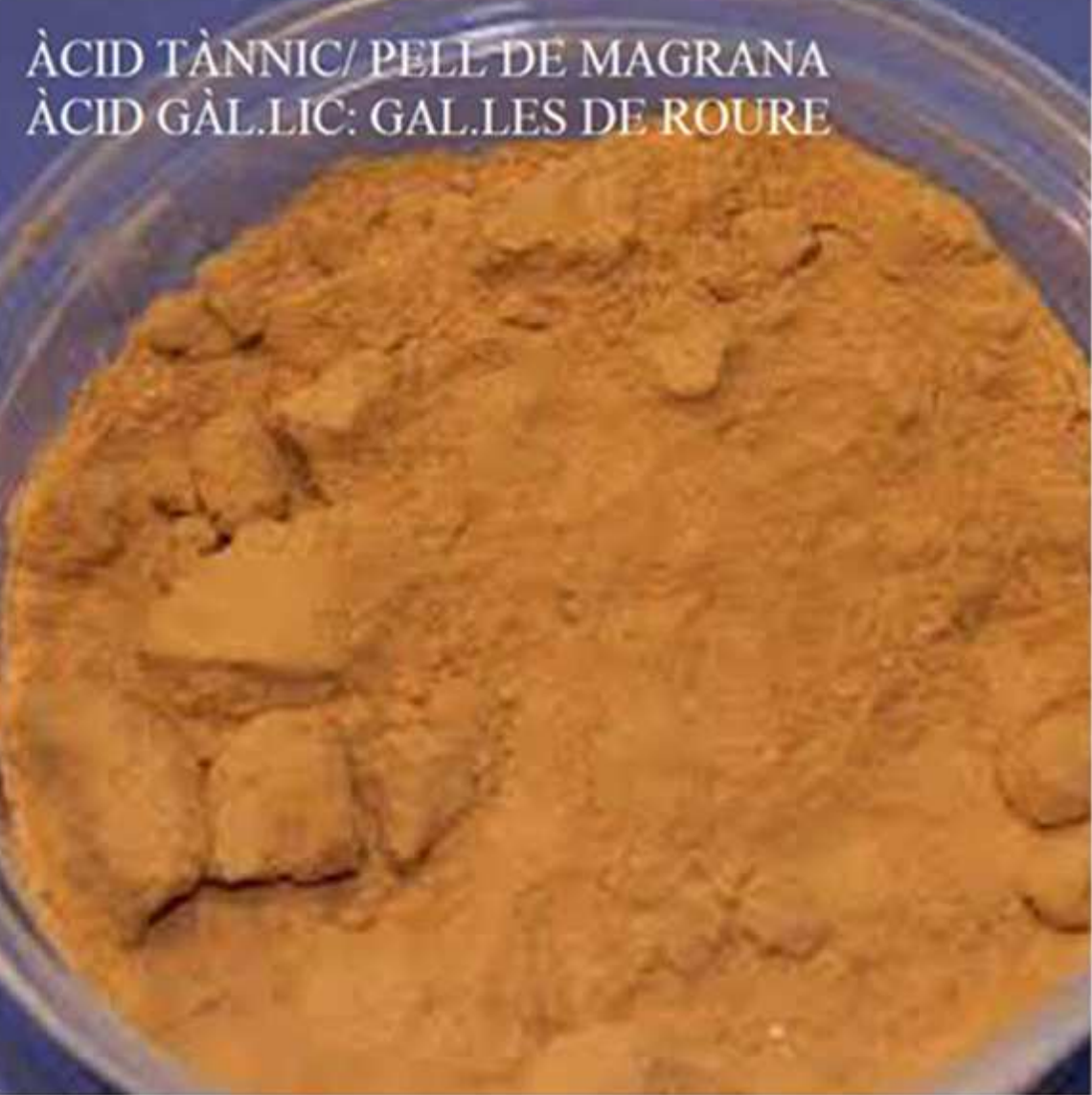

La conferència-taller, activitat vinculada al projecte “Compartir idees. La universitat va a l'institut” del Grup ApS(UB) consisteix en fabricar i provar les tintes medievals. Aquestes tintes, anomenades metal·liques, es fonamenten en reaccionar químicament una font iònica ferrosa com el sulfat de ferro o l'aigua ferrosa amb un àcid com l'àcid tànnic, l'àcid gàl·lic o tots dos. El resultat és una tinta blava fosca la qual si es desitja es pot enfosquir cap a tonalitats negres amb un pigment nanocarbó com el Negre de Fum. A continuació aglutinem el resultat amb una goma com la Goma Àràbiga, amb l'intenció de donar-li una qualitat adhesiva. Així ja tenim preparada la tinta medieval amb la qual podem experimentar gràfica i pictòricament sobre paper i altres suports.

Amb aquesta activitat, recuperem un material en perill de desaparició així com una tècnica ecològica, sostenible i patrimonial. La conferència-taller ha estat desenvolupada dins el projecte “Compartir idees” amb alumnat de Batxillerat Artístic de l'Institut de Batxillerat Infanta Isabel d'Aragó de Barcelona. Tanmateix en forma de Seminari a alumnat de Màster d'Educació Visual i Plàstica a la Facultat de Formació de Profesorado. Universidad Autónoma de Madrid.

MATERIALS

ÀCID TÀNNIC/ PELLE DE MAGRANA
ÀCID GÀLLIC: GAL·LES DE ROURE

SULFAT DE FERRO

AGLUTINANT:

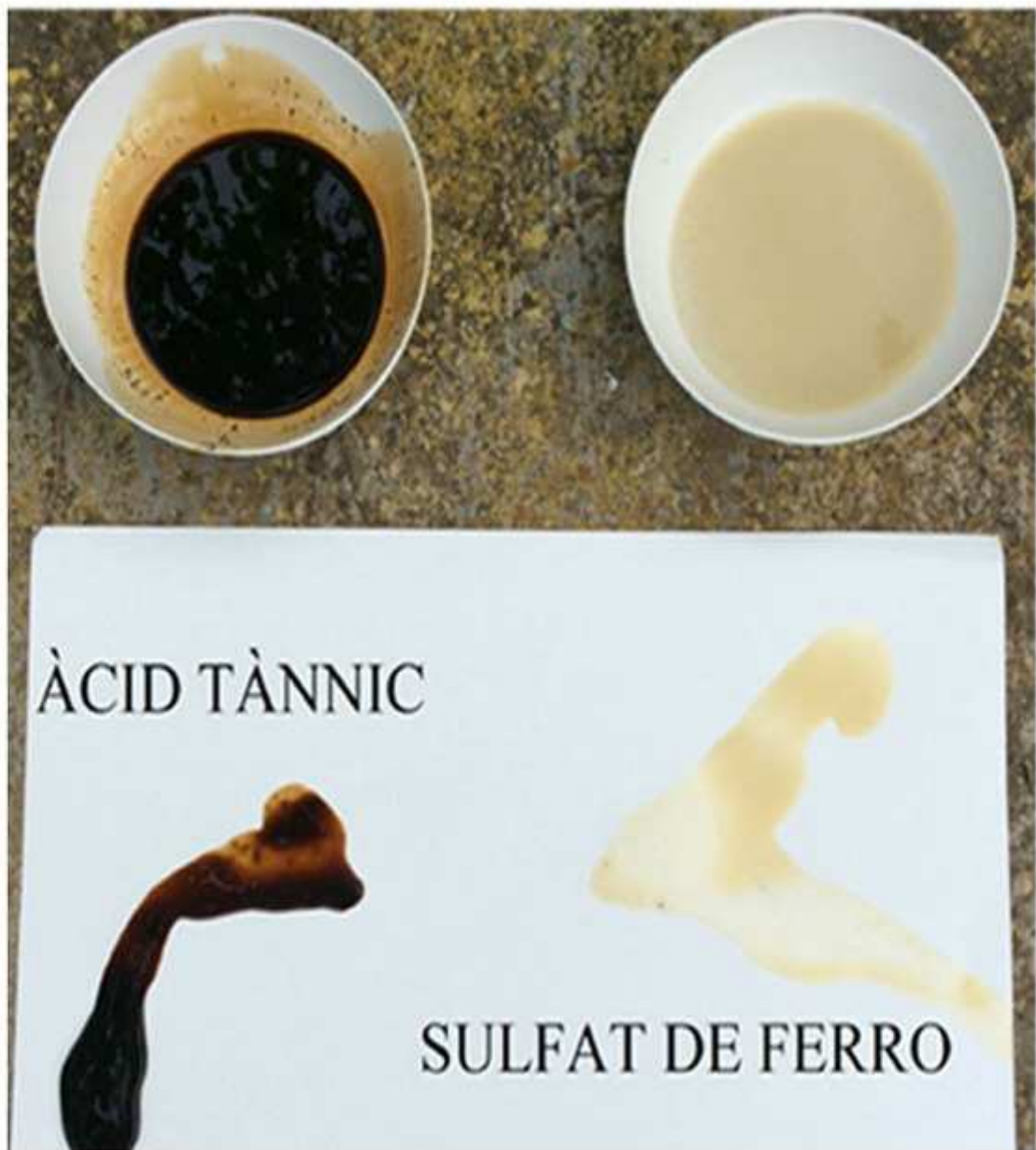
ACACIA SENEGALENSIS)

MEDIUM: H2O

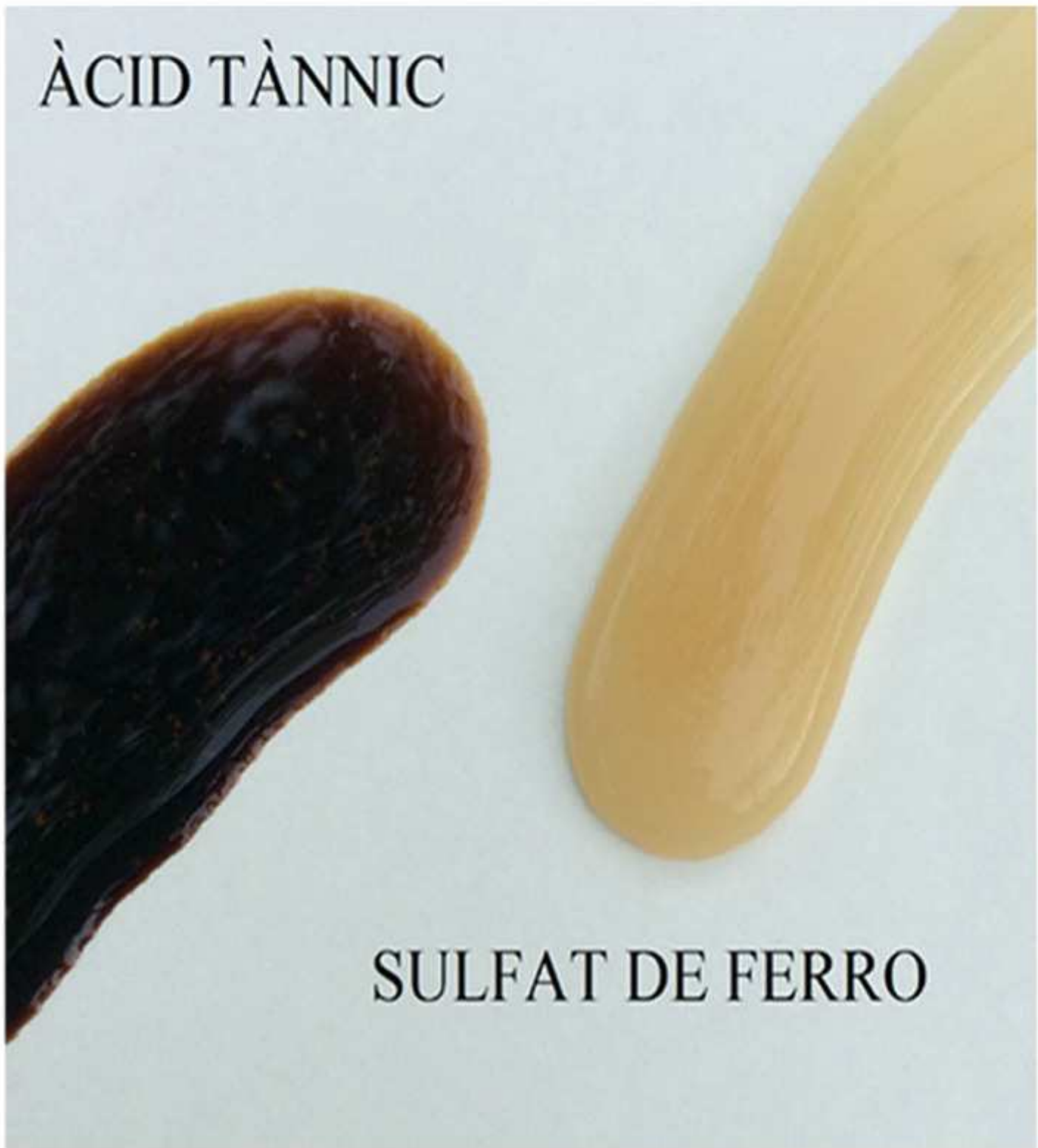
REACCIÓ

ÀCID TÀNNIC

SULFAT DE FERRO

ÀCID TÀNNIC

SULFAT DE FERRO

REACCIÓ:

OXIDACIÓ CAP AL BLAU FOSC

Font iònica ferrosa + Àcid
(Tànnic, Gàl·lic o tots dos)=
Tinta Metal·lica

EXPERIÈNCIA

Construim una Universitat compromesa i crítica:
Aprenentatge Servei i Objectius de Desenvolupament Sostenible

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

APS^{UB}

Contribuint a l'objectiu 4 dels ODS des de l'Oficina d'ApS de la Facultat d'Educació de la UB

Què fem a l'Oficina d'ApS?

1. Difondre l'ApS a la Facultat entre professorat i estudiants
2. Coordinar, gestionar i avaluar els programes d'ApS transversals
3. Donar suport al professorat per introduir l'ApS a assignatures
4. Construir una xarxa de partners amb entitats socials i educatives
5. Vetllar per la qualitat dels programes d'ApS
6. Fer recerca sobre temes relatius a l'ApS i el seu desplegament a la Facultat

A l'Oficina d'ApS treballem per

- Donar resposta a necessitats de caràcter socioeducatiu del nostre entorn, a partir del treball en xarxa amb entitats, centres i institucions educatives que vetllen per la qualitat educativa de la societat.
- Promoure una formació pràctica i compromesa dels i les estudiants universitaris, fomentant la creació de relacions educatives que contribueixin al desenvolupament d'aprenentatges significatius i de qualitat.
- Reivindicar un concepte ampli de l'educació, com a procés que es dona al llarg de tota la vida i espais i moments diversos. Una educació de qualitat, que permeti superar les desigualtats i que abordi des de les competències bàsiques fins al creixement personal.

Oferim més de 20 projectes transversals

Amics i amigues de la lectura
Consorci d'educació de Barcelona

Millorem la nostra biblioteca?
INS Pere Ribot

Suport a alumnes amb NEE
Escola la Ginesta

Reforç escolar Pas a Pas
Comunitat Carmelites Descalços de Badalona

Música per a la reinserció social
Taller de músics

Els somriures dels casals
Associació Katxima pel desenvolupament comunitari

Centre obert i d'esplai Bocins
Fundació la Vinya

Acompanyament educatiu escolar
Escola Fructuós Gelabert

Projecte Rossinyol Barcelona
Fundació Servei Solidari per la Inclusió Social

Baskin al Campus Mundet
Baskin Mundet

En plenes facultats
Fundació Salut i Comunitat

Projecte de ràdio
Club social Ments Obertes Sants-Montjuïc (Fundació Pere Claver)

Acompanyament a gent gran que viu a residències de BCN
ASTE-BCN (Associació solidària amb la Tercera Edat)

Educació física i intervenció socioesportiva
AREP, Fundació Futbol Club Barcelona, Associació superacció

Programa de lluita contra la pobresa infantil
Save the children

Formació, acollida, mediació i participació social ciutadana
Espai d'inclusió i formació al casc antic (EICA)

Reforç educatiu "al vent"
Fundació la Vinya

Programa Vincles d'Amistat
Best Buddies

Residus a la UB: Una visió Socio-Ambiental
Oficina de seguretat, salut i medi ambient (OSSMA)

Recerca per la ciutadania global al Batxillerat
Solidaritat UB

Música per a la reinserció social
Taller de músics

Educació per a tots i totes
VINCLE

Acompanyament escolar a Centre Obert
Fundació Pare Manel

**MÉS DE 10.000 HORES
DE SERVEI CADA CURS**

**Entre 125 i 150 estudiants participen
cada curs en projectes transversals,**

i molts més des de les assignatures!

La veu d'alguns dels testimonis

L'ApS m'ha fet anar més enllà, apropar-me a diferents realitats, cosa que em trobaré en el meu futur professional (...) m'ha permès saber adaptar, saber gestionar les meves emocions envers els altres, ser capaç de donar l'espai necessari a l'educand i prendre'n consciència. Però sobretot m'ha donat seguretat, seguretat per saber afrontar les futures situacions que em trobaré, situacions que seran més o menys difícils però que gràcies al fet d'haver format part d'aquest projecte considero que podré encarar amb més facilitat.
C.T.C., estudiant d'ApS. Curs 2016-2017

L'Oficina d'APS fa propostes als i les estudiants universitaris que els acosten a la realitat, sovint és l'excusa per veure el món de més a prop i anar imaginant com certes intervencions, propostes o programes poden ajudar a transformar allò que no ens agrada. A més a més el que veuen, senten i viuen amb les propostes de l'Oficina fa que reflexionin des de la pràctica sobre allò que cada grau, sigui de la ciència que sigui, els vol ensenyar des de les aules universitàries. Òbviament aconsegueix que l'alumnat sigui competent, responsable i amb una implicació diferent a la nostra societat.
Eulalia Esclapés, Consorci d'Educació de Barcelona

companyes
compartir
un gust
conèixer-nos
aprendre
interessant
amics
diferent
gaudir
amistat
bona
millorar
diversió

Paraules que defineixen l'experiència per part de receptors del servei de l'estudiant A.M.B.
Alumnes de 1er d'ESO, curs 2016-2017

Equip: Joan Casas, Clara de las Heras, Anna Escofet i Laura Rubio

aps@ub.edu

934 039 063

@OficinaApS

Divulgació d'un ús responsable d'antibiòtics a través d'un projecte Aprenentatge-Servei a la Universitat de Barcelona

Fernández A., Ignatova T., Yashchenko O., González M., Granados V., Morgó J., Sabaté M., Salvat B., Solé J., Trullàs E., Vacas N., Vilaseca J-E., Garcia M.A., Cuffí M.L.
Universitat de Barcelona

Motivació i objectius

Antibiòtics: consum responsable és un projecte comú dels graus de Medicina i Comunicació Audiovisual de la Universitat de Barcelona amb l'objectiu de conscienciar sobre el mal ús dels antibiòtics i la resistència dels bacteris resultant.

Metodologia

- Recerca bibliogràfica
- Síntesi de la informació
- Determinació del públic objectiu

30 - 40 anys

Treball grupal en:

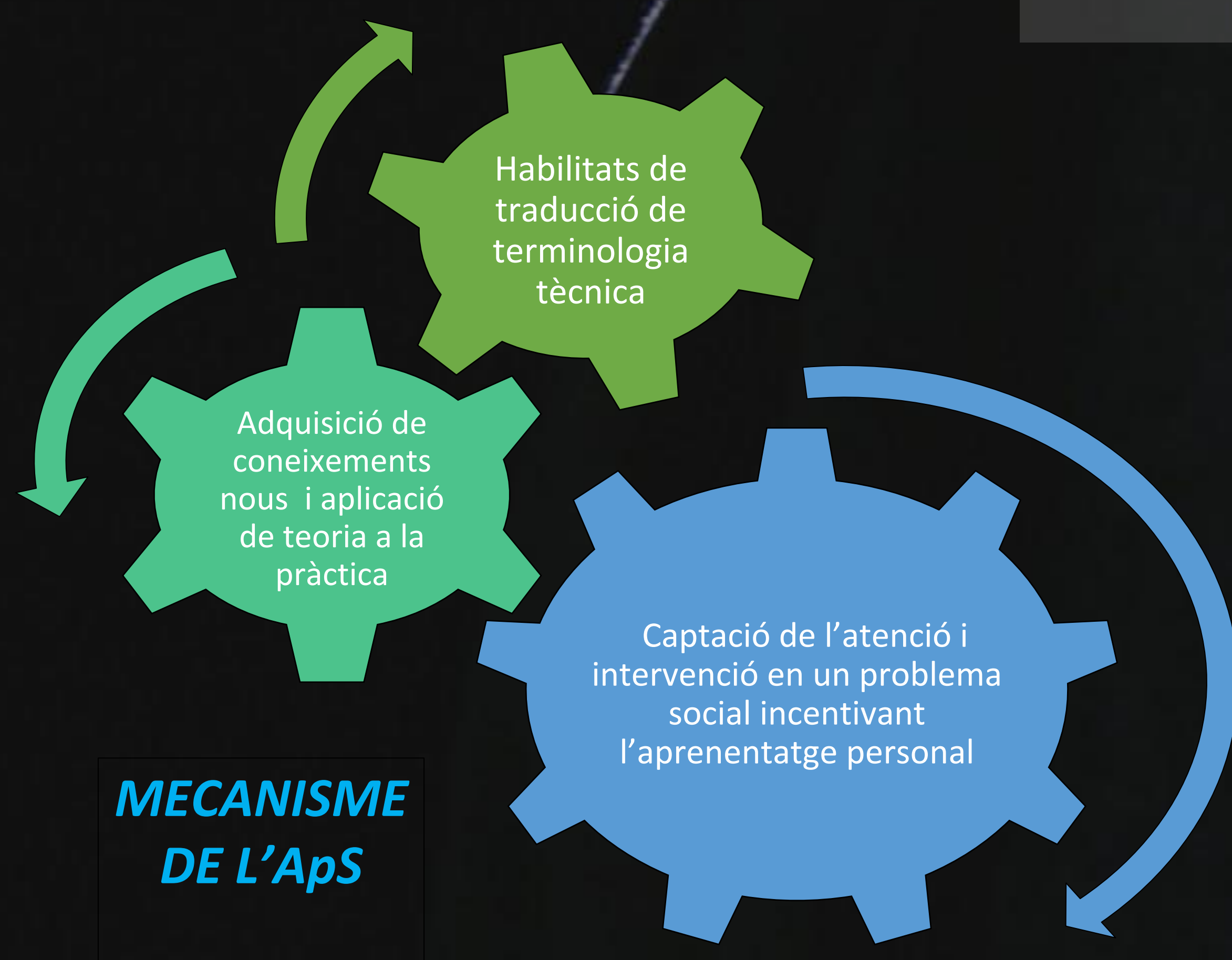
- Disseny del format
- Elaboració del guió
- Valoració cost-efectivitat

- ❖ Temps dedicat al projecte:
25h individuals
100h en grup

- Producció i postproducció audiovisual
- Difusió del projecte

- ❖ L'avaluació del projecte es va realitzar mitjançant rúbriques grupals de competència i es va defensar davant un tribunal docent (*pitching*).

Resultats

- Creació de tres vídeos divulgatius que tracten:

- L'automedicació
- La relació metge / pacient
- La fragilitat dels humans davant la resistència als antibiòtics

Conclusions

Una de les funcions que han de satisfer les institucions universitàries és la social. En el nostre cas, arran d'un problema sanitari de primer ordre, els bacteris resistents, hem creat tres càpsules de vídeo que siguin útils per a la comunitat, a la vegada que hem après a través de l'experiència.

En definitiva, és un projecte interdisciplinari que proposa una campanya de conscienciació social punyent i eficaç.

Fundació
Canpedró

Optimització de la gestió de residus al menjador social de Canpedró

Aitor Martínez, Carlos Alises, Manuel Pastor i Iraida Argullós
Desenvolupament Sostenible al grau de Ciències Ambientals

Curs 2016-17

L'OBJECTIU

L'ENTITAT

La Fundació Canpedró, ubicada al barri de Sants de Barcelona, és una entitat sense ànim de lucre que pretèn ajudar a les persones per a que puguin sortir de la pobresa, la marginació o l'aïllament social en el que viuen. Ofereixen a persones econòmicament vulnerables un àpat diari saludable, servei de neteja de roba, servei de dutxa, reforç escolar i tallers d'oci pels més petits, així com cistelles d'aliments per poder cuinar els caps de setmana. Els aliments que cuines i reparteixen provenen del banc d'aliments i d'aliments no venuts o a prop de caducar provinents de supermercats del barri.

Per realitzar les activitats, Canpedró compta amb un bon nombre de voluntaris que donen servei. Aquests voluntaris segueixen torns diferents, canvien i es fa difícil comunicar a tots unes pautes comunes d'actuació envers per exemple, la gestió dels residus generats que presenta algunes deficiències i constitueixen un volum important al tractar-se d'un menjador per unes 100 persones diàries.

EL PROJECTE

El projecte va consistir en observar els hàbits de gestió dels residus generats per l'activitat del menjador en diferents torns i per diferents voluntaris i usuaris per tal d'identificar els comportaments a modificar i determinar nous protocols o instruments que facilitessin el seu compliment.

Entre les accions preses, destaquen:

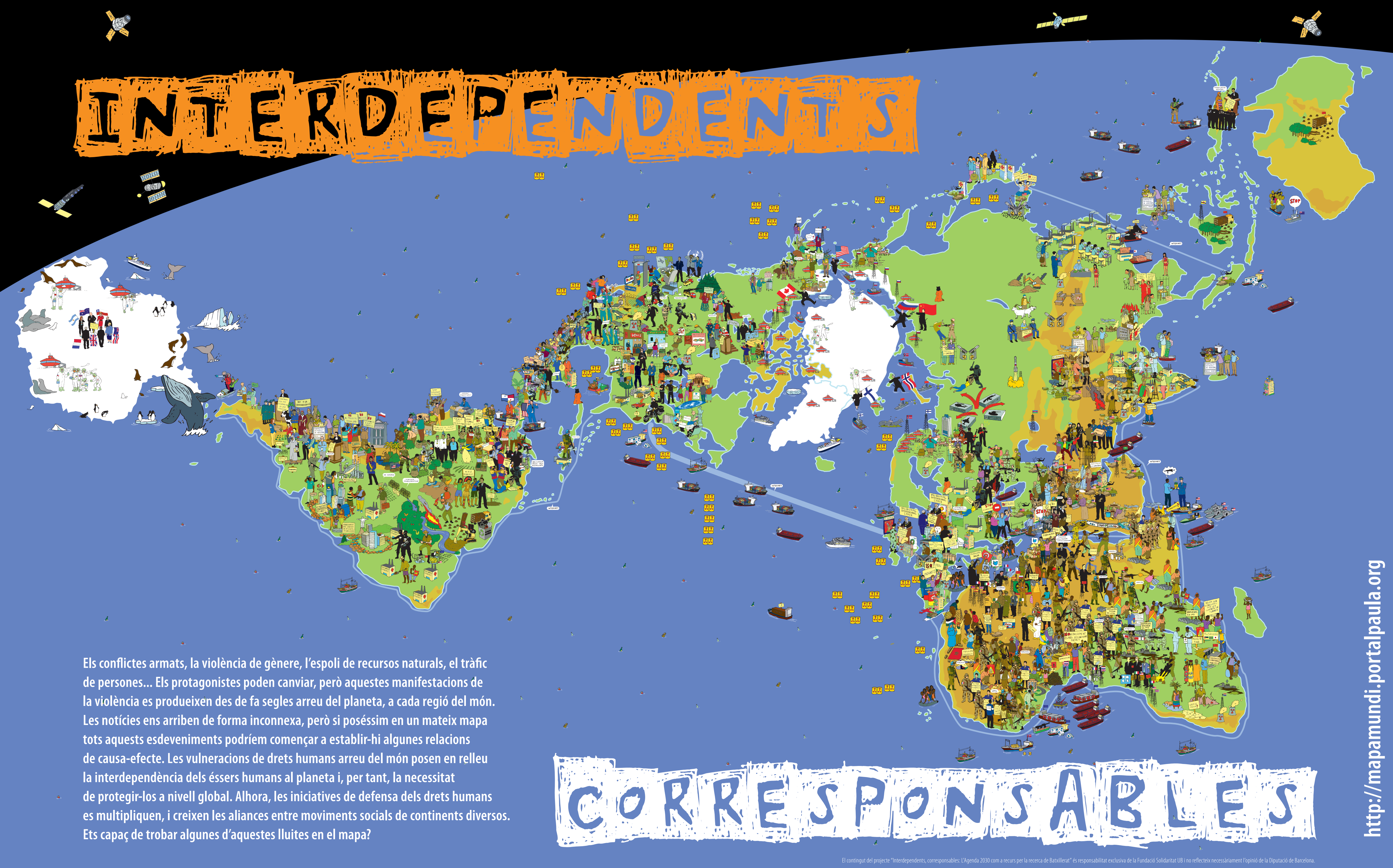
- Xerrada a voluntaris i usuaris de diferents torns per conscienciar-los de la importància de distribuir els residus correctament i resoldre dubtes.
- Introduir gibrells en el propi menjador que facilitin la correcta distribució *in situ*.
- Elaborar plafons informatius intel·ligibles informant de la correcta ubicació dels residus

ELS ODS EN JOC

Xarxa educativa *Recerca per a la ciutadania global*

Fundació Solidaritat UB

DRETS HUMANS

1

FI DE LA POBRESA

Dret als **recursos econòmics**. Accés als **serveis bàsics**, la propietat i el **control** de les terres i altres béns, l'herència, els **recursos naturals**, les **noves tecnologies** apropiades i els **serveis financers**, inclosos el **microfinançament**. Reducció de l'exposició i la vulnerabilitat davant **desastres econòmics, socials i ambientals**.

2

FAM ZERO

Fi de la fam i de totes les formes de **malnutrició**. Consecució de la **seguretat alimentària**. Accés a una **alimentació sana**, nutritiva i suficient durant tot l'any. Sostenibilitat dels sistemes de **producció d'aliments**. Pràctiques agrícoles resilient. **Diversitat genètica** de llavors, plantes conreades i animals de granja i domèstics i de les seves espècies silvestres.

3

SALUT I BENESTAR

Reducció de la **mortalitat materna**. Fi de les morts evitables de **nadons i d'infants menors de 5 anys**. Fi de les **epidèmies** i les malalties tropicals desastres. Combat de les **malalties transmissibles**. Reducció de la mortalitat prematura per **malalties no transmissibles**. Promoció de la **salut mental** i el **benestar**. Cobertura sanitària universal.

4

EDUCACIÓ DE QUALITAT

Ensenyament primari i secundari completat per tots els infants. Igualtat d'homes i dones en l'**accés a formatió** tècnica, professional i superior de qualitat. Igualtat de gènere en l'educació. **Igualtat** de les persones vulnerables. **Educació** pel desenvolupament sostenible.

5

IGUALTAT DE GÈNERE

Fi de totes les formes de **discriminació i violència contra totes les dones i les nenes** a tot el món. Fi del **tràfic i l'explotació sexual** i altres tipus d'explotació. Reconeixement i **valoració de les cures i el treball domèstic** no remunerat. **Participació** plena i efectiva de les dones. Igualtat d'oportunitats de **lideratge**. Accés universal a la **salut sexual i reproductiva**.

6

AIGUA NETA I SANEJAMENT

Accés universal i equitatiu a l'**aigua potable**. Accés equitatiu a **serveis de sanejament i higiene** adequats per a tothom. Qualitat de l'aigua. Gestió integrada i ús eficient dels **recursos hídrics**. Sostenibilitat de l'explotació i el proveïment d'**aigua dolça**. Protecció i restabliment dels **ecosistemes** relacionats amb l'aigua.

7

ENERGIA ASSEQUIBLE I NO CONTAMINANT

Accés universal a serveis d'energia assequibles, segurs i sostenibles. Augment de l'**energia renovable**. Millora de l'**eficiència energètica**. Infraestructures energètiques. **Tecnologies d'energia** no contaminant.

8

TREBALL DECENT I CREIXEMENT ECONÒMIC

Diversificació econòmica. Modernització tecnològica. Innovació. Producció i **consum eficients dels recursos**. **Ocupació** plena i productiva. **Treball decent** per a tothom. Fi de les formes modernes d'**esclavitud** i del tràfic d'éssers humans.

9

INDÚSTRIA, INNOVACIÓ I INFRAESTRUCTURA

Infraestructures resilient per al desenvolupament econòmic i el benestar humà. Industrialització inclusiva i sostenible. **Tecnologies i processos industrials nets** i ambientalment racionals. Recerca científica i **capacitat tecnològica** dels sectors industrials. Foment de la innovació. **Accés a les TIC**.

10

REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS

Inclusió social, econòmica i política de totes les persones, independentment de la seva edat, sexe, discapacitat, raça, ètnia, origen, religió o situació econòmica o una altra condició. **Igualtat d'oportunitats**. **Migració** i mobilitat ordenades, segures, regulars i responsables. **Assistència oficial al desenvolupament** per als estats amb més necessitats.

11

CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

Accés a **habitatges i serveis bàsics** adequats, segurs i assequibles. Accés a sistemes de **transport** segurs, assequibles, accessibles i sostenibles per a tothom. **Urbanització** inclusiva i sostenible. Planificació i gestió participatives, integrades i sostenibles dels assentaments humans. Salvaguarda del **patrimoni cultural i natural**.

12

PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLES

Gestió sostenible i ús eficient dels **recursos naturals**. Reducció del **malbaratament d'aliments**. Disminució de les **deixalles** mitjançant prevenció, reducció, reciclatge i reutilització. Pràctiques sostenibles de les empreses. Informació i coneixements de les persones per al desenvolupament sostenible.

13

ACCIÓ PEL CLIMA

Resiliència i capacitat d'adaptació als riscos relacionats amb el clima i els **desastres naturals**. Millora de l'educació, la **sensibilització** i les capacitats per mitigar el canvi climàtic. **Mesures** i gestió eficaces en relació amb el canvi climàtic.

14

VIDA SUBMARINA

Conservació i ús **sostenible** dels recursos marins. Prevenció i reducció de la **contaminació marina**. Reducció dels efectes de l'**acidificació** dels oceans. Regulació de l'**explotació pesquera**. Augment dels **coneixements científics**. Recerca i transferència de la **tecnologia marina** per la salut dels oceans. **Biodiversitat marina** pel desenvolupament.

15

VIDA D'ECOSISTEMES TERRESTRES

Lluita contra la **desforestació** i la **desertificació**. Reducció de la degradació dels hàbitats naturals. Protecció de les **espècies amenaçades**. Fi de la caça furtiva i el tràfic d'espècies protegides de flora i fauna. Prevenció de la introducció d'**espècies exòtiques invasores**.

16

PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES

Reducció de totes les formes de **violència** i les taxes de mortalitat conexas a tot el món. Promoció de l'**estat de dret**. Igualtat d'**accés a la justícia** per a tothom. Reducció de la **corrupció** i el suborn. Decisions inclusives, participatives i representatives. Accés a una **identitat jurídica** per a tothom. **Accés públic a la informació**. Protecció de les **llibertats fonamentals**.

17

ALIANCES PER ASSOLIR ELS OBJECTIUS

Capacitat nacional per recaptar ingressos. **Cooperació regional i internacional** en ciència, tecnologia i innovació i la possibilitat d'accedir-hi. **Comerç multilateral universal**, basat en normes, obert, no discriminatori i equitatiu. Estabilitat macroeconòmica mundial. **Coherència normativa i institucional** per al desenvolupament sostenible.

INVESTIGA REPTES GLOBALS

Per a cada objectiu de desenvolupament sostenible, les Nacions Unides han establert metes precises per avançar en la protecció dels drets humans. El teu treball de Batxillerat pot contribuir-hi: investiga en el teu entorn els reptes globals i les iniciatives de millora i transformació social.

La Fundació Solidaritat UB, en col·laboració amb l'ICE, impulsa la xarxa educativa *Recerca per a la ciutadania global*, que connecta els centres i les facultats de la Universitat, entitats no lucratives i serveis, i els centres educatius de la ciutat, per donar suport al desenvolupament de **treballs de recerca de Batxillerat que eduquin en drets humans i ciutadania global**. La xarxa explora les sinergies entre competència en recerca i competència ciutadana, i posa en relleu les implicacions ètiques de la recerca, així com el paper fonamental del coneixement científic per als drets humans i el desenvolupament sostenible a escala global. Les troballes de l'alumnat s'incorporen als continguts del Mapamundi interactiu dels drets humans.

En col·laboració amb el Grup d'ApS de la Facultat de Biologia, estudiants de Ciències Ambientals desenvolupen jocs de taula per donar a conèixer l'Agenda 2030 de desenvolupament sostenible als centres de secundària. El primer joc s'ofereix actualment en el marc del projecte Compartir Idees. A més, és previst convocar un concurs d'infografies per facilitar materials gràfics sobre els reptes globals de l'Agenda 2030 als centres educatius; les infografies hauran d'haver estat desenvolupades per alumnes de la UB com a treball qualificable per a assignatures de grau, postgrau o màster.

Més informació: <http://portalpaula.org/ca/agenda-2030>

Coordina: Nuria González Floriano (Fundació Solidaritat UB)

Organitzen:

Institut de Ciències de l'Educació
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Amb el suport de:

Treball Final de Grau en Infermeria - Aprenentatge Servei

Anàlisi de l'experiència col·laborativa entre professionals i professorat

Victoria Morín Fraile^{a,b}, Elena Maestre González^{a,b}, Montse Vázquez Archilla^{a,b}, Miguel Carreiro Alonso^{a,b}, Lorena Villa García^{a,b}, Montse Suriñach Pérez^{a,b}, Adela Gejo Bartolomé^{a,b}, Sofía Berlanga Fernández^c, Mª Ángeles Sanz Cano^d, Montse Blanco Rodríguez^e

^a Escola d'Infermeria. Facultat de Medicina i Ciències de la Salut. Universitat de Barcelona

^b Grup ApS(UB)

^c Equip d'Atenció Primària (EAP) Sta. Eulàlia Sud. Institut Català de la Salut

^d EAP Begues. Institut Català de la Salut

^e EAP Bellvitge. Institut Català de la Salut

JORNADA ApS (UB) 2018

Construint una universitat compromesa i crítica: Aprenentatge Servei i Objectius de Desenvolupament sostenible

INTRODUCCIÓ

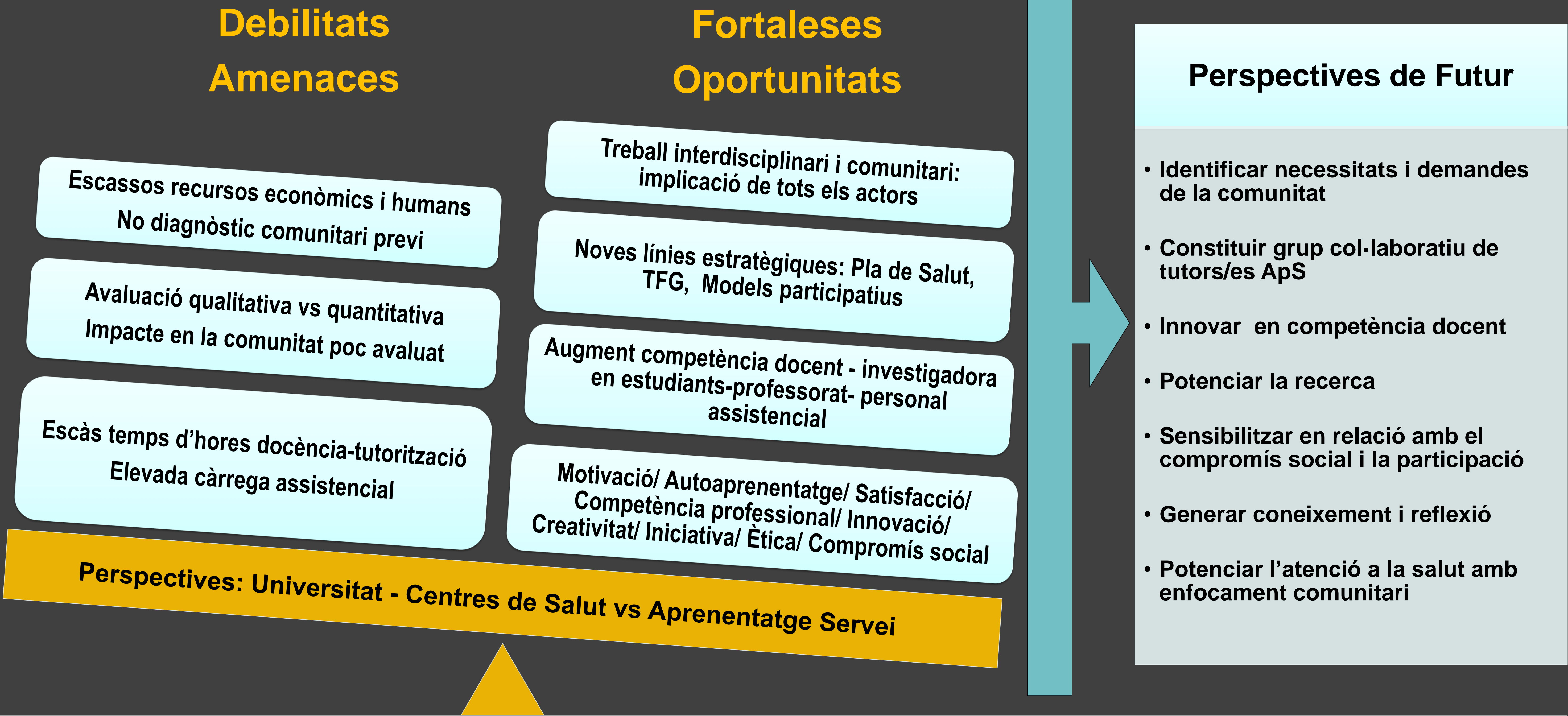
La formació d'estudiants d'Infermeria ha de reforçar el domini de competències en promoció de la salut comunitària. El Treball Final de Grau (TFG) en modalitat d'Aprenentatge Servei (ApS) contribueix a aquest fi en tant que es desenvolupen:

<p><u>Objectius universitaris</u></p> <ul style="list-style-type: none">✓ Docència✓ Investigació✓ Transferència✓ Responsabilitat social✓ Compromís comunitari de col·laboració entre la comunitat, la universitat i el centre de salut	<p><u>Objectius de desenvolupament sostenible de l'ONU</u></p> <ul style="list-style-type: none">✓ Assegurar vides saludables i promoure el benestar en totes les edats✓ Garantir una educació de qualitat inclusiva i equitativa i promoure oportunitats d'aprenentatge permanent	
<p><u>OBJETIU GENERAL</u></p> <ul style="list-style-type: none">✓ Analitzar l'experiència de col·laboració entre professionals clínics i docents en la formació d'estudiants a través de projectes d'Aprenentatge Servei dirigits a la comunitat, en el marc de l' realització del TFG <p><u>OBJETIUS ESPECÍFICS</u></p> <ul style="list-style-type: none">✓ Identificar les debilitats/amenaces dels projectes d'ApS-TFG-Centre de Salut-Comunitat✓ Identificar les fortaleces/oportunitats dels projectes d'ApS-TFG-Centre de Salut-Comunitat✓ Determinar línies de futur dels projectes		

METODOLOGIA

Mètode:	Investigació avaluativa a través d'anàlisis DAFO, sobre l'experiència de col·laboració en els cursos acadèmics 2015/2016 – 2016/2017 – 2017/2018
Participants:	<ul style="list-style-type: none">✓ Tutors clínics dels Equips d'Atenció Primària: EAP Sta. Eulàlia Sud, EAP Begues i EAP Bellvitge✓ Tutores i tutor dels TFG de la Facultat✓ Coordinadora d' ApS de la Facultat

RESULTATS

Imatges ApS-TFG 2016-17
Escola Infermeria

CONCLUSIONS

- ✓ Els projectes d'ApS com a TFG suposen una filosofia i forma d'aprenentatge de gran motivació per a l'estudiantat, els/les professionals i la comunitat, que afavoreix el domini competencial en salut comunitària, docència i investigació.
- ✓ La comunitat és la protagonista i l'eix vertebrador dels projectes, afavorint-se el seu apoderament en l'àmbit de la salut i l'educació.
- ✓ La implicació i el compromís de la direcció de les institucions facilita i mobilitzen els recursos necessaris per a la realització de projectes d'ApS.

BIBLIOGRAFIA

- Santander G, Victoriano T, Seguel F, Barria RM: Aprendizaje-Servicio: metodología concordante con el desarrollo de la Enfermería Comunitaria. Enferm Comun [revista digital]. 2011; 7 Disponible en: <http://www.index-f.com/comunitaria/v7n2/ec7654.php> [Consultat 26 de març 2018]
- Campo L. Evaluar para mejorar los proyectos de aprendizaje servicio en la universidad. RIDAS, Revista Iberoamericana de Aprendizaje y Servicio. [revista digital].2015; 1. Disponible en: <http://revistes.ub.edu/index.php/RIDAS/article/view/ridas2015.1.6> [Consultat 26 de març 2018]
- Martínez, M. (coord.). Aprendizaje Servicio y responsabilidad social de las universidades. Barcelona: Octaedro/ICE-UB; 2008.
- Puig JM, Martín X, Rubio L, Palos J, Gijón M, de la Cerda M, Graell M. Rúbrica para la autoevaluación y la mejora de los proyectos de APS. Barcelona: Fundació Jaume Bofill; 2014. Disponible en: http://www.aprenentatgeservei.org/intra/aps/documents/aps_autoevaluacio_cast_IMP_A5.pdf [Consultat 26 de març 2018]

Més enllà del 0.7% del PIB:

Connectant mercat i donació a través de la societat civil

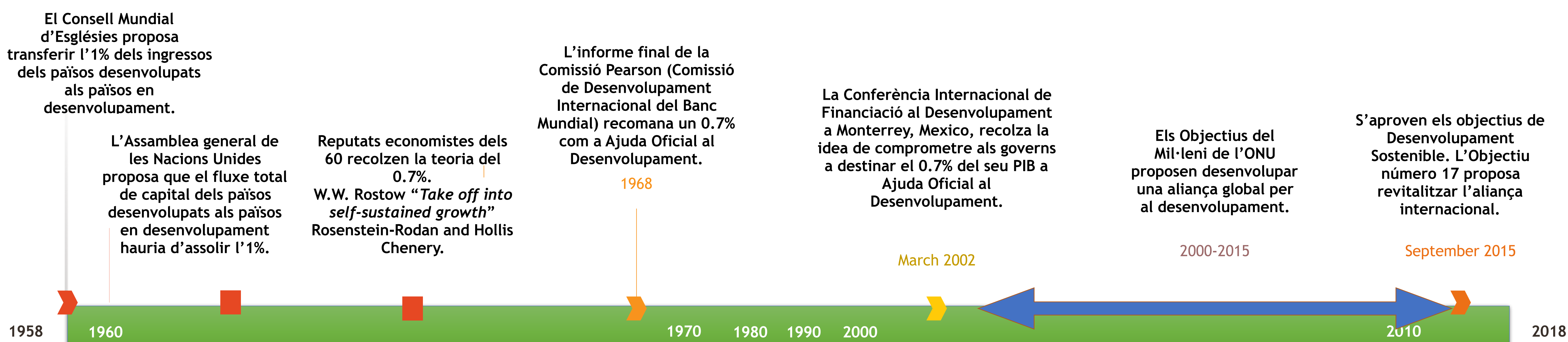

Qui som?

The07gift és una plataforma que pretén connectar mercat i donació a través de la societat civil, intentant destinar automàticament el 0.7% de la despesa de les famílies i del benefici de les empreses a projectes de cooperació.

Per què 0.7%?

Orígen i evolució del número

Comprometent estudiants...

El projecte és i serà desenvolupat per estudiants universitaris mitjançant:

Treballs de Fi de Grau: L'estudiant pot estudiar les dades macroeconòmiques del 0.7% o organitzar un esdeveniment de recaptació de fons.

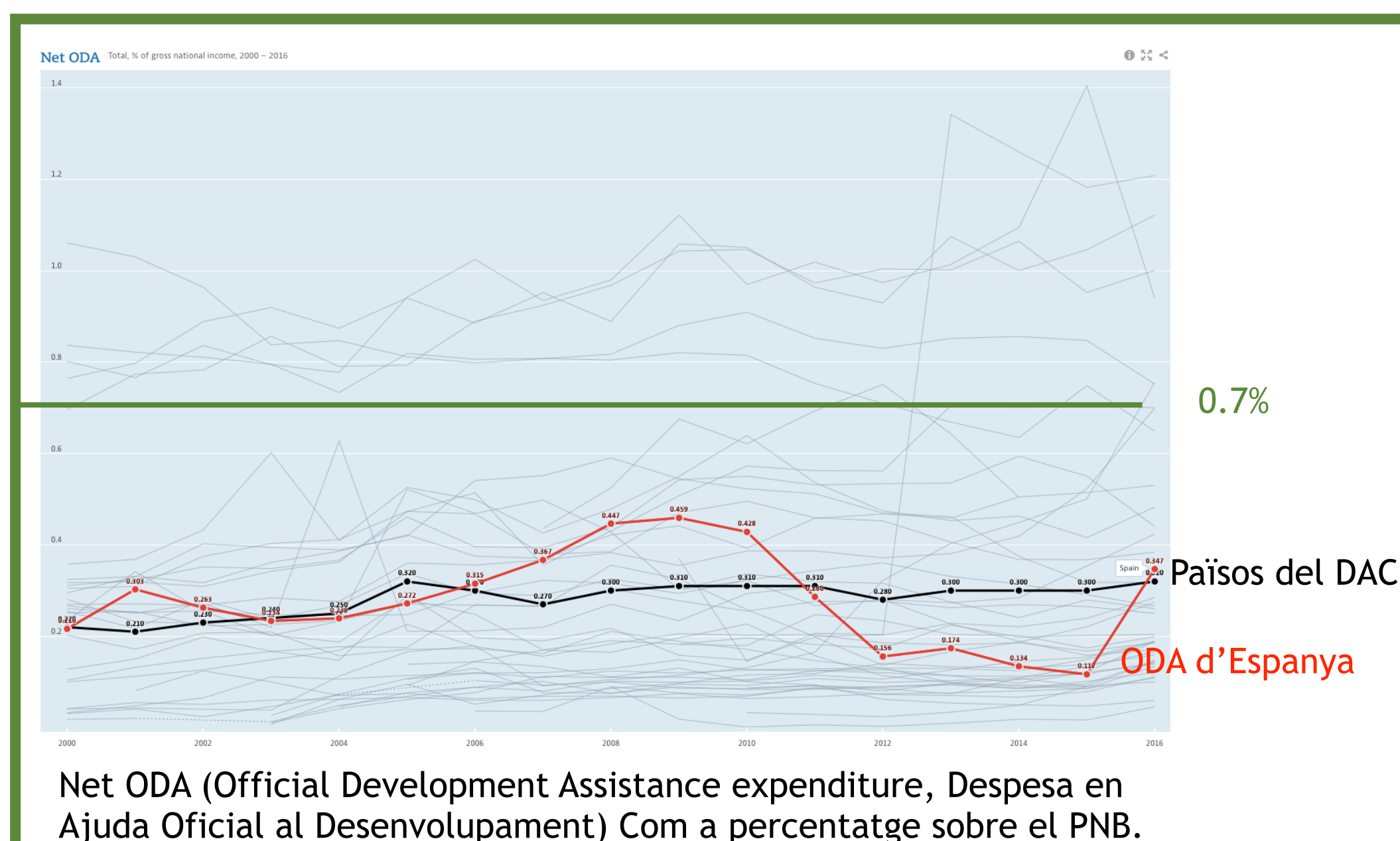
Pràctiques: L'estudiant pot fer pràctiques a una de les ONGs col·laboradores o realitzar un voluntariat en algun dels països dels projectes.

Voluntariat: Oferir temps i entusiasme!

Donar el teu 0.7%!!

Realment s'està arribant al 0.7%?

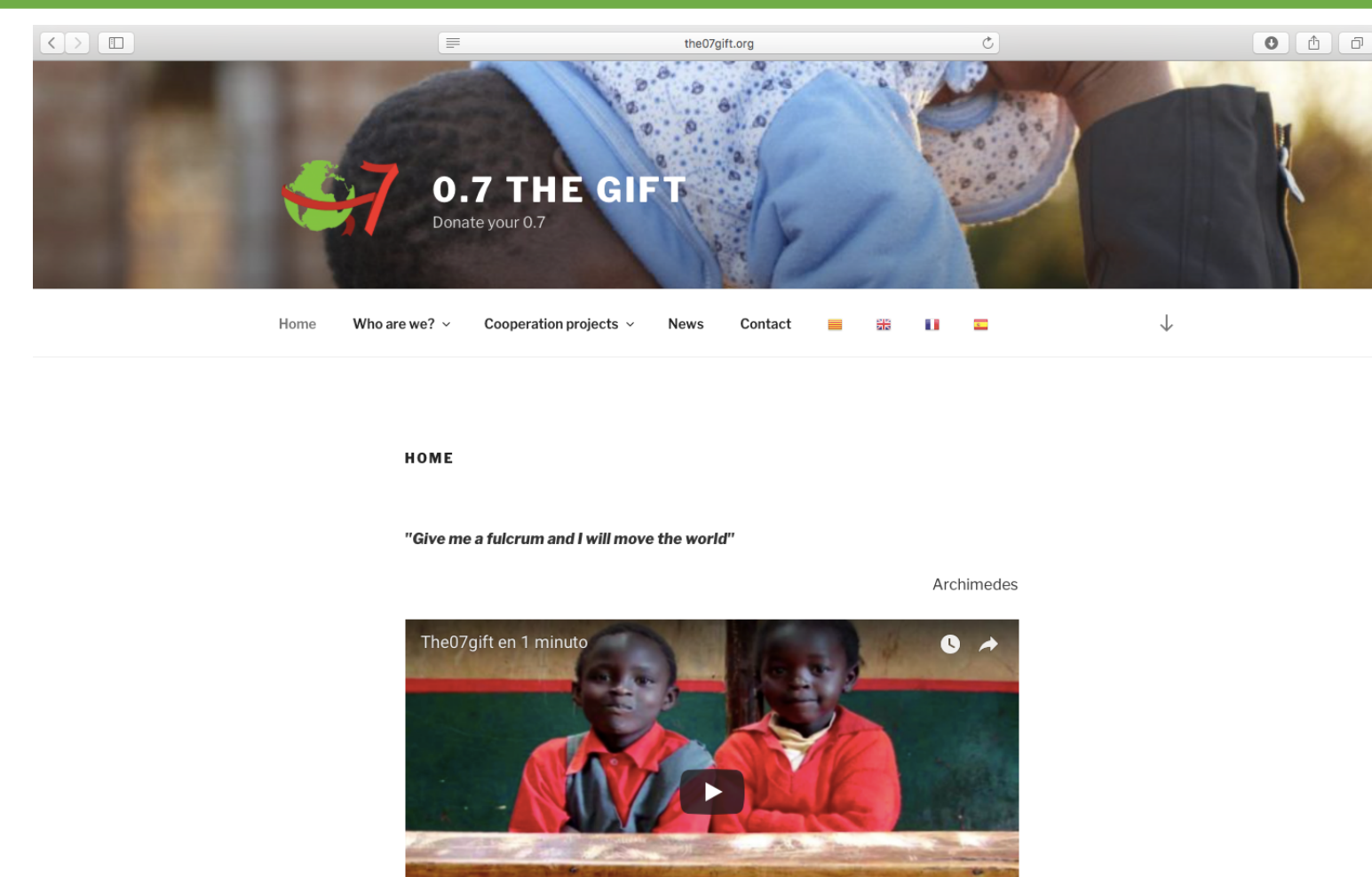
Clarament, no

Què proposem?

Participar! Assolir el 0.7% a través de la societat civil establint un mecanisme per donar el teu 0.7%. Per fer-ho, hem creat una pàgina web.

A la nostra pàgina web, pots calcular el teu 0.7% i donar-lo a diferents projectes de cooperació internacional.

Els nostres projectes avui

fundació montblanc per a la promoció de la dona

Ebale Project - Package-Mama

fundació montblanc per a la promoció de la dona

Kimela

fundació montblanc per a la promoció de la dona

project CHEP

farmers

Course for teachers in Malawi

UKE Civic Initiative

NASCO FEEDING MINDS

Esdeveniments que hem organitzat

Conferència i presentació del programa TFG-Pràctiques a una ONG de la UB

Abans i després de la "paterna"

El testimoni d'Usman Umar

Dimarts 28 de novembre 13:30h

Aula 103, Edifici Diagonal 690

Stand al VII Fòrum Social de la Facultat d'Economia de la Universitat de Barcelona.

Concert benèfic. Fons recaptats per al projecte Ebale.

Conferència a la Facultat d'Economia de la Universitat de Barcelona.

Oficina de Seguretat,
Salut i Medi ambient

Compliment dels acords per la sostenibilitat en serveis contractats a la UB

Òscar Cubota, Marta Jaramillo, Alícia García i David Mateo

Desenvolupament Sostenible al grau de Ciències Ambientals

Curs 2016-17

L'ENTITAT

L'Oficina de Seguretat, Salut i Medi Ambient (OSSMA) de la UB és una oficina de caràcter multidisciplinari que està formada per un conjunt de recursos humans i materials necessaris per a realitzar les activitats preventives i de gestió ambiental, a fi de garantir l'adequada protecció de la seguretat i la salut dels treballadors i del medi ambient, assessorant i assistint a tots els membres de la comunitat universitària específicament al rector, als treballadors i als seus representants i als òrgans de representació especialitzats

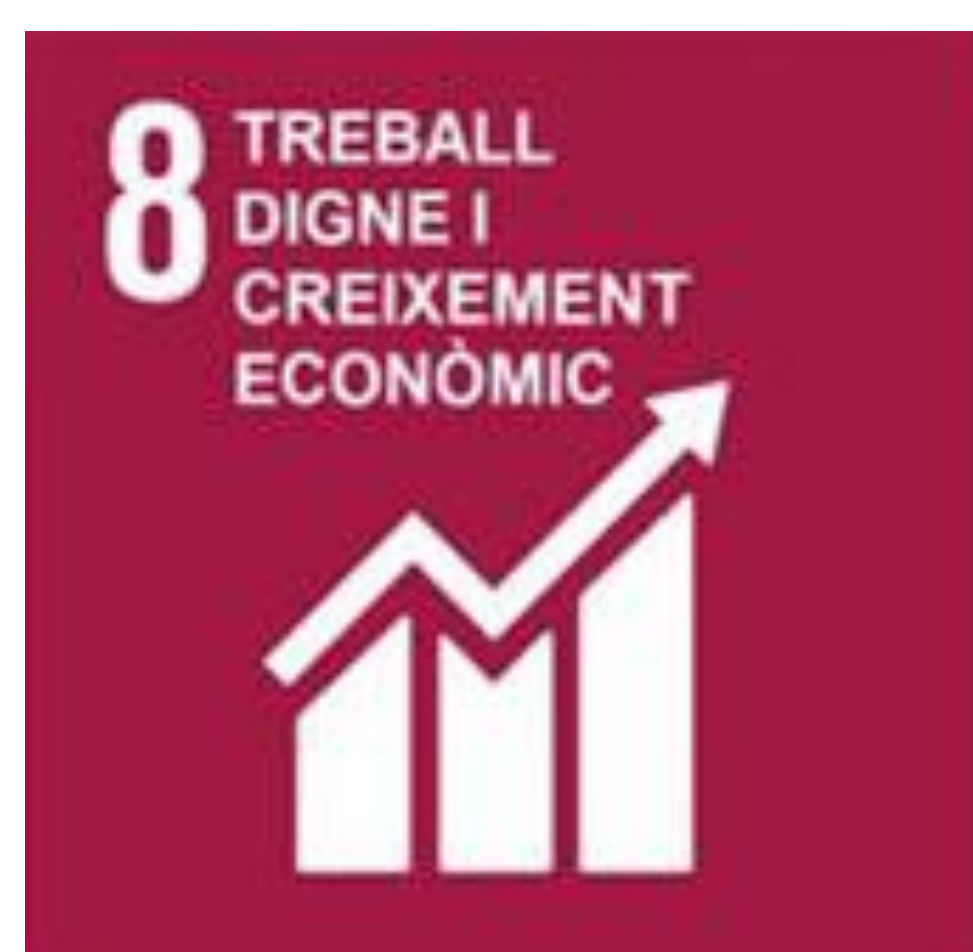
L'OBJECTIU

L'OSSMA vetlla per què no només en els espais UB sino també en els espais que ocupen serveis necessaris pel funcionament intern de la universitat (menjadors, reprografia, etc) es compleixen uns requisits de sostenibilitat mediambiental. Aquests requisits estan detallats en el plec de contracte dels serveis

EL PROJECTE

El projecte va consistir en verificar el grau de compliment d'aquests requisits per garantir la sostenibilitat d'alguns d'aquests serveis ubicats en tres facultats del campus Diagonal, restauració i reprografia. Per això, es va elaborar una *check-list* partir de la revisió dels plecs i documents associats a la contractació dels serveis i es van realitzar visites sense previ avís als serveis per tal de comprovar el grau de compliment dels compromisos mediambientals acordats. Es van detectar casos de compliment i també incompliments, com ara no utilitzar cafè provinent de comerç just, emprar paper de gramatge superior a l'establert i una deficient separació dels residus generats.

ELS ODS EN JOC

Use of compost and biochar for the improvement of the quality of urban soils in the framework of an exhibition with public participation

Sara Cabrero^a, Teresa Sauras-Yera^b, Anna Rigol^a

^aDepartment of Chemical Engineering and Analytical Chemistry

^bDepartment of Evolutive Biology, Ecology and Environmental Science

Universitat de Barcelona, Barcelona, Spain

(scabrelo11@alumnes.ub.edu, msauras@ub.edu, annarigol@ub.edu)

INTRODUCTION

The present work is a bachelor's degree final project of the faculty of Chemistry carried out within the framework of an exhibition. An urban space, named City Station, was set up as the basis of the Environmental Health Clinic of the engineer and artist Natalie Jeremijenko. In the space, participatory and inclusive activities were organized in terms of improvement of environmental health.

A field experiment was developed to enhance the quality of urban soils by the application of amendments obtained from organic wastes. Aiming at public participation, a series of "recipes" were prepared by Doctors X, who are experts without disciplinary boundaries that commit with the project by making recipes related with their field of knowledge.

The **specific objectives** of the bachelor's degree final project were related to the Sustainable Development Goals (SDG):

- To assess the improvement of soil parameters due to the addition of organic amendments to the soil at different doses.
- To write a simple Doctor X recipe to determine soil parameters and to apply it by doing workshops with the citizenship.
- To bring science closer to people by disseminating information about amendments and their effects, raising environmental awareness.

FIELD EXPERIMENT

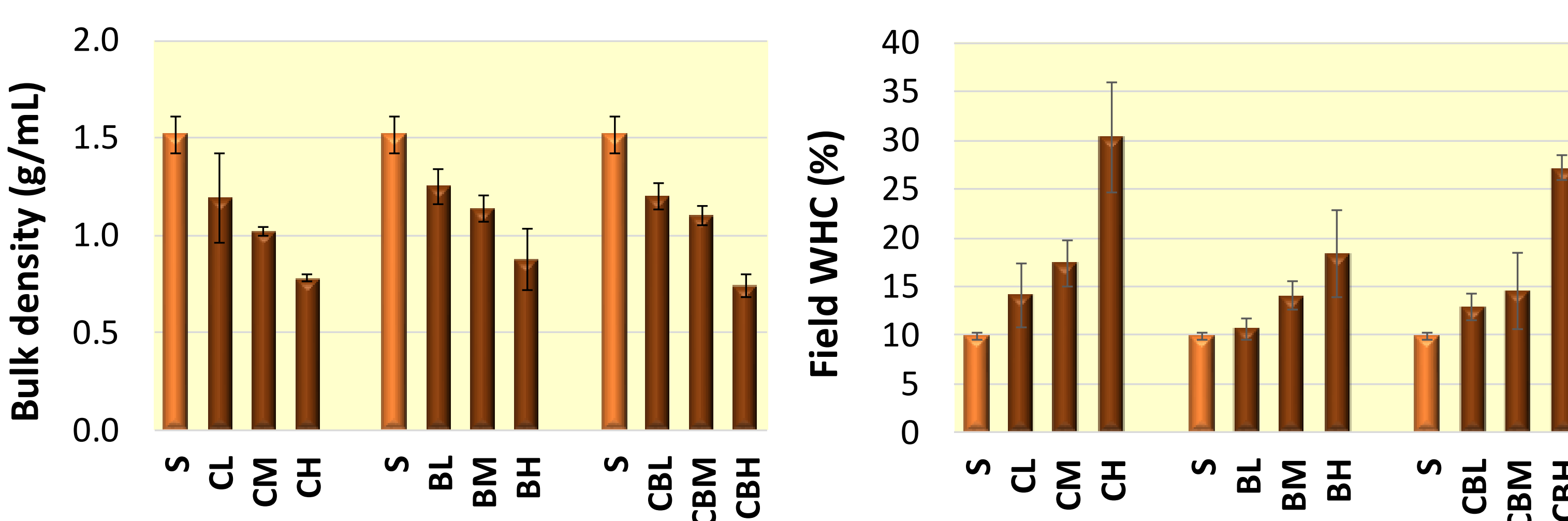
Urban soils frequently have a high compaction and a low water holding capacity (WHC), which hampers vegetation growth and has negative consequences in the quality of city life. The use of organic amendments can be an efficient way to redress these problems while reusing urban organic wastes.

- **Compost:** decomposed organic matter. The carbon it contains slowly returns to the atmosphere as CO₂.
- **Biochar:** pyrolyzed organic matter. It is carbon negative: part of the carbon remains permanently sequestered in its structure, with the consequent atmospheric CO₂ reduction.

The field experiment, placed in City Station (Figure 1), included the assessment of bulk density and WHC. Compost (C) and biochar (B), were added to a poor urban soil (S) at different doses: low (L), medium (M) and high (H).

Figure 1. Distribution of the activities in City Station (Passatge Trullàs, Barcelona)

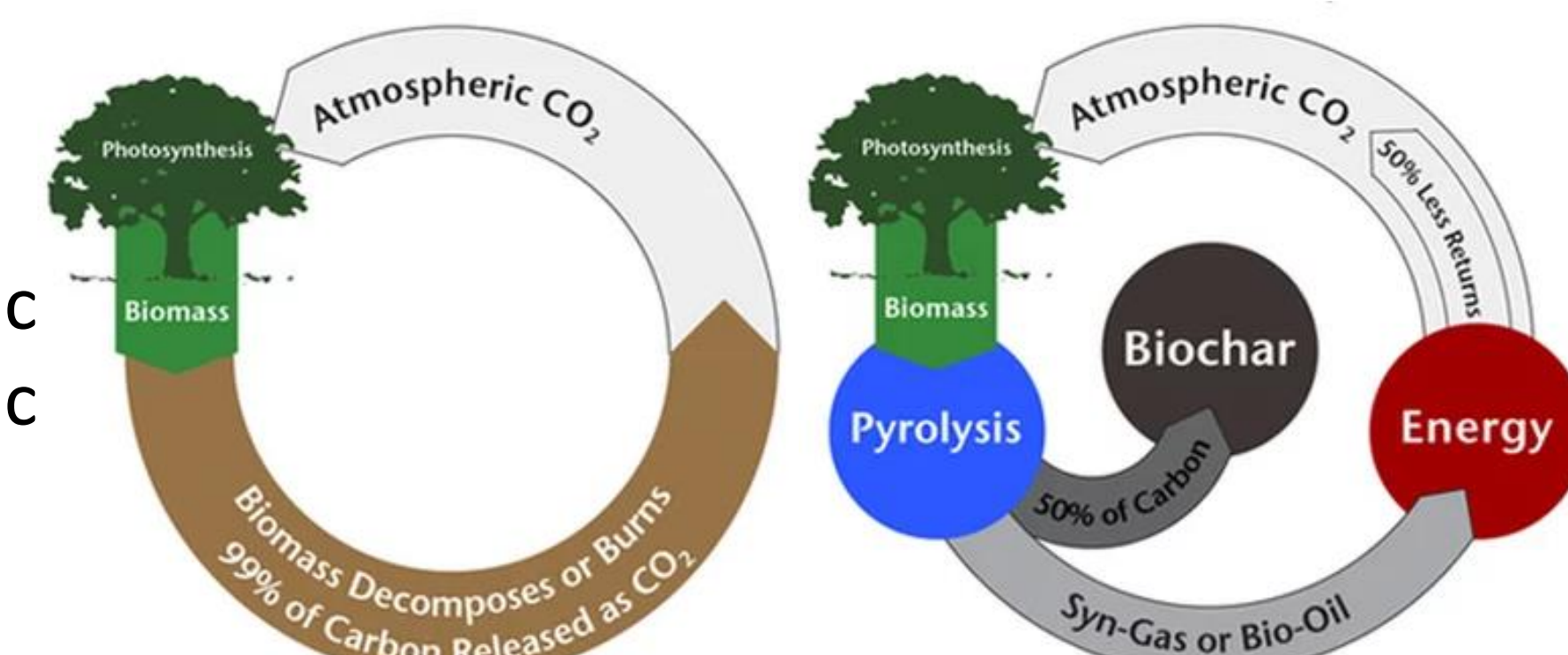
- The decrease in bulk density enhances root aeration and penetration in the compacted urban soils.
- After abundant irrigation and 48-h drainage moisture levels are kept for longer in the presence of amendments.
- The addition of organic amendments in the soil enables a better plant growth in urban soils for longer and takes climate action through the enhancement of the green areas in the city.

WORKSHOPS

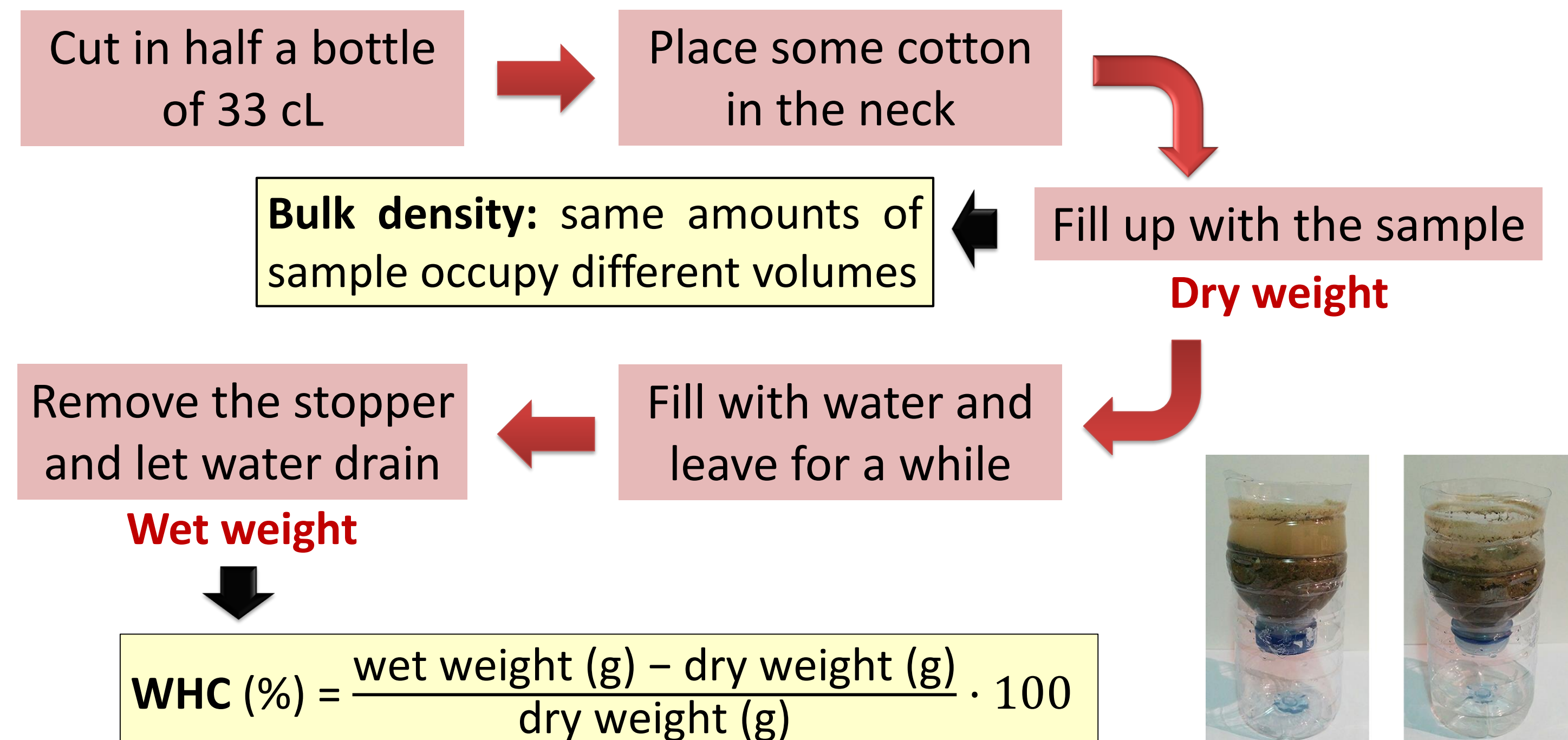
The social activities of the project included workshops with either the public of the exhibition and/or the students, aiming to raise social awareness about environmental health and empowering the citizenship to take action:

1. Explanation:

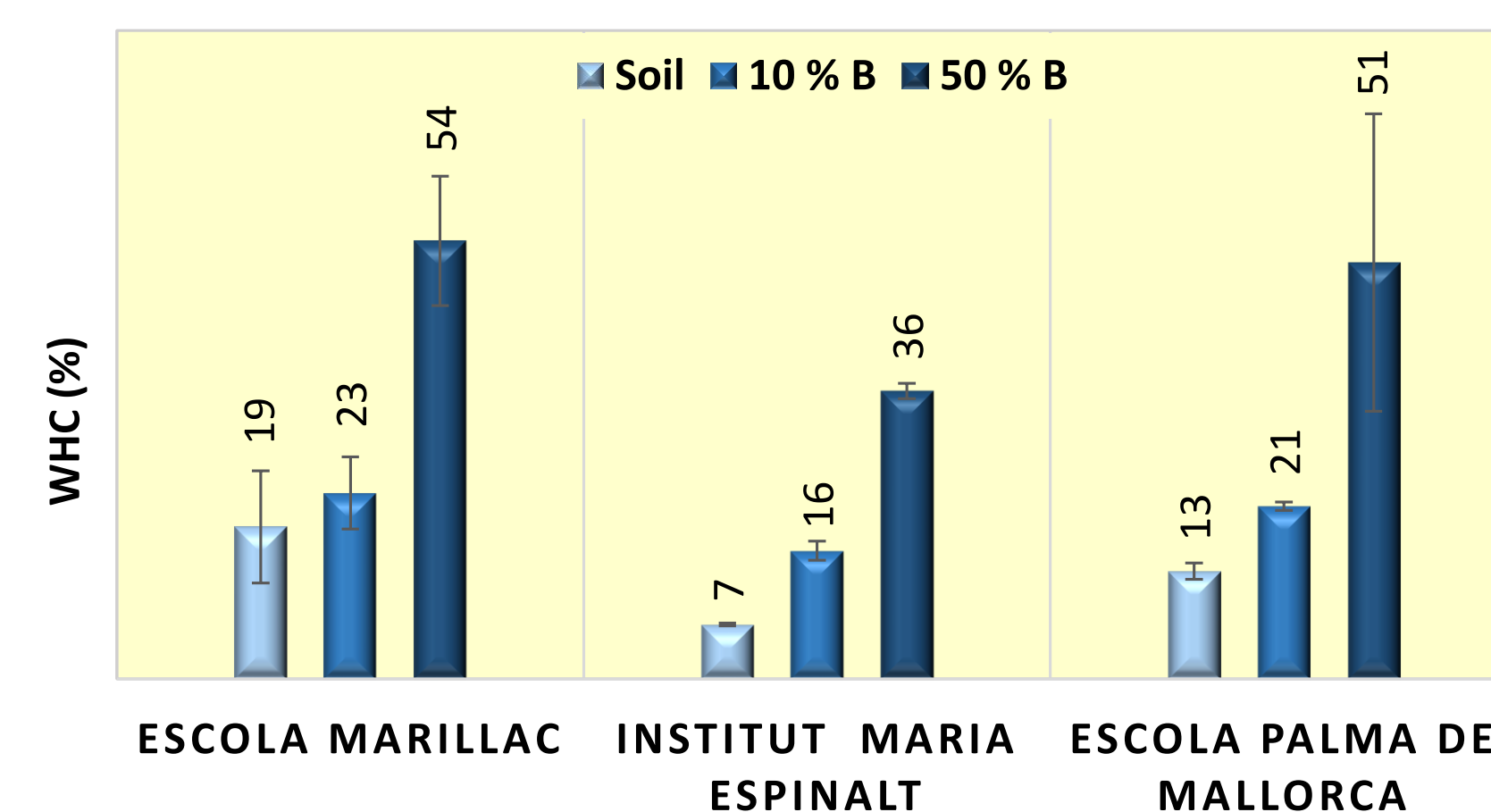
- Poor quality of urban soils.
- Environmental and agronomic benefits of the use of organic amendments.

2. Performance of the Doctor X recipe to visualize the effect of amendments:

3. Calculation of the WHC of the soil and soil + amendment at different doses:

- Clear increase of WHC at increasing dose of amendment
- The students realized the positive effect of the addition of organic amendments

CONCLUSIONS

- The implementation of the workshops had a positive response in the public:
 - ✓ The Doctor X recipe was easy to carry out and showed rapid and reliable results. The audience engaged actively with the workshops.
 - ✓ The workshops were useful for the students. They showed interest and acquired knowledge about an issue not developed in other learning contexts.
- The personal skills acquired through this project included:
 - ✓ The consciousness of the social and environmental impact of actions, with integrated and systemic visions.
 - ✓ The participation in interdisciplinary meetings and discussions, getting familiar with the RRI principles.
- The project contributed to the SDG by the following means:
 - ✓ **Goal 4:** The workshops introduced the citizenship, including young students, to the topic of environmental health.
 - ✓ **Goal 11:** City Station was designed as an inclusive and sustainable space to involve the citizenship in participatory activities.
 - ✓ **Goal 13:** The field experiment proved the effect of compost and biochar in fighting climate change.

ACKNOWLEDGEMENTS

CCCB for the opportunity to participate in this project.

Idària SCCL for providing the biochar.

TRENCANT SOSTRES

Marina Botí, Laura Burló,
Conxa Planas, Josep Rovira i Lydia Sánchez

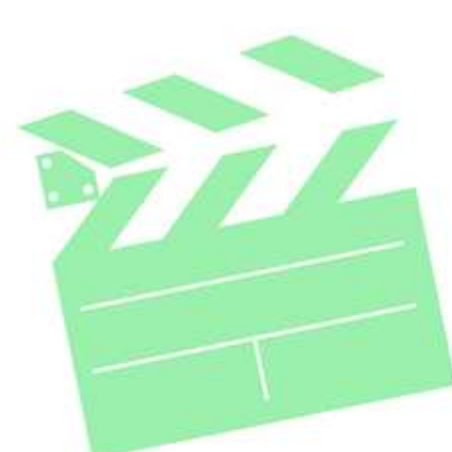
EL PROJECTE

Un reportatge de 15 minuts, sobre el fenomen casteller universitari, que mostra l'assaig, la diada, la història i els valors castellers.

METODOLOGIA

Elaborar un video didàctic

- Preproducció
- Enregistrament
- Postproducció

Compartir el producte audiovisual

- En línia a <http://www.intercat.cat>
- A les classes de l'alumnat

RESULTAT

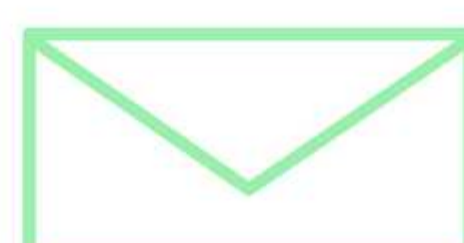
"Trencant sostres" és un projecte impulsat pels Serveis Lingüístics de la UB i el grau de Comunicació Audiovisual. El resultat formarà part d'una unitat didàctica del programa d'acollida de l'alumnat de mobilitat d'entrada.

OBJECTIUS

- Donar a conèixer el fenomen casteller universitari a l'estranger.
- Augmentar els recursos lingüístics i culturals de l'alumnat de mobilitat d'entrada.

UNIVERSITAT DE BARCELONA
Facultat de Biblioteconomia i Documentació

totcomencalassaig@gmail.com

Aproximació al territori: centres esplai, organitzacions i primeres anàlisis dels projectes d'aprenentatge servei*

(Graell,M.; Quirós,C.; Ramón,A.; Fuertes,M.T.; Fuentes,M.; Escardíbul,S.; Mena,C. i Pica,S.)

Analitzar els projectes que s'han generat en els últims 3 anys en els esplais i determinar el grau de participació

FASES DE LA RECERCA

Selecció de 3 esplais del Baix Llobregat

Descripció dels resultats

Realització d'entrevistes i focus -grup

Anàlisi qualitatiu i quantitatiu de les dades

PARTICIPANTS

Esplai Espurnes

Esplai Pubilla cases-Can Vidalet

Esplai Tricicle

METODOLOGIA

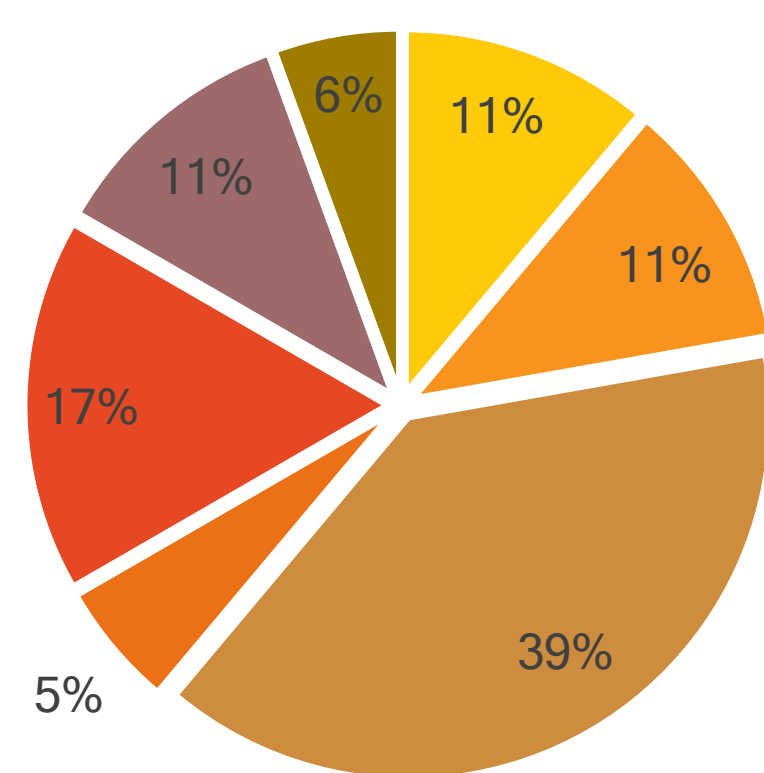
Estudi diagnòstic-comprensiu:
Entrevistes semiestructurades a coordinadors de centres esplai

PROJECTES

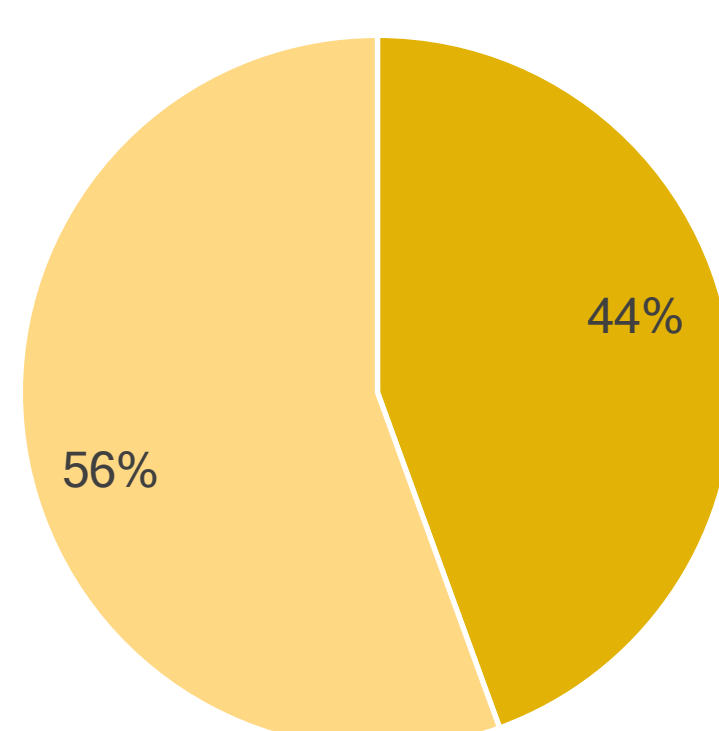
3 mesos de durada
últims 3 anys

RESULTATS

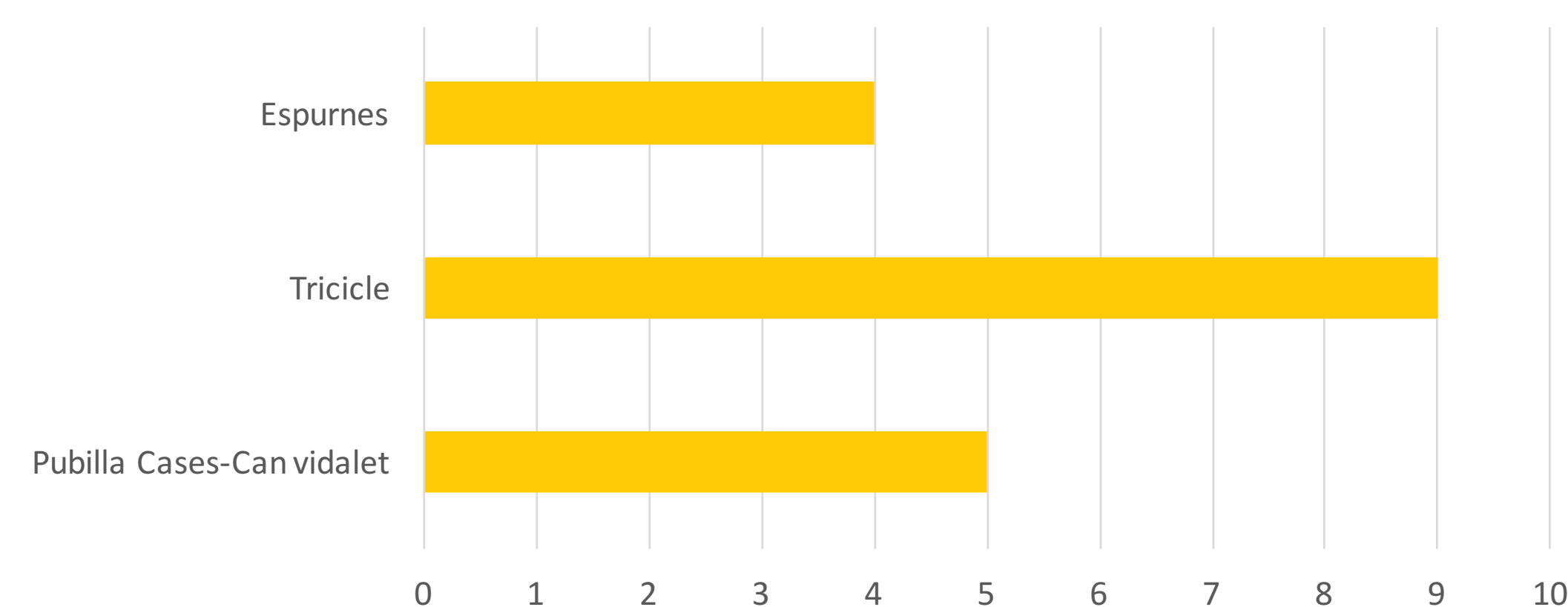
Àmbits d'actuació

Naturalesa dels projectes

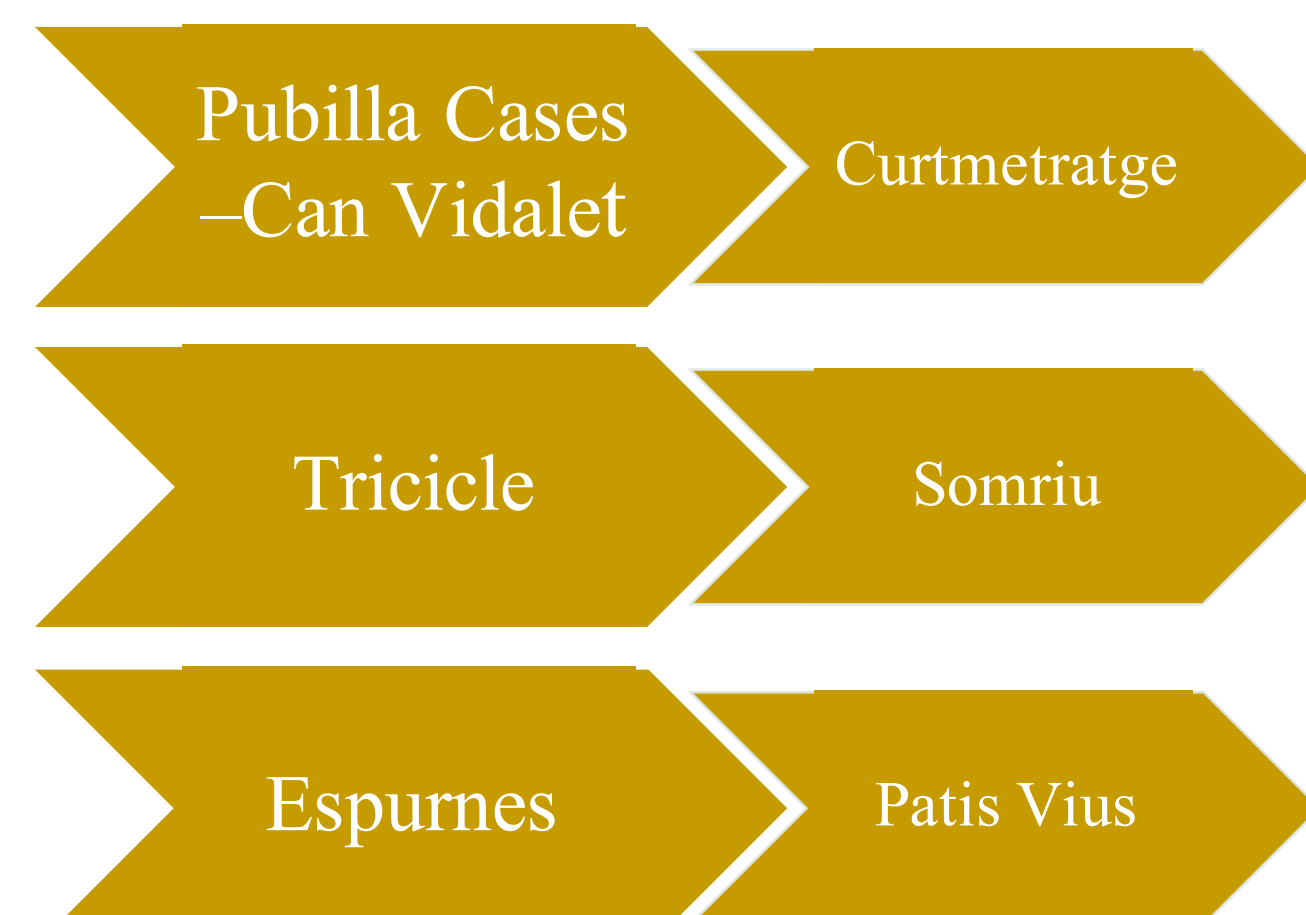
Número de Partners

Naturalesa dels partners

Àmbit educatiu: escoles, universitats, i estudiants pràctics, instituts i biblioteques
Àmbit comunitari: associacions culturals, veïnals
Administració: ajuntaments i serveis socials
Àmbit Sanitari: Hospital de Sant Joan de Déu
Àmbit empresarial: despatx d'arquitectes
Àmbit esportiu: Club de futbol

Projectes d'anàlisi d'ApS

CONCLUSIONS

Els esplais són un bon espai per generar projectes d'Aprenentatge Servei. El seu volum de projectes amb la comunitat és molt alt. Estan molt arrelats al territori i es fa interessant estudiar el nivell d'impacte que poden generar els seus projectes en el territori

*Busca trencar l'estereotip
de Bibliotecari*

*Un encàrrec del
Col·legi de Bibliotecaris*

*Visualització de la
diversificació de feines*

Bil·des

Cinc vides on la Bilioteconomia hi és molt present

Un documental dirigit per

Berta Cotrina

Bàrbara Prohens

Edgar Otriz

Iria Louzao

Àngela Muñoz

Eva Gómez

Maria Navarro

Mercedes Cantos

Tutor Josep Rovira

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Grau de Comunicació Audiovisual

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia
i Documentació

Upcycling en clave de Aprendizaje-Servicio

Acciones de la Facultad de Bellas Artes de la Universitat de Barcelona en el Festival Internacional de Reciclaje Artístico de Catalunya 2016

Joan Miquel Porquer Rigo*, Eulàlia Grau Costa*, Juancho Pacheco Puig*, Laia Moretó Alvarado**, Rafael Romero Pineda**, Jaime Ros Vallverdú**, José Antonio Asensio Fernández* y Alaitz Sasiain Camarero-Núñez***

* Grupo ApS(UB) – Facultad de Bellas Artes. Universitat de Barcelona
** Departamento de Artes y Conservación-Restauración. Universitat de Barcelona
*** Departamento de Didáctica de la Expresión Musical, Plástica y Corporal. Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea

Durante los días 16, 17 y 18 de diciembre de 2016, el Grupo Promotor de Aprendizaje-Servicio y el Vicedecanato de Cultura de la Facultad de Bellas Artes de la Universitat de Barcelona coordinan actividades artísticas que involucran a más de ochenta alumnos de distintos niveles y asignaturas del Grado en Bellas Artes en distintos espacios del Festival Internacional de Reciclaje Artístico de Catalunya, Drap-Art.

Drap-Art es un certamen con más de veinte ediciones a sus espaldas, con ramificaciones en distintas ciudades del globo, y que aboga por enfatizar la utilidad de los residuos como material posible y necesario para la creación artística contemporánea. Para hacerlo, recurre a exposiciones de arte, instalaciones públicas, eventos y acciones de performance, talleres de creación y mercadillos de arte-artesanía que se suceden en distintos espacios durante el año, aunque su periodo de mayor actividad se produce en diciembre. En su edición de 2016, el festival ocupa durante varias semanas zonas del hall y salas de exposiciones del Centro de Cultura Contemporánea de Barcelona, la Plaza dels Àngels del barrio del Raval (frente al Museo de Arte Contemporáneo de Barcelona) y otros espacios colaboradores. Su temática específica: la concienciación sobre la contaminación en el medio marino y la sostenibilidad ambiental, en connivencia con el Proyecto Marviva de la Agencia de Residuos de Catalunya.

Los ejes de acción de la propuesta de Aprendizaje-Servicio (ApS), basada en la cooperación cívica, la consciencia ecológica y el **upcycling** –la recuperación de residuos para crear productos con mayor valor que el precedente (Braungart y McDonough, 2009)–, se estructuran en tres tipologías: 1) **talleres abiertos**, 2) **acciones artísticas** y 3) **actividades de co-creación**. Cada una de las actividades de estas tres tipologías cuentan con personas **promotoras** (quienes proponen la acción), **tutoras** (docentes que supervisan la acción, si la promueve alumnado) y **colaboradoras** específicas (alumnado que colabora directamente con las personas promotoras), a las que se suma el público de distintas edades (Porquer Rigo y Grau Costa, 2016).

En los **talleres abiertos**, el alumnado y el profesorado divulgan al público asistente distintas técnicas artísticas basadas en la recuperación de materiales que han trabajado en sus respectivas asignaturas de Grado y les invitan a probarlas: en el taller **Dark Ocean** se trabaja en la realización de un mural con motivos marinos a través de las tintas ferrotanogólicas, fabricadas a partir de chatarra férrea; en **Laboratorio de pececitos** se invita a introducirse al enfieltado en seco, con lana de oveja recuperada de colchones y teñida con tintes de origen natural, para conformar pequeños y abstractos seres marinos; en **Nasas humanas** se ofrece la posibilidad de aprender los conceptos básicos de la cestería con mimbre y cuerda recuperada, para entramar nasas de pesca de grandes dimensiones con las que capturar seres humanos de forma simbólica; en **Sonidos de mar** se exploran las posibilidades de las botellas de cristal recuperadas en las redes de pesca para componer notas de arte sonoro; en **Tejiendo la palabra**, dedicado especialmente a lo infantil, se construye mediante la narración literaria y textil un cuerpo móvil hecho de retales que se performatiza en el espacio.

En las **acciones artísticas**, alumnado y profesorado realizan obras artísticas que invaden el espacio público con el fin de crear consciencia y diálogo: en **Construimos el espacio**, se colabora en la realización y montaje, en la Plaza dels Àngels, de una gran cúpula geodésica realizada con cañas cosechadas en el delta del río Llobregat, en cooperación con el grupo de bioconstrucción Investigació Canyera; en **Redes** se invade también la plaza con una escultura realizada por pequeños módulos construidos con técnicas de cestería y redes de pesca desechadas y donadas por la Cofradía de Pescadores del Puerto de Barcelona; en **Las luces de un mar vivo**, el alumnado compone y representa una performance de luz y sonido en la que se trabaja, también, con residuos vítreos recuperados del mar para producir escenografía.

Jornada «Construint una universitat compromesa i crítica: Aprenentatge Servei i Objectius de Desenvolupament Sostenible». Barcelona, 13 de abril de 2018

En las **actividades de co-creación** se colabora con un proyecto de los reconocidos artistas Thomas Nölle y Laura Giannetti, **Sea Store** ©, en torno a la creación de nuevos consumidores de arte **upcycle**. Así, bajo el título **Vestidos como cigarreros** se crean indumentarias que recuerdan a las de estos personajes propios de principios de siglo pero con inspiración marina, tomando la figura del dios sumerio *Oannes* (mitad hombre, mitad pez) como pretexto y utilizando ropas donadas por la Fundación Roba Amiga. Luego, en **Tómbola de clausura**, los «cigarreros-alumnos» venden (simbólicamente) cupones para el sorteo de distintos resultados de los talleres y acciones artísticas en una performance sobre el escenario principal del certamen, como guinda de su trabajo colectivo.

Promotoras en las distintas actividades: Aitor Climent, Albert Cantero, Cora Vergara, Cristina H. Romero, David Martos Evacarina Jiménez, Ferran Recio, Irene Cases, Joan Miquel Porquer, José Antonio Asensio, José Manuel Pérez S., Laia Moretó, Malén Company, Margarita Beguería, María Puig, María Tovar, Martí Ruíz, Ona Joana Trepát, Oscar Otero, Pamela Retamales, Pol Oliva, Rafael Romero, Samantha Paredes, Vicent Matamoros, Margarita Beguería, María Puig, David Martos y Malén Company. **Tutoras en las distintas actividades:** Ascensión García, Enric Teixidor, Eulàlia Grau Costa, Jaume R. Vallverdú, Juancho Pacheco, Mar Redondo, Rosa Povedano, Sergi Oliva, Teresa Valverde. **Colaboradoras en las distintas actividades:** Aaron Vico, Adso Romero, Alejandra Alger, Alejandro Montero, Alicia Blázquez, Amanda Saavedra, Andrea Martínez, Anna Contreras, Ariadna Garriga, Ariadna Voces, Binu Seoane, Blanca Roncales, Carmen Amalia Bachiller, Carmen García, Carolina Sánchez, Clàudia Net, Cristina Palomar, Dàlia Rico, Eduard Mayor, Elisabet Escoda, Emma Raventós, Eva Martín, Guillermo Grande, Guillermo Roperó, Irene Montserrat, Irene Vernedas, Irina Warner, Jordi Torras, José Antonio Ares, Laia Ter Veen, Lidia Azagra, Mar Perelló, Marc Requeña, Marga Madrigal, María Carmen Merino, María Dolores Callejón, María Giró, Mariona Bonet, Mercè Torres, Micaela Botelho, Mireia Muñoz, Míriam Antolí, Nora Lladó, Pau Aymí, Ricard Bertrán, Rubén Campo, Sara Gil, Sol Alonso, Sonia García, Vanessa Pujades, Alumnado de la asignatura Laboratorio de Escultura (1Q–16/17), Alumnado de la asignatura Taller de Creación III (1Q–16/17). **Organización de la propuesta ApS:** Tanja Grass (Fundación Drap Art), Eulàlia Grau Costa y Joan Miquel Porquer (UB), Manuel Aramendia Zuazu y Vicedecanato de Cultura de la Facultad de Bellas Artes (UB), Grupo promotor ApS(UB) Facultad de Bellas Artes y Grupo de Innovación Docente ATESI (Arte, Territorio, Estrategia docente, Sostenibilidad e Intervención social – GINDO-UB/162). **Entidades de apoyo a la propuesta ApS:** Proyecto Marviva, Fundación Roba Amiga, Investigació Canyera, Club EMAS, LHRC Arquitectura.

Créditos fotográficos: Consuelo Bautista y Laia Moretó.

Referencias:
Braungart, Michael y McDonough, William (2009). *Cradle to Cradle. Re-Making The Way We Make Things*. London: Vintage Books
Porquer Rigo, Joan Miquel y Grau Costa, Eulàlia (Eds.) (2016). *Treure pols de sota l'aigua. Tallers oberts i accions artístiques. Facultat de Belles Arts UB, Projecte Sea-Store i Festival Drap-Art en clau d'Aprenentatge Servei* [Folletín autoeditado]. Disponible en <http://hdl.handle.net/2445/120835>

ApS interuniversitari

Mònica Martínez, Mercè Segarra, Adela Svoboda.

Secció de Ciència i Enginyeria de Materials. Facultat de Química. Universitat de Barcelona

Grau d'Enginyeria de Materials

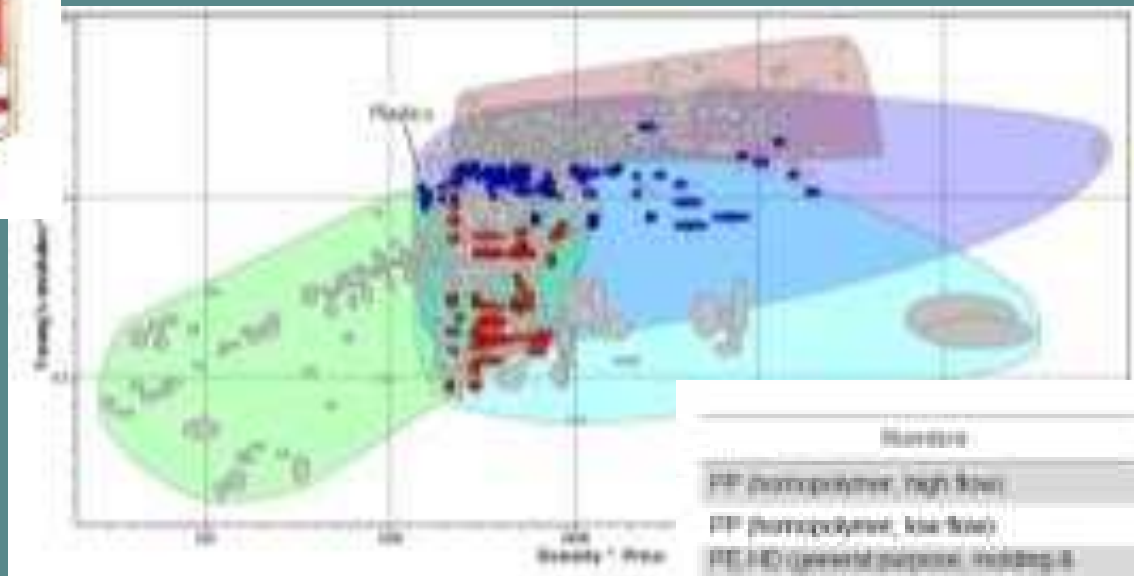
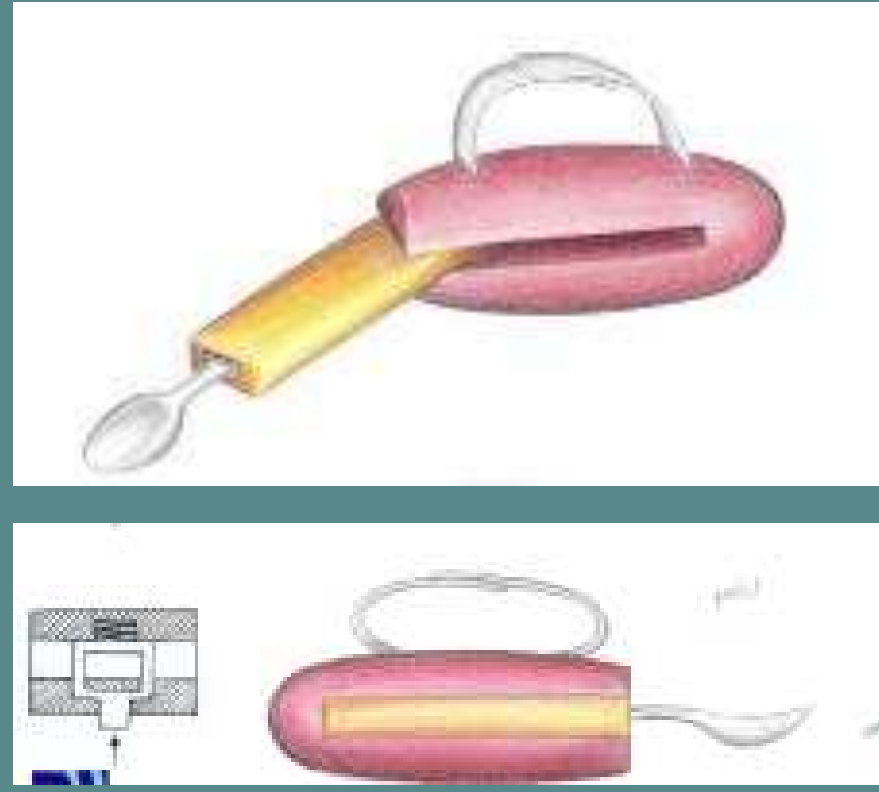
Maset de Frater

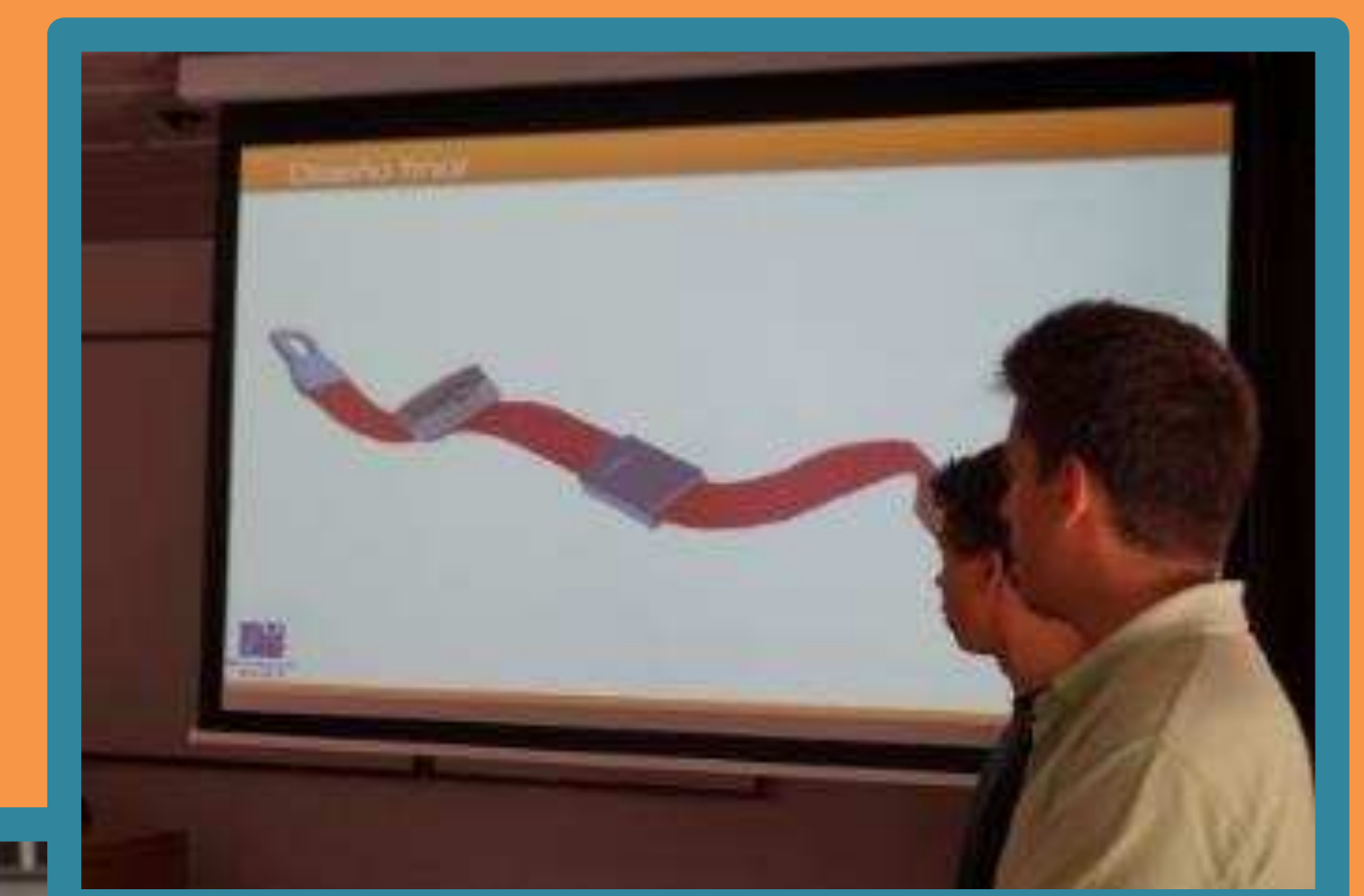
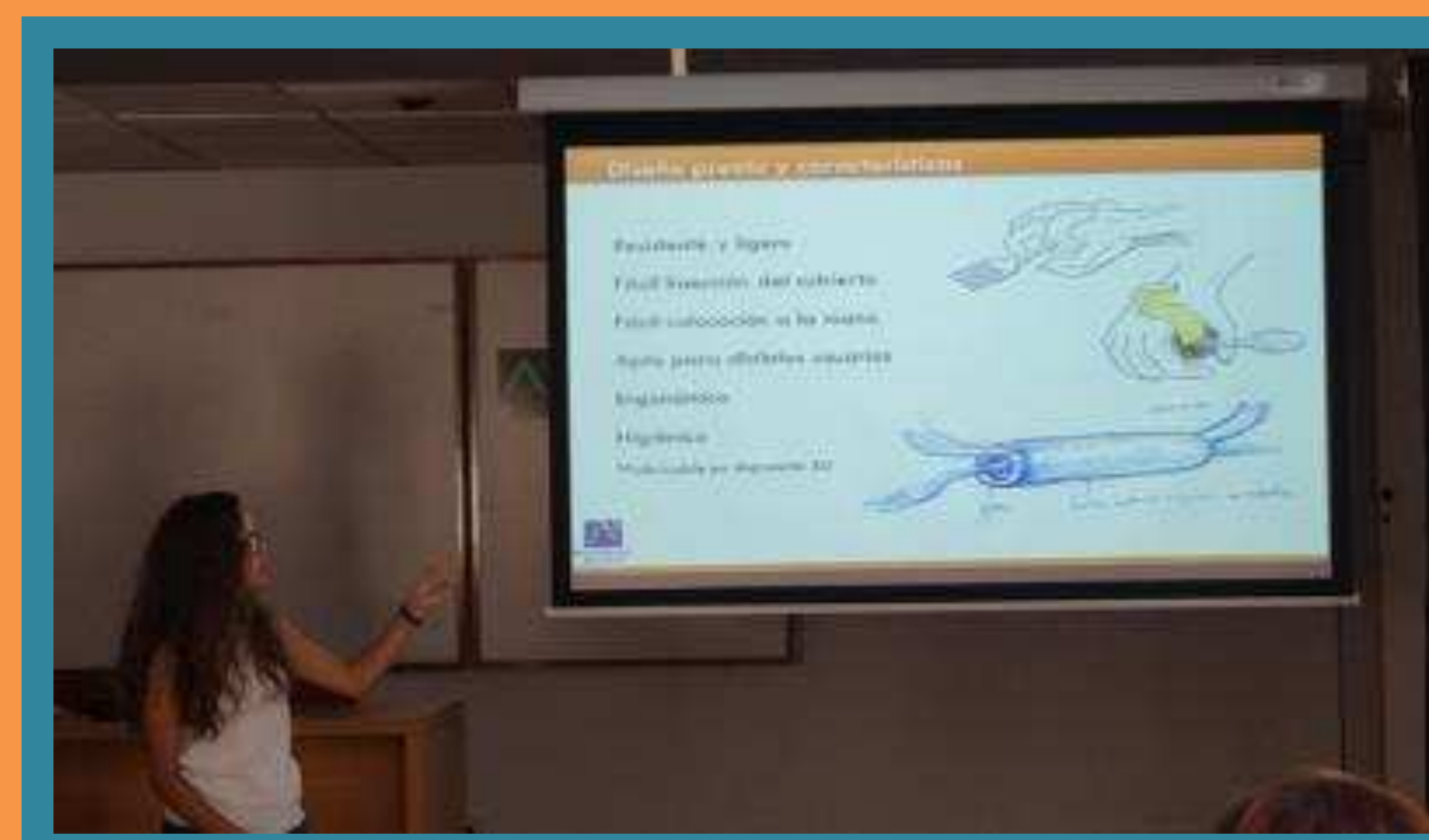
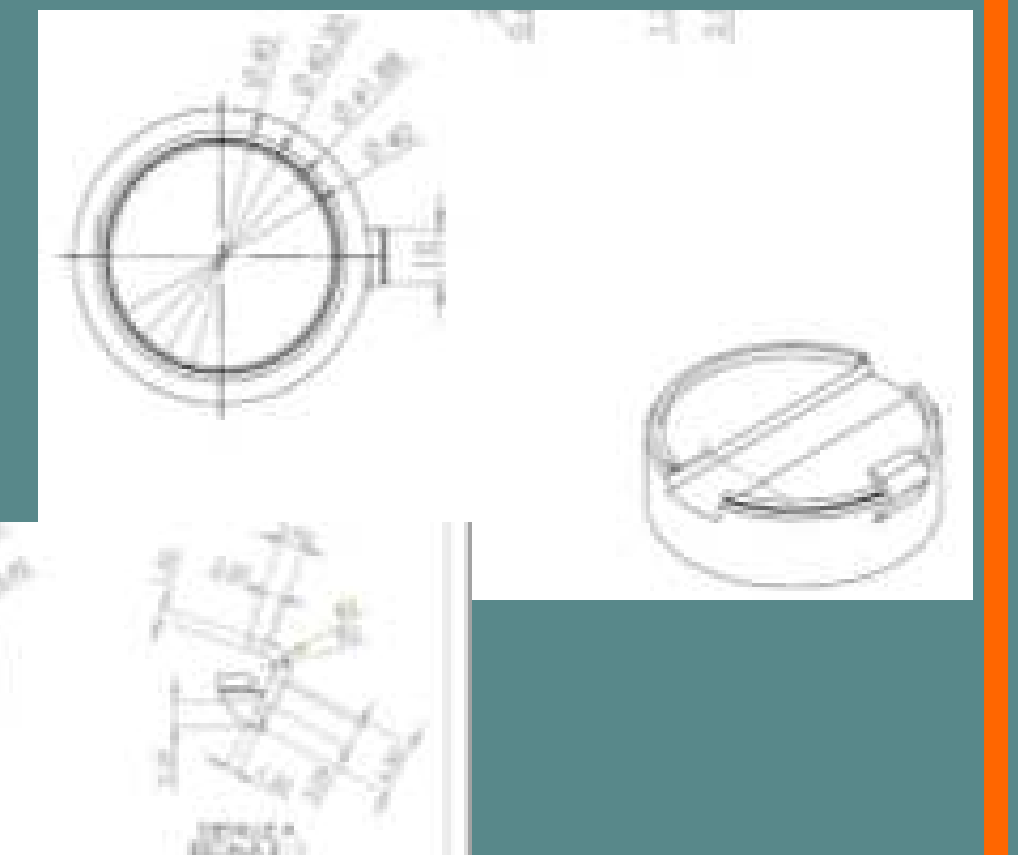
Grau de Disseny Industrial i Desenvolupament de producte

Grau en Ingeniería en Tecnologías Industriales

Monomer	Index de Material (CIPA TM m/c)
PP (homopolymer, high flow)	7,956.04
PP (homopolymer, low flow)	7,944.04
PE HD (general purpose, molding & extrusion)	6,475.24
PE HD (high molecular weight)	6,425.04
PP (impact copolymer, low flow)	6,262.04
PE HD (low molecular weight)	6,175.04
PP (homopolymer, flame-retarded resin)	5,966.04
PE LHMV (molding and extrusion)	5,345.04
PET (amorphous, semi-crystalline)	4,882.04
PP (homopolymer, flame-retarded V)	4,882.04

Maset de Frater

Experiències d'aprenentatge servei (APS) en els estudis de doctorat: promoció d'hàbits i entorns saludables en nens i ancians

Farran-Codina A, Arcila-Agudelo AM , Garrido-Carrasco P
Facultat de Farmàcia i Ciències dels Aliments, UB

Introducció

L'APS té tres objectius bàsics: impulsar l'aprenentatge i el desenvolupament personal i social, contribuir a satisfer alguna necessitat real de l'entorn i millorar la comunitat tot enfortint els vincles cooperatius que la constitueixen. L'APS en estudis de doctorat es perfectament possible, especialment si es tracta de recerca aplicada. No obstant, existeixen poques experiències publicades al nostre país.

Objectiu

Realitzar una anàlisi de l'APS en els estudis de doctorat a través de l'experiència de dues tesis doctorals orientades a la promoció d'hàbits i entorns saludables en nens i ancians.

Mètode

Per a analitzar les experiències de les dues tesis doctorals pel que fa a l'APS s'ha partit de les notes de treball del director d'ambdues tesis així com de les notes de les reunions mantingudes amb ambdues doctorandes que s'han completat amb discussions obertes sobre el tema, realitzades per separat.

Resultats

Títol tesi	Estudi de l'associació entre el patró alimentari i l'entorn comunitari i el microambient escolar.	Intervenció educativa per millorar l'alimentació, la seguretat alimentària i la condició física de persones grans receptores d'un servei de teleassistència.
Problema detectat	El patró alimentari dels nens en edat escolar està empitjorant i les causes són múltiples.	Les persones grans sovint mantenen uns hàbits alimentaris i d'estil de vida que poden posar la seva salut en risc (malnutrició, toxiinfeccions, caigudes).
Objectiu principal de la tesi	Esbrinar si existeix una associació entre un deteriorament del patró alimentari i un microambient escolar o entorn comunitari inadequat.	Realitzar una intervenció educativa en ancians que reben servei de teleassistència per tal de millorar els seus hàbits i estils de vida.
Organismes implicats	Ajuntaments, escoles, departaments Generalitat.	ONG, serveis de teleassistència.
Aprenentatge	Metodologia de recerca. Estat nutricional de la població escolar i factors que influeixen. Paper dels ajuntaments i les escoles en la cura de la salut dels nens en edat escolar.	Metodologia de recerca. Estat nutricional i condició física de persones grans. Paper dels serveis de teleassistència i ONG en la cura de les persones grans.
Necessitat social a cobrir	Millorar el patró alimentari dels nens en edat escolar per tal disminuir les taxes de malalties cròniques, incrementant la seva qualitat de vida i disminuint el cost social.	Millorar els hàbits i estils de vida de les persones grans que reben servei de teleassistència per millorar la seva salut i qualitat de vida, disminuint la despesa sanitària.
Cooperació amb la comunitat	Cooperació entre ajuntament, escoles i centres de recerca. Cooperació entre departaments Generalitat i centres de recerca.	Cooperació entre ONG/serveis de teleassistència i centres de recerca.
Objectius de sostenibilitat	Fam zero, salut i benestar i reducció de las desigualtats.	Salut i benestar, reducció de les desigualtats i producció i consum responsables.

Discussió i conclusió

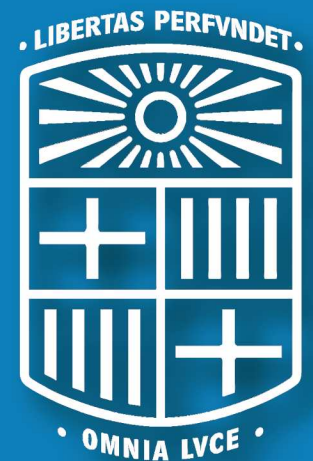
Totes dues tesis compleixen els objectius bàsics de l'APS. Les doctorandes reben l'aprenentatge associat a l'elaboració de la tesi, han pogut conèixer de primera mà les problemàtiques socials que afecten els grups esmentats i, a més, les dificultats a la que s'enfronten els organismes que intenten afrontar les necessitats de la comunitat. Per altra banda, els organismes han pogut conèixer el potencial que ofereix la universitat com a coadjuvant a l'hora d'afrontar problemes amb impacte social. El caràcter aplicat de la recerca realitzada ha facilitat l'APS associat a aquestes dues tesis.

En cap cas s'ha rebut cap finançament per part dels organismes implicats.

Bibliografia

- Puig-Rovira JM, Martín-Garcia X. L'aprenentatge servei en la formació i la recerca universitàries. Dins: Experiències d'aprenentatge servei, Martín-Garcia X i Rubio-Serrano L (coord.). Barcelona: Octaedro; 2006. p. 99-113.
- Rubio-Serrano L. Aprenentatge servei a la universitat: cap a la institucionalització i el treball en xarxa. Temps d'Educació. 2011, 41: 107-118.

DIVULGACIÓ DEL TRACTAMENT D'ÚLCERES NEUROPÀTIQUES EN DIABÈTICS

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Grau de Podologia

- ▶ TFG
- ▶ Enquesta a podòlegs sobre l'adherència al tractament
- ▶ Abandonament prematur del tractament
- ▶ Proposta de campanya audiovisual
- ▶ Contacte amb el grau de CAV

Grau de Comunicació Audiovisual

- ▶ Projectes II
- ▶ Rebuda de l'encàrrec d'un vídeo formatiu sobre les úlceres en diabètics
- ▶ Avaluació del projecte per valorar el contingut i l'estètica del projecte
- ▶ Tècnica de motion graphics

PROJECTE ApS Producte

Objectius

- Augmentar l'adherència al tractament
- Visibilitzar la gravetat de la patologia
- Conscienciar i motivar els pacients
- Crear contingut sobre la patologia

Col·laboració

- Reunions presencials amb els alumnes d'ambdós graus
- Videoconferència freqüent durant la producció
- Intercanvi de coneixements per l'elaboració del guió
- Aprenentatge mutu

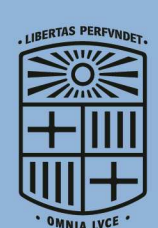
F. Álvarez, H. Colom, I. Forment, P. Garcia, M. Martin, T. Rizardi, P. Solà
M. Elias, M. Jiménez
L. Cuffí, Ma. García, J. Vilaseca

Grau de Podologia

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Medicina
i Ciències de la Salut

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Medicina
i Ciències de la Salut

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia
i Documentació

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia
i Documentació

D'estudiant a estudiant: millorar la pronúncia del català per poder comunicar millor

Grup d'innovació docent consolidat FONCAT. Josefina Carrera-Sabaté

Estudiants de
Fonologia
Catalana (UB)
2015-2017

Estudiants de
Gèneres i Formats
de la Comunicació
Oral (UB)

Estudiants
anglòfons

ApS

Peer learning

Beneficis

1. Interacció com a element bàsic per a l'aprenentatge.
2. Major sensibilitat envers les dificultats del procés d'aprenentatge.
3. Referents culturals i lingüístics compartits.
4. Aprenentatge bidireccional (Topping 2000)

1. Feina orientada cap al bé comú i cap a una societat més justa i més democràtica (Martínez 2008)

La llengua oral i la pronunciació esdevé una ajuda per evitar el risc d'exclusió social

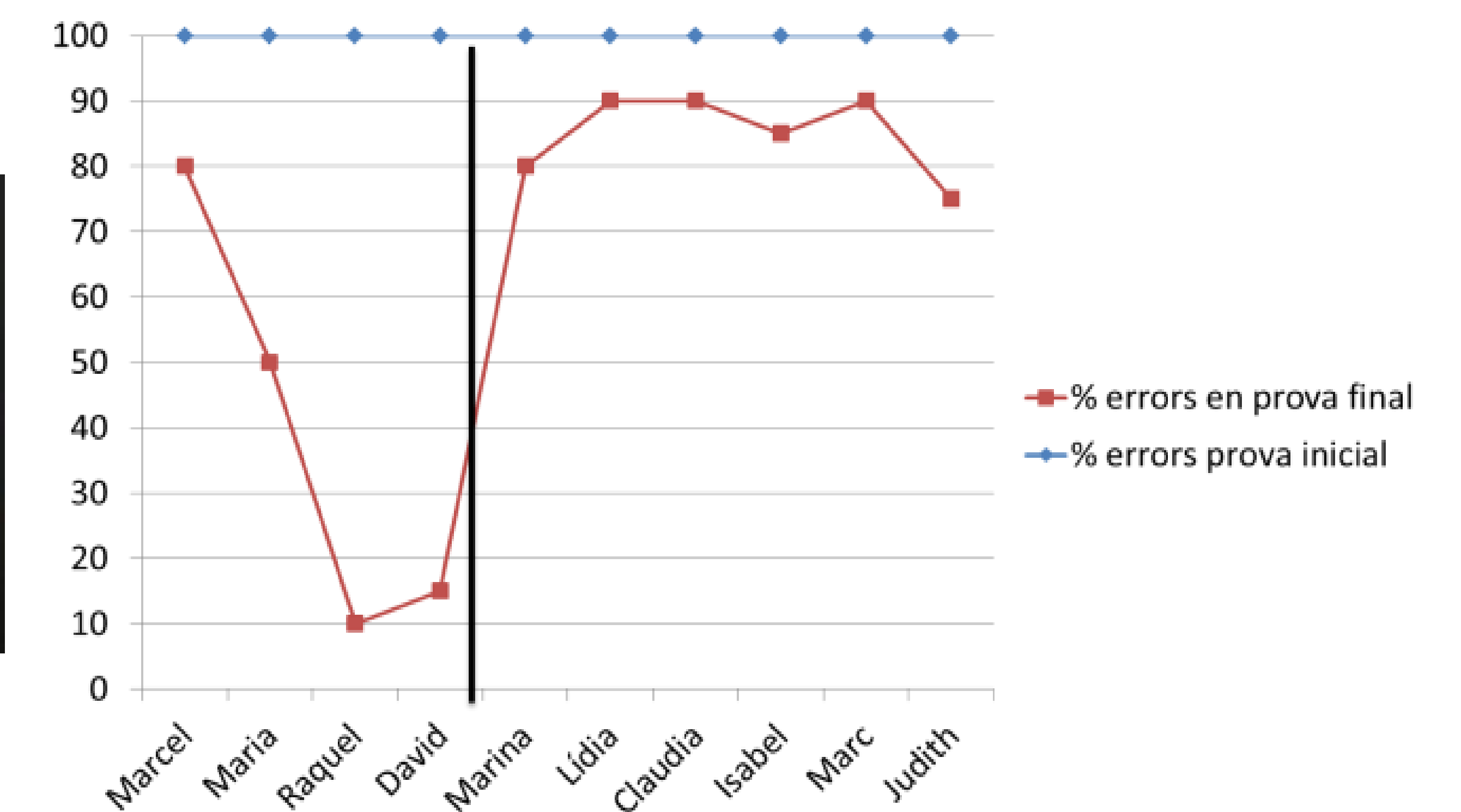
2. Detecció i anàlisi de necessitats reals de la societat

Creació d'una interfície per aprendre català a partir de les L1 dels aprenents: Guies de pronunciació del català

3. Els estudiants s'acosten a la societat de forma crítica per tal d'implicar-s'hi i aplicar-hi una acció de millora.

Millorar la pronunciació del català permet integrar els aprenents nous de català i els més desafavorits en la societat catalana (també en el mercat laboral)

Estic molt agraïda. Si ningú no m'hagués dit que em faltava una mica per pronunciar el so "ll", encara ara el pronunciaria com una "i". Maria

Referències bibliogràfiques:

Martínez, M. (coord.) (2008) *Aprenentatge servei i responsabilitat social de les universitats*. Barcelona: Octaedro i Fundació Jaume Bofill.
Topping, K. (2000) *Tutoring by Peers, Family and Volunteers*. Geneva: International Bureau of Education, UNESCO. Trad al català: <http://www.ibe.unesco.org/publications/practices.htm>

Espanyol peninsular - Català central

Mode d'articulació	Lloc d'articulació					
	Bilabial	Labiodental	Dental	Alveolar	Postalveolar	Palatal
Oclusiu	p	b	t	d		k
Africat						
Fricatiu		f	s	z		x
Nasal	m		n			ɲ
Vibrant			r			
Batagant			l			
Lateral						
Aproximant						
Glides						

	Anterior	Central	Posterior
Tancada	i		u
Semi-tancada	e		o
Mitjana		a	
Semi-oberta	ɛ		ɔ
Oberta		a	

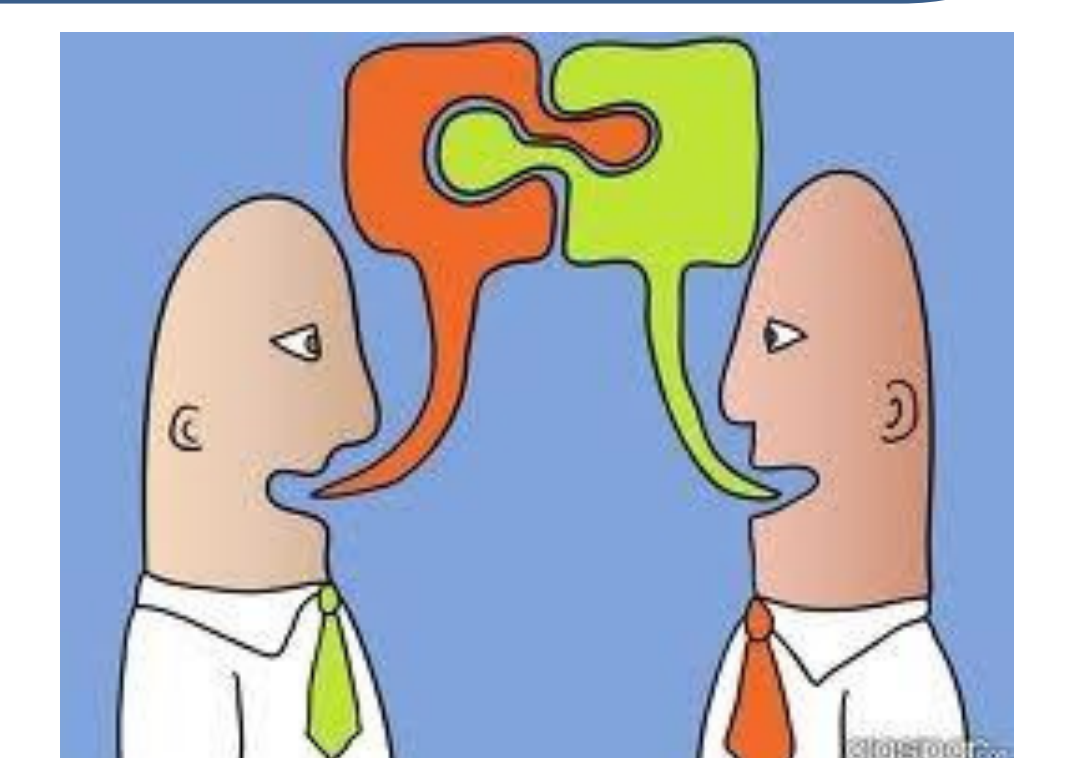
- Sense propi del català
- Sense propi del català i castellà però amb distribució diferent
- Sense propi del català i castellà
- Sense propi del català i anglès

Anglès americà - Català central

Mode d'articulació	Lloc d'articulació					
	Bilabial	Labiodental	Dental	Alveolar	Postalveolar	Palatal
Oclusiu	p	b	t	d		k
Africat						
Fricatiu		f	s	z		x
Nasal	m		n			ɲ
Vibrant			r			
Batagant			l			
Lateral						
Aproximant						
Glides						

	Anterior	Central	Posterior
Tancada	i		u
Semi-tancada	e		o
Mitjana		a	
Semi-oberta	ɛ		ɔ
Oberta		a	

- Sense propi del català
- Sense propi del català i castellà però amb distribució diferent
- Sense propi del català i castellà
- Sense propi del català i anglès

<https://www.guiesdpronunciacio.cat/>

2015PID-UB/043
2016PID-UB/022
REDICE -16

Identificació dels Objectius pel Desenvolupament Sostenible i de la metodologia ApS en els TFG de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Mar Grasa, Teresa Sauras-Yera, Marina Blas, Sílvia Busquets, Josep Maria de Anta, Marta Camps, Francesc Oliva, Gustavo A. Llorente

Grup d'Innovació Docent "Coordinació Pràcticums i TFG de Biologia (CBP)"

mgrasa@ub.edu, msauras@ub.edu, mblas@ub.edu, silviabusquets@ub.edu, janta@ub.edu, martacamps@ub.edu, foliva@ub.edu, gllorente@ub.edu

Introducció: Qui som i què fem?

A la Facultat de Biologia s'imparteixen 5 graus: **Ciències Biomèdiques (CCBB), Biotecnologia, Biologia, Ciències Ambientals (CCAA) i Bioquímica**. Tots ells incorporen en major o menor grau les temàtiques plantejades per la ONU en els Objectius pel Desenvolupament Sostenible (ODS) fixats en l'agenda mundial pel 2030.

Tots els graus culminen amb dues assignatures obligatòries de caràcter eminentment pràctic (pràcticum I i pràcticum II) lligades al Treball de Fi de Grau (TFG). Des de l'equip de coordinació, **constituït en grup d'innovació docent**, cerquem i gestionem els projectes que es poden realitzar a la pròpia UB, a altres **universitats nacionals o internacionals**, a **entitats sense ànim de lucre** i a **empreses**. El fet de desenvolupar projectes en el si d'entitats civils o comunitats ens ha permès identificar-los com d'**Aprenentatge-Servei (ApS)** sense que, de moment, tinguin un reconeixement explícit com a tals.

El curs 2017-18 s'estan desenvolupant un total de **471 projectes**.

Objectiu: Quin és l'impacte dels ODS i l'ApS en els nostres TFGs?

Des de l'equip de coordinació del TFG, creiem que els Ps+TFG poden constituir un instrument ideal per treballar els Objectius pel Desenvolupament Sostenible (ODS) des de múltiples vessants i estimular la metodologia ApS.

Per tal **d'avaluar quins dels projectes tenen un impacte real en la consecució dels ODS i l'ús de la metodologia ApS**, hem analitzat des d'aquesta òptica els projectes de TFG en desenvolupament durant el curs actual.

Metodologia

S'han cercat **paraules clau en el títol i/o resum** de cada projecte implicades en algun dels **ODS** (canvi climàtic, contaminació, biodiversitat, salut, educació, gènere, biodiversitat, producció sostenible, residus, restauració ecosistemes, etc...).

En el cas de **projectes en l'àmbit de salut**, hem limitat la inclusió a aquells projectes en que els subjectes experimentals són directament **comunitats de persones** o en que les conclusions poden implicar una **millora directa d'algun aspecte relacionat amb la salut** dels ciutadans o d'un conjunt d'ells.

Per a avaluar la utilització de l'**ApS**, s'ha considerat que el projecte s'hagi desenvolupat en el si d'alguna **entitat social o comunitat** i els seus resultats redundin en una **millora directa o servei vers aquesta**.

Resultats: 25% de TFG tracten els ODS, 10% amb metodologia ApS

Del total de TFG desenvolupant-se a la facultat, un **25 %** (117 TFG) tracten una **temàtica inclosa en els ODS**, un **10 %** poden ser considerats projectes d'**ApS** (47 TFG) i **la pràctica totalitat d'aquests, un 98 %, tenen com a objectiu algun dels ODS**.

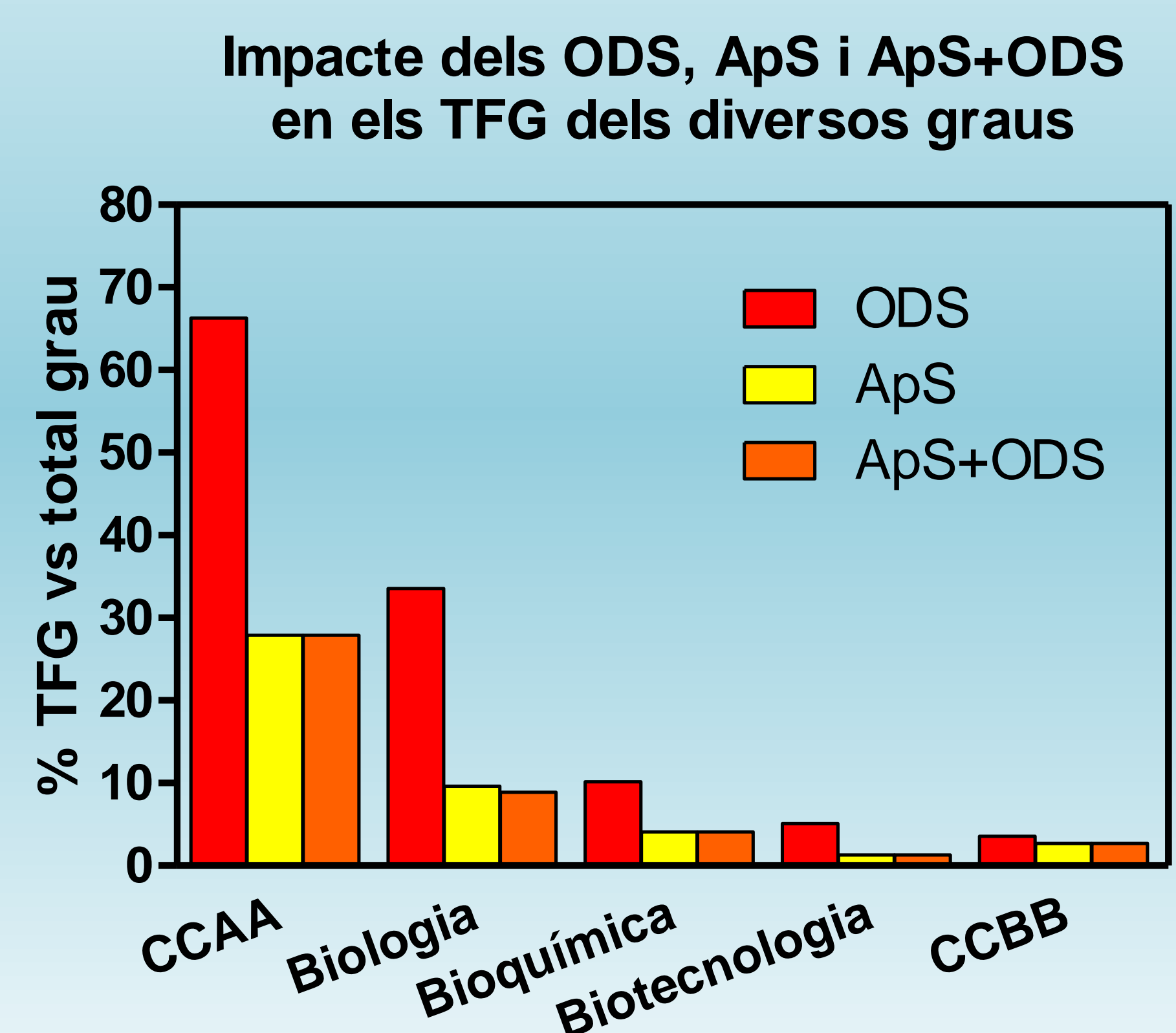

Figura 1. Distribució dels TFG sobre ODS, amb ApS i ApS en ODS en funció del grau. CCAA: Ciències Ambientals; CCBB: Ciències Biomèdiques.

CCAA i Biologia, amb més TFG en ODS

El grau de **CCAA destaca amb un 66 % del total de projectes relacionats amb els ODS**. Gairebé la meitat constitueixen projectes **ApS** que es desenvolupen en **ajuntaments, Generalitat, escoles i entitats ambientals, o grups de recerca** universitaris amb projectes en col·laboració amb entitats o institucions públiques, majoritàriament, i tracten els ODS. Al grau de **Biologia, el 34 % de projectes tracten els ODS i un 22 % d'aquests utilitzen la metodologia ApS**. Per contra, a **Biotecnologia, CCBB i Bioquímica només un 4, 4 i 3 % dels TFG** oferts respectivament estarien directament inscrits en els ODS, i només un **4, 1 i 3 % són projectes ApS (Figura 1)**.

La vida en ecosistemes terrestres (**ODS 15**) i marins (**ODS 14**), el canvi climàtic (**ODS 13**), i l'educació ambiental (**ODS 4**) es tracten en els TFG de CCAA i Biologia. Producció i consum responsable (**ODS 12**) es treballen a Biologia i CCAA (producció d'aliments i gestió de residus) però també a Biotecnologia i Bioquímica amb l'estudi de varietats agrícoles resistents a condicions ambientals extremes (**Figura 2**). Els projectes **ApS treballen l'ODS Educació de qualitat, salut i producció o consum responsables**.

Els ODS als TFG: predominen els mediambientals amb l'educació ambiental i la salut com els ODS socials amb més impacte

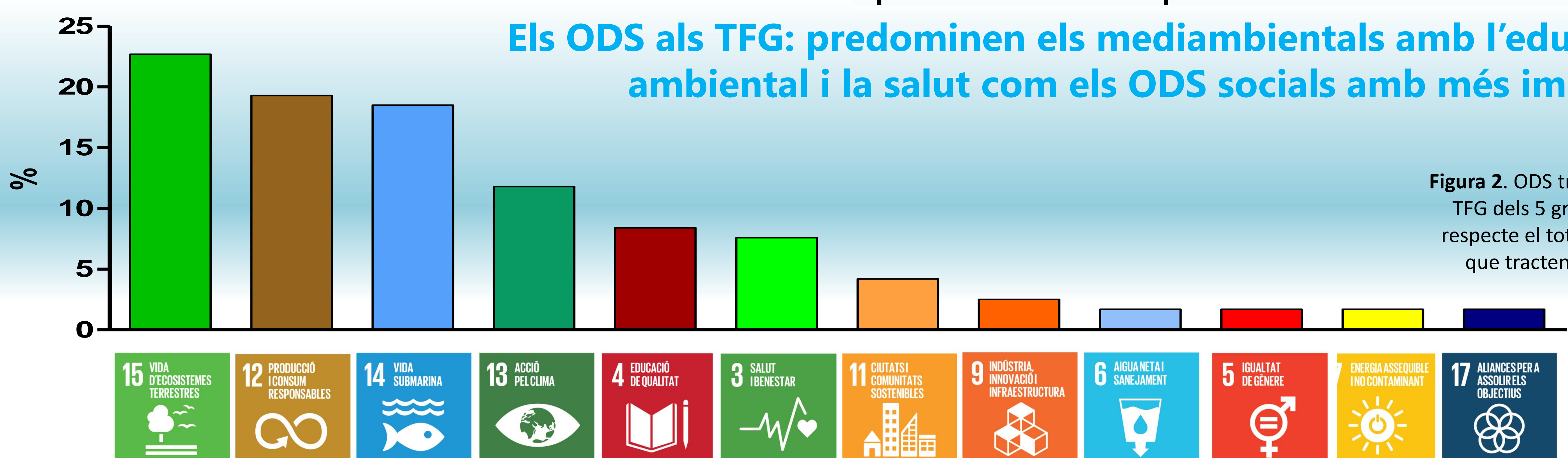

Figura 2. ODS tractats als TFG dels 5 graus (en % respecte el total de TFG que tracten els ODS)

Conclusions

Hem identificat el **25% dels TFG treballant els ODS i l'ApS com una metodologia que porta implícita el desenvolupament de projectes en el si dels ODS** majoritàriament en **educació, salut i producció i consum responsables**. Tots tres són àmbits que poden tractar-se des dels graus amb menys representació actual dels ODS de forma que l'ApS es revela com una metodologia a potenciar.

Encoratgem la UB a impulsar eines per donar a conèixer els ODS, com els **premís a TFGs en Desenvolupament Sostenible** o **jornades interdisciplinàries** que serveixin d'estímul per continuar i millorar la formació de **ciutadans responsables socialment i professional**.

Programa d'aprenentatge servei en treball social

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Acompanyament a joves immigrants (Iniciació a la pràctica del treball social i coneixement dels serveis socials)

Identitats i miralls (Comunicació i Documentació)

Itineraris d'inserció social dels MMNA a Catalunya (Investigació aplicada al treball social)

Construcció de la memòria col·lectiva del treball social (Investigació aplicada al treball social)

Sabers migrants (Investigació aplicada al treball social)

LGTB immigrants (Investigació aplicada al treball social)

La seguretat alimentària (Investigació aplicada al treball social)

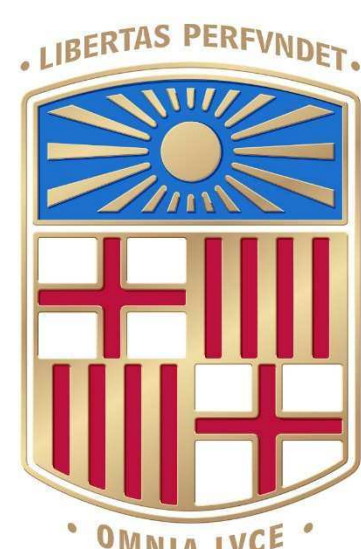
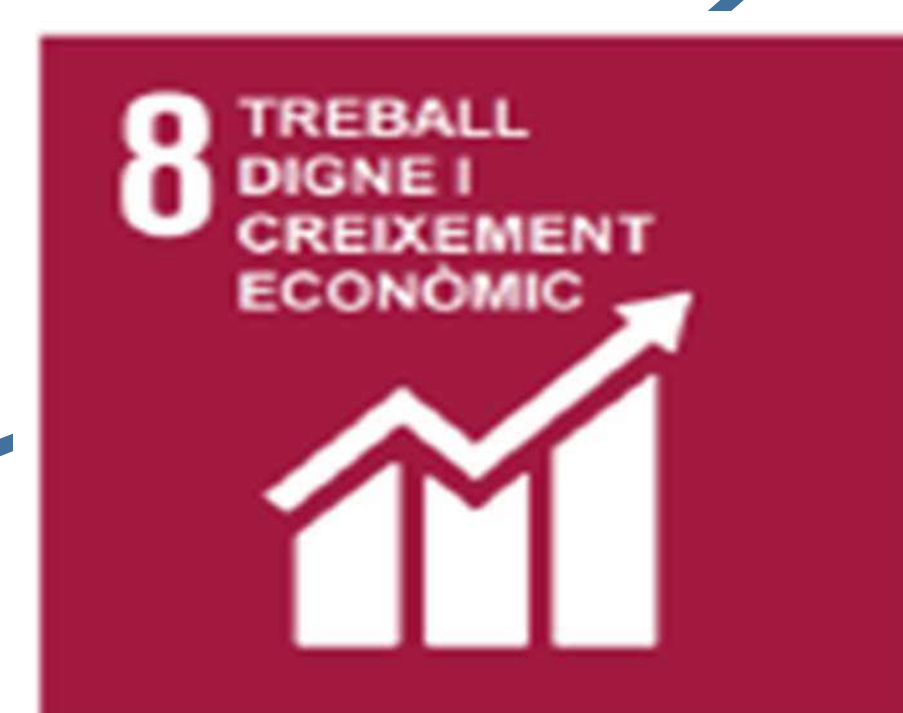
La implementació dels Baskín als barris (Treball Social Comunitari)

Dinamització comunitària al barri de la Mina (Investigació aplicada al treball social/Treball social comunitari)

Refugiats (Investigació aplicada al treball social/Treball Social Comunitari)

Baskin (Transversal Facultat Educació)

Els somriures dels casals (Transversal Facultat Educació)

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

CONTENEDORES DE AROMAS

UN PROYECTO DE LAND ART EN CLAVE APS EN EL DÍA MUNDIAL DE LAS ARTES

Laia Moretó Alvarado (I), Oscar Otero Leal (II)

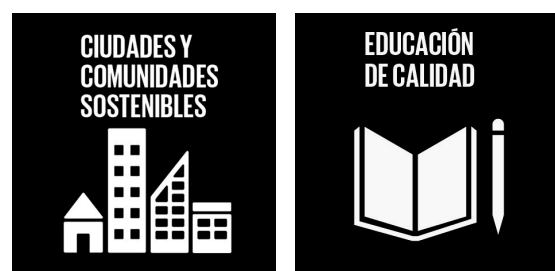
Albert Cantero Aznar(III), Andrea Martínez Arroyo(III), Júlia Edo Serrano(III), Lidia Ayala Rebull(III), Marina Lozano Triay(III), Marta Cerdà Fernández(III), Pol Oliva Fàbrega (II)

Eulàlia Grau Costa(II), Jaume Ros Vallverdú(I), Joan Miquel Porquer(I)

III Departament de Artes y Conservació-Restauració, Universitat de Barcelona

III Alumni del Grado en Belles Arts, Universitat de Barcelona

III Estudiant de Grado en Belles Arts, Universitat de Barcelona

La sección de Escultura y Creación del Departamento de Artes y Conservación-Restauración de la Universitat de Barcelona propone una intervención paisajística efímera en respuesta al encargo del Parque de los Olores en Vall de Ros (Santa Eulalia de Ronçana), en colaboración con la Red de Parques de los Olores, como proyecto escultórico de aprendizaje para un grupo de estudiantes de los dos últimos cursos de titulación del Grado de Bellas Artes.

El proyecto se gesta con un grupo de nueve integrantes voluntarios del alumnado que construyen estructuras en barro cocido (por la técnica de alzado al vacío) para contener plantas aromáticas que puedan dialogar con la vegetación y el paisaje de Vall de Ros. En esta primera fase se comparte un proceso de crecimiento técnico, estético y conceptual en el Taller de Modelado de la Facultad de Bellas Artes de la UB; se intercambian ideas durante algunas semanas y se debate la posibilidad de convertir los contenedores en incensarios para prolongar los olores en el espacio y experimentar las posibilidades plásticas y perceptivas del proyecto artístico.

A la llegada al Parque de los Olores, el 15 de abril de 2017, el grupo plantea formas de exponer las esculturas y relacionarlas con el entorno. El ciclo concluye con la exposición que acoge un público que participa en la quema de pequeños ramilletes de tomillo y otras especias en los contenedores, a la vez que escucha del relato experiencial del grupo de artistas y comparte reflexiones sobre el arte, la naturaleza y el impacto de la acción humana en los ecosistemas y sus posibilidades de amparo y protección. El aprendizaje se ha extendido entre iguales y ha crecido desde el núcleo del debate, la relación, la implicación profesionalizadora y transversal entre el alumnado. Se desarrollan estrategias de intercambio de conocimiento con tintes de sostenibilidad entre iguales.

AGRADECIMIENTOS:

RAFAEL NAVARRO Y FÉLIX CARO (TALLER DE MODELADO), MAR LLOP (GESTIÓN DE CONVENCIONES APS) Y EQUIPO DECANAL DE LA FACULTAD DE BELLAS ARTES DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

ENRIC TEIXIDOR SIMÓ (DEPARTAMENT D'ARTES I CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ, UB), MAR MORÓN VELASCO (DEPARTAMENT DE DIDÀCTICA DE LA EXPRESSIÓ MUSICAL, PLÀSTICA I CORPORAL, UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA) I PILAR COMES SOLÉ (RED DE PARQUES DE LOS OLORES DE CATALUNYA)

GRUP DE TREBALL ICE-APS (UB)

GRUP DE INNOVACIÓ DOCENTE ATESI

(ARTE, TERRITORI, ESTRATÈGIA DOCENTE, SOSTENIBILITAT I INTERVENCIÓ SOCIAL - GINDD -UB/162)

LINIER
caminar como práctica pedagógica

UNIVERSITAT DE BARCELONA

JORNADA «CONSTRUYENDO UNA UNIVERSIDAD COMPROMETIDA Y CRÍTICA: APRENDIZAJE SERVICIO Y OBJETIVOS DE DESARROLLO SOSTENIBLE». BARCELONA, 13 ABRIL 2018

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Anàlisi d'estratègies d'entitats internacionals que lluiten contra el malbaratament alimentari

Alejandro García, Marc Martín, Joan Targas, Anna Victoria Gómez
Desenvolupament Sostenible al grau de Ciències Ambientals
Curs 2016-17

L'ENTITAT

L'OBJECTIU

Espigoladors és una organització sense ànim de lucre que lluita contra el malbaratament alimentari al mateix temps que ajuda a persones en risc d'exclusió social de manera transformadora, participativa, inclusiva i sostenible. La seva missió és recuperar per al consum els productes agrícoles que són expulsats de la cadena alimentària pel seu aspecte poc estètic, entre altres causes, a través de la seva cessió a menjadors socials i de l'elaboració de conserves naturals al seu propi obrador.

Conscienciar de l'impacte negatiu que el malbaratament alimentari comporta per a la societat i el medi ambient, i estimular la gent a sumar-se a iniciatives que el redueixin, és un dels grans reptes, així com donar-se a conèixer, aconseguir noves vies de finançament i estimular hàbits de vida saludable.

EL PROJECTE

El projecte va consistir en cercar entitats a nivell internacional implicades en la reducció del malbaratament alimentari per identificar algunes estratègies aplicables al funcionament d'Espigoladors. De les 9 entitats finalment analitzades, algunes de les accions que es van identificar com a viables van ser:

- Ofertir vies de col·laboració alternatives (p.ex: ambaixadors del projecte)
- Acceptar donatius materials segons necessitats (caixes, eines de camp...)
- Publicar receptes amb aliments espigolats
- Implicar escoles en les "espigolades"

ELS ODS EN JOC

